

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	27.02 20.26. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	19-2/26-1
VEZA:	
EPH:	906 XXVIII
SKLASIFIKACIONI BROJ:	PRILOG:

Crna Gora
Vlada Crne Gore

Br: 11-011/26-456/6

26. februar 2026. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. februara 2026. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU***, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnice Vlade, koje će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određene su NAIDA NIŠIĆ, ministarka rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga i mr ALEKSANDRA MEMČEVIĆ, vršiteljka dužnosti generalne direktorice Direktorata za zaštitu i zdravlje na radu u Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga.

PREDSJEDNIK
mr Milojko Spajić, s. r.

Crna Gora

Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis odnosi/donosilac akta

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga

Naziv propisa	Prijedlog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*	
	oblast	podoblast
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	XII. Radni odnosi i zapošljavanje	1. Opšti propisi o radu
Klasifikacija propisa po pregovaračkim poglavljima i podpoglavljima prava Evropske unije	poglavlje	potpoglavlje
	19 Socijalna politika i zapošljavanje (5)	19.20. Socijalna politika (05.20)
Ključni termini - eurovok deskriptori		

ZAKON O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU*

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Zaštita i zdravlje na radu obezbjeđuje se i sprovodi primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima.

Definicija zaštite i zdravlja na radu

Član 2

Zaštita i zdravlje na radu podrazumijeva pravila, načela, postupke i aktivnosti za obezbjeđivanje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.

Javni interes

Član 3

Zaštita i zdravlje na radu je djelatnost od javnog interesa.

Javni interes u oblasti zaštite i zdravlja na radu ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim zakonom.

Primjena

Član 4

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima države prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu na neodređeno, odnosno određeno vrijeme, kao i na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu sa agencijom za privremeno ustupanje zaposlenih.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na zaposlene u Vojsci Crne Gore i organizacionoj jedinici organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja obavlja poslove policije, kao ni na zaposlene u jedinicama civilne zaštite, u slučajevima kad obavljaju određene specifične aktivnosti kod kojih nije moguće primijeniti mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se tim zaposlenima moraju obezbijediti zaštita i zdravlje na radu u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa ciljevima ovog zakona.

Dan zaštite i zdravlja na radu

Član 5

Dan zaštite i zdravlja na radu je 28. april.

Vaspitanje i obrazovanje

Član 6

Vaspitanje i obrazovanje u oblasti zaštite i zdravlja na radu je sastavni dio opšteg i profesionalnog osposobljavanja na svim vrstama i stepenima školovanja zaposlenih.

Poslodavac promovira zaštitu i zdravlje na radu.

Troškovi mjera zaštite i zdravlja na radu

Član 7

Mjere zaštite i zdravlja na radu ne mogu proizvesti nikakve troškove za zaposlenog.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 8

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 9

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **poslodavac** je pravno lice, dio stranog privrednog društva ili preduzetnik, državni organ, organ državne uprave, služba Predsjednika Crne Gore, Skupštine Crne Gore, Vlade Crne Gore, sud, tužilaštvo, fond, zavod, agencija, ustanova, regulatorno i nezavisno tijelo, organ lokalne samouprave i lokalne uprave, kao i fizičko lice u svojstvu investitora, koji zapošljava lice po osnovu ugovora o radu ili ga angažuje po drugom osnovu u skladu sa zakonom;
- 2) **radno mjesto sa povećanim rizikom** je radno mjesto utvrđeno aktom o procjeni rizika, na kojem i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera u skladu sa ovim zakonom, postoje takvi rizici koji mogu da ugroze zaštitu i zdravlje zaposlenog;
- 3) **radna sredina i radna okolina** je prostor u kojem se obavlja rad i uključuje radna mjesta, radne uslove, radne postupke, odnose u procesu rada i druge uticaje spoljašnje sredine;
- 4) **sredstvo za rad** je svaka oprema za rad, postrojenje, mašina, oprema, instalacija, alat, drugo oruđe za rad, konstrukcija za kolektivnu zaštitu i zdravlje zaposlenih, pomoćna konstrukcija koja se privremeno koristi za rad i kretanje zaposlenih i drugo sredstvo koje se koristi u procesu rada ili je na bilo koji način povezano sa procesom rada;
- 5) **opasnim i štetnim materijama** smatraju se eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, gadne, zarazne, korozivne, kancerogene ili mutagene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije koje sadrže te supstance i mogu da budu opasne po život i zdravlje zaposlenih;
- 6) **mjere zaštite i zdravlja na radu** su dio prevencije i preduzimaju se u cilju poboljšanja zaštite i/ili higijene i/ili zdravlja zaposlenog;
- 7) **rizik** je vjerovatnoća da opasnost može prouzrokovati povredu na radu, profesionalnu bolest ili bolest u vezi sa radom;
- 8) **procjena rizika** je sistematsko evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada, saglasno prirodi djelatnosti poslodavca sa ciljem da se utvrde mogući uzroci nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti ili bolesti u vezi sa radom i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;
- 9) **zaposleni** je lice koje radi kod poslodavca po osnovu ugovora o radu, uključujući lice koje se osposobljava za rad i pripravnika, kao i svako lice koje po bilo kom pravnom osnovu obavlja rad kod poslodavca;
- 10) **prevencija** su svi koraci i/ili mjere zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju ili planiraju na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih;
- 11) **privremena ili pokretna gradilišta** (u daljem tekstu: gradilišta), u smislu ovog zakona, su sva gradilišta na kojima se izvode građevinski radovi, osim radova koji se odnose na bušenje i vađenje minerala u ekstraktivnoj industriji;
- 12) **investitor** je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice za čije potrebe se izvode građevinski i/ili građevinsko-zanatski radovi;
- 13) **izvođač radova** je pravno lice ili preduzetnik koje izvodi građevinske i/ili građevinsko-zanatske radove.
- 14) **predstavnik zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu** (u daljem tekstu: predstavnik zaposlenih) je zaposleni kojeg izaberu, odaberu ili odrede i imenuju zaposleni radi

zastupanja njihovih interesa u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu i koji ima posebna prava i obaveze utvrđene ovim zakonom.

II. OPŠTI USLOVI I MJERE ZAŠTITE

Obaveze projektanta i investitora

Član 10

Projektant koji, u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata, izrađuje tehničku dokumentaciju za izgradnju, rekonstrukciju ili adaptaciju objekata, namijenjenu za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da, u skladu sa ovim zakonom, pri izradi tehničke dokumentacije razradi propisane mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom.

Investitor je dužan da od ovlašćenog pravnog lica ili preduzetnika obezbijedi reviziju (ocjenu) da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i zdravlje na radu, tehničkim propisima i standardima, da je obezbijeđena zaštita zaposlenih u objektima za koje je izrađena tehnička dokumentacija za proces rada koji će se obavljati u njima, odnosno da su ispunjeni uslovi iz tehnološkog projektnog zadatka.

Određivanje koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu

Član 11

Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača radova.

Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu i u slučaju kad anagažuje samo jednog izvođača radova, a taj izvođač angažuje ostale izvođače.

Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca ili fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugog, koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.

Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca ili fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugog, koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.

Određivanje koordinatora u fazi izrade projekta

Član 12

Investitor je dužan da za koordinatora u fazi izrade projekta odredi lice koje u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata ispunjava uslove za izradu tehničke dokumentacije i ima položen stručni ispit iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i ispit za obavljanje poslova koordinatora u fazi izrade projekta.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za koordinatora u fazi izrade projekta investitor može da odredi lice koje ima:

- visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog smjera i prirodnog smjera;
- najmanje tri godine radnog iskustva u struci;
- položen stručni ispit iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; i
- položen stručni ispit za obavljanje poslova koordinatora u fazi izrade projekta.

Određivanje koordinatora u fazi izvođenja radova

Član 13

Investitor je dužan da za koordinatora u fazi izvođenja radova odredi lice koje u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata ispunjava uslove za građenje objekta i ima

položen stručni ispit iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i ispit za obavljanje poslova koordinatora u fazi izvođenja radova.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za koordinatora u fazi izvođenja radova investitor može da odredi lice koje ima:

- visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog smjera i prirodnog smjera;
- najmanje tri godine radnog iskustva u struci;
- položen stručni ispit iz oblasti zaštite i zdravlja na radu; i
- položen stručni ispit za obavljanje poslova koordinatora u fazi izvođenja radova.

Investitor za koordinatora u fazi izvođenja radova ne smije da odredi lice koje je zaposleno kod izvođača radova na tom gradilištu.

Polaganje stručnog ispita za koordinateure za zaštitu i zdravlje na radu

Član 14

Uslove, program i način polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i visinu troškova za polaganje tih ispita, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Odgovornost investitora

Član 15

Određivanje koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, za obavljanje poslova iz čl. 59 i 61 ovog zakona, investitora ne oslobađa odgovornosti koju ima u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Investitor svoje obaveze i odgovornosti propisane ovim zakonom ne može da prenese na poslodavca.

Tehnološki procesi

Član 16

Poslodavac je dužan da izvrši ispitivanje uslova radne sredine i radne okoline, odnosno da projektovanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih objekata, korišćenjem i održavanjem tehnoloških procesa rada sa pripadajućim objektima i sredstvima za rad, obezbijedi da se rad zaposlenih obavlja na bezbjedan i zdrav način, a hemijske, fizičke (osim jonizujućih i nejonizujućih zračenja) i biološke materije, eksplozivna atmosfera, azbest, mikroklima i osvjetljenje u radnoj sredini i radnoj okolini usklade sa propisanim mjerama zaštite i zdravlja na radu i normativima za djelatnost koja se obavlja u toj radnoj sredini i radnoj okolini.

Pri promjeni tehnološkog procesa, poslodavac je dužan da, prije početka rada, investicioni objekat sa pripadajućim sredstvima za rad prilagodi novom tehnološkom procesu.

Pri izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji, sanaciji ili rušenju objekta, investitor i poslodavac koji izvodi radove dužni su da obezbijede da se izradi plan mjera zaštite i zdravlja na radu.

Poslodavac koji planira da radovi traju duže od 30 radnih dana i da istovremeno radi više od 20 zaposlenih ili da je planiranim obimom radova obuhvaćeno više od 500 zaposlenih, odnosno da radovi traju duže od 500 dana, dužan je da, najkasnije pet dana prije početka radova, inspekciji zaštite i zdravlja na radu dostavi prijavu o početku radova u skladu sa posebnim zakonom.

Investitor je dužan da kopiju prijave iz stava 4 ovog člana posjeduje na gradilištu, a u slučaju bilo kakve promjene da ažurira prijavu.

Investitor je dužan da ažuriranu prijavu iz stava 4 ovog člana dostavi inspekciji zaštite i zdravlja na radu najkasnije u roku od pet dana od dana ažuriranja, a kopiju ažurirane prijave posjeduje na gradilištu.

Sadržaj i obrazac prijave iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Plan mjera zaštite i zdravlja na radu

Član 17

Investitor i poslodavac koji izvodi radove dužni su da obezbijede da se izvrše izmjene ili dopune plana mjera zaštite i zdravlja na radu ako nastupe okolnosti (razlozi) koji utiču na

sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu, i to najkasnije pet dana prije početka obavljanja radova.

Pod okolnostima (razlozima) iz stava 1 ovog člana podrazumijevaju se, naročito:

- promjena tehničke dokumentacije;
- promjena tehnologije građenja (izvođenja radova);
- ako planom mjera zaštite i zdravlja na radu nijesu obuhvaćeni radovi koji planiraju da se izvode tokom građenja objekta;
- zahtjev koordinatora u fazi izvođenja radova;
- na zahtjev inspektora.

Svi poslodavci na gradilištu dužni su da se upoznaju sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno njegovim izmjenama i dopunama.

Sadržaj plana mjera zaštite i zdravlja na radu propisuje Ministarstvo.

Prethodni i periodični pregledi

Član 18

Prethodni i periodični pregledi i ispitivanja tehnoloških procesa i sredstava za rad vrše se u cilju obezbjeđivanja kvaliteta izvedenih radova i rada na propisan način u toku izvođenja procesa rada.

Poslodavac je dužan da zaposlenima sredstva za rad da na upotrebu, samo ako posjeduje stručni nalaz, odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, a koji je sačinjen od strane ovlaštenog pravnog lica ili preduzetnika i propisanim rokovima.

Postupak i rokove periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine propisuje Ministarstvo.

Početak obavljanja djelatnosti

Član 19

Prilikom tehničkog pregleda izgrađenog, adaptiranog, saniranog ili rekonstruisanog objekta, vršilac tehničkog pregleda dužan je da utvrdi da li su obezbijeđene mjere zaštite i zdravlja na radu iz tehničke dokumentacije i propisani uslovi rada za proces rada koji se obavlja u objektu.

Mjere zaštite i zdravlja na radu

Član 20

Mjere zaštite i zdravlja na radu planiraju se i obezbjeđuju u svim procesima rada kod poslodavca, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih, u postupku:

- 1) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namijenjenih za rad na otvorenom prostoru, u cilju bezbjednog odvijanja procesa rada;
- 2) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svim pripadajućim sredstvima za rad, u cilju bezbjednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških materija, eksplozivne atmosfere, azbesta, mikroklima i osvjettljenja na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama;
- 3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja sredstava za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu zaštitu i zdravlje na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprečava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih;
- 4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;

- 5) projektovanja, proizvodnje i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih mjera zaštite i zdravlja na radu;
- 6) procjene rizika;
- 7) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu;
- 8) informisanja o pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu; i
- 9) saradnje i konsultovanja sa zaposlenim, predstavnikom zaposlenih i sindikatom po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Mjere iz stava 1 ovog člana bliže se propisuju podzakonskim aktima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i drugim propisima.

Podzakonske akte iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo.

III. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Obezbjedjivanje mjera zaštite i zdravlja na radu

Član 21

Poslodavac je dužan da obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu sprečavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, obavještavanjem i osposobljavanjem zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad (u daljem tekstu: osposobljavanje zaposlenih), uz odgovarajuću organizaciju i potrebna sredstva.

Poslodavac je dužan da obezbijedi posebnu zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih žena za vrijeme trudnoće, lica mlađih od 18 godina života, kao i lica sa invaliditetom, u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Poslodavac je dužan da uzimajući u obzir promjenu radne sredine i radne okoline sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu i bira takve radne i proizvodne metode koje će obezbijediti poboljšanje stanja ili viši nivo zaštite i zdravlja na radu.

Poslodavac je dužan da se prilikom planiranja i uvođenja novih tehnologija konsultuje sa zaposlenima ili predstavnikom zaposlenih o pitanjima izbora sredstava za rad, uslova rada, radne sredine i njihovih posljedica za zaštitu i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da prilikom raspoređivanja zaposlenog na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uzme u obzir njegove sposobnosti, koje mogu uticati na zaštitu i zdravlje zaposlenog.

Saradnja investitora i poslodavca sa koordinatorima i drugim poslodavcima

Član 22

Investitor i poslodavac dužni su da pri izvođenju radova na gradilištu postupaju po pisanim uputstvima koja dobijaju od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i da sarađuju sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu.

Sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu i opštih načela prevencije

Član 23

Poslodavac je dužan da sprovodi mjere zaštite, poštujući sljedeća opšta načela:

- 1) izbjegavanje rizika;
- 2) procjenjivanje rizika koji se ne mogu izbjeći;
- 3) suzbijanje rizika na izvoru;
- 4) prilagođavanje rada pojedincu, naročito u pogledu organizacije rada, izbora sredstva za rad i metoda rada i proizvodnje, radi smanjenja monotonog rada i rada pri unaprijed određenoj brzini i njihovog nepovoljnog uticaja na zdravlje;
- 5) uvažavanje tehničkog napretka;
- 6) zamjenu opasnog bezopasnim ili manje opasnim;
- 7) razvoj sveobuhvatne politike prevencije koja obuhvata tehnologiju, organizaciju rada, uslove rada, međuljudske odnose i uslove radne sredine i okoline;
- 8) davanje prednosti kolektivnim mjerama zaštite i zdravlja na radu u odnosu na individualne mjere zaštite i zdravlja na radu;

9) davanje zaposlenom odgovarajućih uputstava i informacija.

Poslodavac, uzimajući u obzir prirodu djelatnosti, procjenjuje rizike za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih, naročito pri izboru sredstava za rad, riziku izloženosti opasnim i štetnim materijama i utvrđivanju uslova radne sredine i okoline i na osnovu te procjene preduzima mjere prevencije i primjenjuje radne i proizvodne metode koje obezbjeđuju viši nivo zaštite i zdravlja na radu, na svim hijerarhijskim nivoima.

Opšti akt, odnosno ugovor o radu

Član 24

Poslodavac, saglasno prirodi djelatnosti, broju zaposlenih, organizaciji i načinu rada, prava, obaveze i odgovornosti u pogledu zaštite i zdravlja na radu uređuje opštim aktom ili ugovorom o radu zaključenim sa zaposlenim.

Aktom iz stava 1 ovog člana poslodavac bliže uređuje mjere zaštite i zdravlja na radu i način njihovog sprovođenja, a naročito: prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih; način obavljanja stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručni poslovi); način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih; način osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti, korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu i druga pitanja od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Sastavni dio akta, odnosno ugovora iz stava 1 ovog člana je i normativ sredstava i opreme lične zaštite na radu koja pripadaju zaposlenom, a koji se izrađuje u skladu sa propisima, standardima i aktom o procjeni rizika.

Pitanja u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu koja treba urediti ugovorom o radu propisuje Ministarstvo.

Procjena rizika

Član 25

Poslodavac je dužan da donese i posjeduje akt o procjeni rizika, za sva radna mjesta procijeni rizike, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje.

Akt o procjeni rizika je akt koji sadrži opis procesa rada sa procjenom (ocjenom) rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i kojim se utvrđuju mjere zaštite i zdravlja na radu u cilju poboljšanja zaštite i zdravlja na radu.

U aktu o procjeni rizika poslodavac određuje radna mjesta sa povećanim rizikom, odnosno posebnim uslovima rada, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u procesu rada ili za korišćenje pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlaštene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih.

Aktom o procjeni rizika utvrđuje se:

- identifikacija, odnosno otkrivanje opasnosti;
- koja radna mjesta su izložena identifikovanim opasnostima;
- vjerovatnoća nastanka povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom;
- da li je rizik prihvatljiv;
- uvođenje mjera za smanjenje neprihvatljivog rizika.

Poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika u slučaju:

- pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada;
- kad postojeće mjere zaštite i zdravlja na radu nijesu dovoljne, odnosno nijesu odgovarajuće;

- adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta;
- teške, kolektivne i smrtno povrede na radu;
- kad je procjena rizika zasnovana na podacima koji ne odgovaraju stvarnom stanju;
- kad rezultati praćenja zdravstvenog stanja zaposlenog pokažu da je to neophodno.

Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima.

Organizovanje rada i procesa rada

Član 26

Poslodavac je dužan da organizacijom rada i procesa rada obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini i radnoj okolini na kome prijeti ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna pisana uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.

Poslodavac je dužan da svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj sredini i radnoj okolini, krugu poslodavca ili gradilištu upozori na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere zaštite i zdravlja na radu koje mora da primijeni i da ga usmjeri na bezbjedne zone za kretanje.

Poslodavac je dužan da na mjestima rada, kao i sredstvima za rad postavi natpise, upozorenja na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi i znakove zaštite i zdravlja na radu, u skladu sa aktom Ministarstva.

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Član 27

Zdravstveni pregledi zaposlenih preduzimaju se radi utvrđivanja i otklanjanja uzroka obolijevanja i zdravstvenih oštećenja u vezi sa radom.

Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog koji je odsustvovao sa rada na tom radnom mjestu duže od godinu dana.

Poslodavac na zahtjev zaposlenog obezbjeđuje zdravstveni pregled primjeren rizicima zaštite i zdravlja na radu, kao i za slučajeve koji nijesu obuhvaćeni stavom 2 ovog člana, najmanje jednom u periodu od tri godine.

Poslodavac je dužan da zaposlenog koji obavlja poslove sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uputi na vanredni zdravstveni pregled prije isteka propisanog roka, kad to ocijeni ovlašćena ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, poslodavac ili sam zaposleni.

Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u skladu sa aktom o sistematizaciji.

Ako se zaposleni ne može rasporediti u smislu stava 5 ovog člana, poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava u skladu sa zakonom.

Vrste, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz st. 2 i 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost Ministarstva.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad i provjera osposobljenosti

Član 28

Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog prije raspoređivanja na radno mjesto, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.

Osposobljavanje iz stava 1 ovog člana vrši se po programu osposobljavanja zaposlenih koji donosi poslodavac.

Osposobljavanje zaposlenih prilagođava se novim i promjenljivim rizicima, a po potrebi i ponavlja u određenim vremenskim razmacima u skladu sa programom iz stava 2 ovog člana.

Osposobljavanje se sprovodi u toku radnog vremena, a troškove osposobljavanja snosi poslodavac.

Poslodavac je dužan da zaposlenog, u toku osposobljavanja, upozna sa svim vrstama opasnosti na poslovima na koje ga raspoređuje i o konkretnim mjerama zaštite i zdravlja na radu koje su potrebne radi otklanjanja opasnosti po život, odnosno oštećenje zdravlja.

Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora ili po drugom pravnom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca dužan je da im da odgovarajuća uputstva o mogućim rizicima po život i zdravlje i da ih upozna sa mjerama zaštite i zdravlja na radu tokom obavljanja tih poslova.

Osposobljavanje zaposlenih poslodavac obavlja teorijski i praktično.

Provjeru teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih poslodavac obavlja na mjestu rada.

Periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih određuje poslodavac programom iz stava 2 ovog člana.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada

Član 29

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

Poslodavac ne može rasporediti zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, ako prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane posebne uslove.

Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada dužan je da odmah obavijesti poslodavca ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi zdravstveni pregled na koji ga je uputio poslodavac.

Poslove koji se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i posebne uslove koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Rad više poslodavaca

Član 30

Kad dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju zaštitu i zdravlje zaposlenih kod tog i drugih poslodavaca.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, svi poslodavci koji izvode radove dužni su da, prije početka radova, zaključe poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima, uzimajući u obzir prirodu djelatnosti, da koordiniraju svoje aktivnosti u vezi sa mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući mjere prevencije i procjene rizika, kao i da se međusobno informišu i informišu zaposlene i/ili predstavnike zaposlenih o tim rizicima.

Ugovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja inspekciji zaštite i zdravlja na radu, najkasnije pet dana prije početka radova.

Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu

Član 31

Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa:

- rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevencijom, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla;

- načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupkom evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera.

Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima iz stava 1 ovog člana, kao i o licima zaduženim za njihovo sprovođenje.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogući pristup:

- procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima;
- odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi;
- evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana;
- izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;
- podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu.

Saradnja i konsultovanje sa zaposlenima, predstavnikom zaposlenih i sindikatom po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu

Član 32

Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju i konsultuju se u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu po svim pitanjima, u skladu sa zakonom, a naročito u vezi sa:

- svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu;
- postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručno lice), određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu;
- podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima;
- odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste;
- evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana;
- izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;
- mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu;
- angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova;
- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti.

Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspekcijskog nadzora.

Osposobljavanje i usavršavanje predstavnika zaposlenih

Član 33

Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Osposobljavanje i usavršavanje iz stava 1 ovog člana sprovodi se u toku radnog vremena kod ili izvan poslodavca.

Položaj zaposlenih, odnosno predstavnika zaposlenih

Član 34

Zaposleni, odnosno predstavnici zaposlenih ne smiju da budu dovedeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova u smislu člana 32 ovog zakona.

Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih.

Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih omogući odgovarajuće odsustvo sa rada u trajanju od najmanje pet časova rada mjesečno, uz nadoknadu zarade i da pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu.

Postupak izbora, način rada i broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom propisuje Ministarstvo.

Sredstva za rad i sredstva i oprema lične zaštite na radu

Član 35

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih mjera zaštite i zdravlja na radu, vrši se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Poslodavac je dužan da zaposlenom nabavi i izda na upotrebu sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu neophodne za njegovo radno mjesto, samo ako za njih raspolaže sa propisanom dokumentacijom na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjednosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika na radu sa njima i da su obezbijeđene sve mjere zaštite i zdravlja na radu koje su određene dokumentacijom u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i zdravlje na radu.

U izuzetnim slučajevima, kad poslodavac nije u mogućnosti da pribavi propisanu dokumentaciju iz stava 2 ovog člana, može da je pribavi od pravnog lica ili preduzetnika registrovanog za obavljanje tih poslova.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da zaposleni sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom i da u postupku upotrebe primjenjuje propisane mjere zaštite i zdravlja na radu.

Prva pomoć, zaštita od požara i evakuacija zaposlenih

Član 36

Poslodavac je dužan da preduzme potrebne mjere i odredi zaposlene za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju ovu oblast.

Za primjenu mjera iz stava 1 ovog člana mora da se obezbijedi veza sa službama u i van poslodavca, posebno u pogledu prve pomoći, hitne medicinske pomoći, spašavanja i zaštite od požara.

Broj zaposlenih iz stava 1 ovog člana, njihova osposobljenost i raspoloživa oprema zavisi od obima i/ili specifične opasnosti kod poslodavca.

Ozbiljna, neposredna i neizbježna opasnost

Član 37

Poslodavac je dužan da obavijesti sve zaposlene koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj ili neposrednoj opasnosti o vrsti rizika i o mjerama zaštite i zdravlja na radu.

Poslodavac je dužan da, prilikom ozbiljne, neposredne i neizbježne opasnosti, mjerama i uputstvima, zaposlenima omogući zaustavljanje rada i upućivanje na bezbjedno mjesto.

Poslodavac ne može zahtijevati od zaposlenih da nastave rad u situaciji u kojoj postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u slučaju spašavanja ljudskih života.

Kolektivno osiguranje

Član 38

Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Oslobađanje od odgovornosti

Član 39

U slučaju da je kod poslodavca došlo do neobičnih i nepredvidivih okolnosti koje su posljedica više sile ili su van kontrole poslodavca ili posebnih događaja čije posljedice nije bilo moguće izbjeći uprkos sprovedenim mjerama zaštite, poslodavac se oslobađa od odgovornosti.

IV. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Prava i obaveze zaposlenih

Član 40

Zaposleni ima pravo i obavezu da se prije početka rada upozna sa mjerama zaštite i zdravlja na radu na poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo i obavezu da poslodavcu daje predloge, primjedbe i obavještenja o pitanjima zaštite i zdravlja na radu.

Zaposleni ima pravo i obavezu da obavi zdravstveni pregled koji odgovara riziku za zaštitu i zdravlje na radnom mjestu, na koji ga upućuje poslodavac, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i zdravlje na radu i propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita.

Pravo na odbijanje rada

Član 41

Zaposleni ima pravo da odbije da radi, ako:

- prethodno nije upoznat sa svim opasnostima ili štetnostima, odnosno rizicima na radu ili ako mu poslodavac nije obezbijedio propisani zdravstveni pregled;
- mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nijesu sprovedene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, sve dok se te mjere ne obezbijede;
- na sredstvu za rad nijesu obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu i time mu je neposredno ugrožen život i zdravlje.

Kad zaposleni odbije da radi dužan je da se pisano obrati poslodavcu radi preduzimanja mjera koje po mišljenju zaposlenog nijesu sprovedene.

Kad zaposleni odbije da radi, a poslodavac smatra da zahtjev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavijesti inspekciju zaštite i zdravlja na radu.

Pravo na napuštanje radnog mjesta

Član 42

U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po život i zdravlje, zaposleni može da preduzme odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su mu na raspolaganju, a u slučaju neizbježne opasnosti ima pravo da napusti opasno radno mjesto, radni proces, odnosno radnu sredinu.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, zaposleni ne smije da bude doveden u nepovoljniji položaj zbog štete koja bi mogla da nastane njegovim djelovanjem, osim ako je postupao nepažljivo ili nemarno.

Obaveze zaposlenih

Član 43

Zaposleni je obavezan da u skladu sa osposobljenošću i uputstvima koja je dobio od poslodavca:

- za vrijeme rada primjenjuje propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, vodi računa o svojoj i zaštiti i zdravlju na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla, namjenski koristi sredstva za rad, opasne materije, sredstva i opremu lične zaštite na radu i zaštitne uređaje, sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem kako bi se sprovele propisane mjere zaštite i zdravlja na radu na poslovima na kojima radi;
- u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno ili preko predstavnika zaposlenih o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi u radnoj sredini i radnoj okolini mogla da ugrozi njegovu ili zaštitu i zdravlje drugih zaposlenih;

- sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem dok poslodavac ne obezbijedi uslove za bezbjedan i zdrav rad.

Ako poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mjere zaštite i zdravlja na radu, može zatražiti intervenciju inspekcije zaštite i zdravlja na radu i o tome obavijestiti stručno lice.

Obaveza zaposlenog koja se odnosi na zaštitu i zdravlje na radu ne utiče na načelo odgovornosti poslodavca.

Zabrana upotrebe sredstava zavisnosti

Član 44

Zaposleni ne može da započne i obavlja rad pod uticajem sredstava zavisnosti (alkohol, droga i sl).

Zaposleni je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem sredstava zavisnosti, na način i po postupku utvrđenim aktom poslodavca.

Odgovornost zaposlenih

Član 45

Zaposleni podliježe odgovornosti u slučaju nepridržavanja propisanih mjera zaštite i zdravlja na radu i neizvršavanja obaveza utvrđenih zakonom i aktima poslodavca.

V. ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU KOD POSLODAVCA

Obavljanje stručnih poslova

Član 46

Poslodavac je dužan da organizuje stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu sužbu za poslove zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručna služba).

Stručno lice je lice koje ima visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog i drugog odgovarajućeg smjera, godinu dana radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za poslove zaštite i zdravlja na radu u odgovarajućoj djelatnosti, koje poslodavac odredi u pisanoj formi.

Poslodavac je dužan da angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova, ako obavljanje tih poslova zbog nedovoljnog broja stručnih lica iz reda svojih zaposlenih, ne može da organizuje na način propisan stavom 1 ovog člana.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, poslodavac je dužan da pravnom licu, odnosno preduzetniku pruži podatke o rizicima za koje se zna ili na koje se sumnja da utiču na zaštitu i zdravlje na radu, kao i da im omogući pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Stručna služba, odnosno stručno lice ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce.

Poslodavac je odgovoran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja stručnih poslova.

Prava stručnih lica, odnosno stručne službe

Član 47

Poslodavac je dužan da omogući stručnim licima nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da stručnim licima koja su kod njega zaposlena i stručnoj službi omogući usavršavanje znanja kroz razne oblike usavršavanja.

Stručna lica su neposredno odgovorna poslodavcu i ne smiju da budu dovedena u nepovoljniji položaj zbog svojih aktivnosti vezanih za zaštitu i zdravlje na radu.

Poslodavac je dužan da stručnom licu omogući odgovarajuće odsustvo sa posla, uz naknadu zarade kao da je na radu i da pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu.

Stručno lice, prije raspoređivanja na ove poslove, dužno je da položi stručni ispit za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu.

Uslove, program i način polaganja stručnog ispita za stručno lice, kao i visinu naknade za polaganje stručnog ispita propisuje Ministarstvo.

Obaveze stručnih lica, odnosno stručne službe

Član 48

Stručno lice, odnosno stručna služba vrši sljedeće poslove:

- 1) savjetuje poslodavca pri planiranju, izboru i održavanju sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- 2) savjetuje poslodavca kod opremanja i uređivanja radnog mjesta, uzimajući u obzir i uslove radne sredine;
- 3) učestvuje u izradi stručne osnove za akt o procjeni rizika;
- 4) organizuje prethodna i periodična ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških materija, eksplozivne atmosfere, azbesta, mikroklima i osvijetljenosti);
- 5) organizuje periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija;
- 6) predlaže mjere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizicima;
- 7) na svim poslovima kod poslodavca prati primjenu mjera zaštite i zdravlja na radu i održavanja sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu u ispravnom stanju;
- 8) obezbjeđuje uputstva za bezbjedan i zdrav rad i kontroliše njihovu primjenu;
- 9) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim bolestima, bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izvještaje sa predlozima mjera za poslodavca;
- 10) priprema i učestvuje u osposobljavanju zaposlenih;
- 11) predlaže mjeru zabrane rada na radnom mjestu ili upotrebe sredstva za rad, u slučaju kad utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog, o čemu odmah obavještava poslodavca i predstavnika zaposlenih;
- 12) neposredno sarađuje, konsultuje se i koordinira po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu sa ovlaštenom ustanovom za zdravstvenu zaštitu zaposlenih;
- 13) vodi i stara se o evidencijama iz zaštite i zdravlja na radu;
- 14) druge poslove koje mu odredi poslodavac.

U slučaju kad poslodavac dozvoli dalji rad i pored preduzetih mjera u smislu stava 1 tačka 11 ovog člana, stručno lice dužno je da o tome obavijesti inspekciju zaštite i zdravlja na radu.

Ovlašćenje pravnih lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova

Član 49

Stručne poslove može da obavlja pravno lice ili preduzetnik koji ispunjavaju odgovarajuće uslove u pogledu kadra i organizacije, kao i tehničke i druge uslove.

Pravno lice i preduzetnik koji podnose zahtjev za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu dužni su da imaju zaključene ugovore o radu sa punim radnim vremenom sa onoliko stručnih lica za koja podnose zahtjev, u zavisnosti od obima ovlašćenja.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana, sa potrebnom dokumentacijom, pravno lice ili preduzetnik podnosi Ministarstvu.

Ispunjenost propisanih uslova za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu kod pravnog lica i preduzetnika utvrđuje Ministarstvo, na predlog Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu.

Komisija iz stava 4 ovog člana ima pet članova, koji su zaposleni u Ministarstvu.

Članovima i sekretaru komisije iz stava 4 ovog člana pripada naknada za rad, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo rješenjem ovlašćuje pravno lice ili preduzetnika (u daljem tekstu: ovlašćena organizacija) da može obavljati određene poslove zaštite i zdravlja na radu.

Rješenje iz stava 7 ovog člana izdaje se na period od tri godine i može se obnoviti pod istim uslovima.

Ovlašćena organizacija snosi stvarne troškove nastale u postupku utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu.

Bliže uslove iz stava 1 ovog člana, kao i visinu troškova iz stava 9 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 50

Ministarstvo će oduzeti ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova i brisati iz registra iz člana 51 ovog zakona ovlašćenu organizaciju ako prestane da ispunjava propisane uslove za obavljanje stručnih poslova ili ne obavlja stručne poslove za koje je izdato ovlašćenje.

Registar ovlašćenih organizacija

Član 51

Ministarstvo vodi registar ovlašćenih organizacija.

U registar iz stava 1 ovog člana upisuju se rješenja iz člana 49 ovog zakona.

Način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obavljanje drugih stručnih poslova

Član 52

Pored poslova iz člana 48 ovog zakona, ovlašćena organizacija, odnosno stručna služba obavlja:

- 1) izradu akta o procjeni rizika, sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje;
- 2) periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 3) ispitivanje uslova radne sredine i radne okoline (hemijskih, fizičkih i bioloških materija, eksplozivne atmosfere, azbesta, osvijetljenosti i mikroklima);
- 4) reviziju (ocjenu) tehničke dokumentacije sa aspekta primijenjenosti mjera zaštite i zdravlja na radu, tehničkih propisa i standarda, radi utvrđivanja obezbijeđenosti zaštite zaposlenih u objektima za koje je urađena tehnička dokumentacija, za procese rada koji će se obavljati u njima;
- 5) osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad i provjeru osposobljenosti; i
- 6) druge poslove.

Shodna primjena

Član 53

Odredbe čl. 49, 50 i 51 ovog zakona shodno se primjenjuju na stručne službe.

Dostupnost podataka

Član 54

Kad poslodavac za obavljanje svih ili pojedinih stručnih poslova angažuje ovlašćenu organizaciju prethodno je mora upoznati sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada, preduzetim mjerama za otklanjanje rizika i omogućiti joj slobodan pristup odgovarajućim podacima o mjerama zaštite i zdravlja na radu, kao i o zaposlenima.

Ovlašćena organizacija dužna je da Ministarstvu dostavlja podatke o zaključenim ugovorima iz člana 56 ovog zakona na zahtjev, kao i za kalendarsku godinu do 28. februara tekuće za prethodnu godinu.

Stručni nalaz i odgovornost

Član 55

Ovlašćena organizacija dužna je da, najkasnije u roku od 30 dana od dana izvršenih pregleda i/ili ispitivanja, sačini stručni nalaz, odnosno izvještaj, sa ocjenom da li su obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu i da ga dostavi poslodavcu koji je zahtijevao pregled i/ili ispitivanje.

Ovlašćena organizacija je odgovorna da ocjene iz stručnog nalaza, odnosno izvještaja odgovaraju stepenu primjenljivosti mjera zaštite i zdravlja na radu u vrijeme pregleda i/ili ispitivanja.

Ugovor poslodavca i ovlašćene organizacije

Član 56

Ako poslodavac za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu angažuje ovlašćenu organizaciju, međusobna prava, obaveze i odgovornosti bliže se uređuju ugovorom.

Ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih

Član 57

Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva, propisuje i izdaje ovlašćenje pravnom licu registrovanom u skladu sa zakonom, ako ispunjava kadrovske, organizacione, tehničke i druge uslove da obavlja sljedeće poslove:

- 1) učestvuje u procjeni rizika na poslovima i u radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o procjeni rizika;
- 2) upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove zdravstvenog vaspitanja zaposlenih;
- 3) utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom;
- 4) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene uslove koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu, u procesu rada ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenim sredstvima za rad;
- 5) vrši prethodne i periodične zdravstvene preglede zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu;
- 6) izdaje izvještaj o zdravstvenom pregledu o ispunjavanju zdravstvenih uslova rada na radnom mjestu sa povećanim rizikom;
- 7) sprovodi zdravstvenu zaštitu profesionalno oboljelih zaposlenih;
- 8) organizuje prvu pomoć, spašavanje i evakuaciju u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;
- 9) utvrđuje uzroke nastanka invalidnosti zaposlenih na radu i predlaže mjere za njihovo otklanjanje, učestvuje u procesu profesionalne rehabilitacije i daje savjete pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema preostaloj zdravstvenoj sposobnosti;
- 10) predlaže poslodavcu mjere za poboljšanje zdravlja zaposlenih, a posebno onih koji su izloženi povećanim opasnostima od povreda na radu ili oštećenja zdravlja;
- 11) savjetuje poslodavca pri izboru i testiranju novih sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu sa aspekta zaštite zdravlja zaposlenih;
- 12) učestvuje u analizi povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i o tome vodi odgovarajuću evidenciju;
- 13) neposredno sarađuje, konsultuje se i koordinira po pitanjima iz zaštite i zdravlja na radu sa stručnim licem, odnosno stručnom službom; i
- 14) druge poslove.

Podaci sakupljeni u vezi sa zdravstvenim pregledima zaposlenog povjerljive su prirode i pod nadzorom su ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, odnosno izabranog doktora koji vodi evidenciju o zdravstvenim pregledima.

Podaci iz stava 2 ovog člana mogu se dostavljati drugim licima samo uz pisanu saglasnost zaposlenog.

Izveštaj o zdravstvenom pregledu zaposlenog o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje određenih poslova dostavlja se poslodavcu na način da se ne naruši princip povjerljivosti ličnih podataka.

Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu zdravstvenih pregleda zaposlenih protivno namjeni ili u svrhu diskriminacije zaposlenih.

Bliže uslove u pogledu kadra, organizacije, tehničkih i drugih uslova propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

VI. FAZE IZRADE PROJEKTA I IZVOĐENJA RADOVA

Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi pripreme i izrade projekta

Član 58

Odgovorni projektant, koji u skladu sa propisima kojima se uređuje izgradnja objekata rukovodi izradom tehničke dokumentacije, dužan je da u svim fazama pripreme i izrade projekta uzima u obzir mjere zaštite i zdravlja na radu i opšta načela prevencije iz čl. 20 i 23 ovog zakona, posebno kad:

- odlučuje o arhitektonskim, tehničkim, tehnološkim i/ili organizacionim rješenjima, u cilju planiranja različitih aktivnosti ili faza radova koji treba da se izvode istovremeno ili jedan za drugim; i

- procjenjuje vrijeme potrebno za završetak tih radova ili faza radova.

Odgovorni projektant je dužan da u svim fazama pripreme i izrade projekta vodi računa o sadržini plana mjera zaštite i zdravlja na radu i prateće dokumentacije, kao i njegovim izmjenama.

Poslovi koordinatora u fazi izrade projekta

Član 59

Koordinator u fazi izrade projekta obavlja poslove:

- koordinacije primjene mjera zaštite i zdravlja na radu u postupcima i opštih načela prevencije iz čl. 20 i 23 ovog zakona;

- izrade ili obezbjeđenja izrade plana mjera zaštite i zdravlja na radu kojim je određeno uređenje gradilišta i mjere zaštite i zdravlja na radu na tom gradilištu uz uzimanje u obzir industrijskih aktivnosti u blizini i na gradilištu;

- pripreme dokumenata koja, u skladu sa karakteristikama projekta, sadrže relevantne informacije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu koje je potrebno da se uzmu u obzir u toku izvođenja svih daljih radova (upotreba, održavanje, adaptacija, sanacija, rušenje objekata i sl.).

Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi izvođenja radova

Član 60

Za vrijeme izvođenja radova na gradilištu primjenjuju se mjere zaštite i zdravlja na radu, a naročito mjere koje se odnose na:

- održavanje uređenosti i zadovoljavajućeg nivoa čistoće gradilišta;
- izbor lokacija radnih mjesta i obezbjeđivanje dostupnosti tim radnim mjestima određivanjem saobraćajnih površina, prolaza, prelaza i sl. za zaposlene i sredstva za rad;
- utvrđivanje uslova pod kojima se radi sa različitim materijalima;
- održavanje u ispravnom stanju sredstava za rad i sprovođenje prethodnih i periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, u cilju obezbjeđivanja mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu;

- planiranje i utvrđivanje površina i lokacija za skladištenje različitih materijala, a naročito opasnih materija;

- usklađivanje vremena potrebnog za izvođenje pojedinih vrsta i faza radova saglasno dinamici izvođenja radova na gradilištu;

- saradnju između svih poslodavaca na gradilištu;

- industrijske aktivnosti unutar ili u blizini gradilišta; i

- zabranu rada sve dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova.

Poslovi koordinatora u fazi izvođenja radova

Član 61

Koordinator u fazi izvođenja radova obavlja poslove:

- koordinacije primjene opštih načela prevencije u slučajevima kad se odlučuje o tehničkim, tehnološkim i/ili organizacionim rješenjima u cilju planiranja različitih elemenata ili faza radova koji treba da se izvode istovremeno ili jedan za drugim i kad se procjenjuju rokovi potrebni za završetak tih radova ili faza radova;

- koordinacije realizovanja planiranih aktivnosti sa ciljem da se obezbijedi da poslodavci dosljedno primjenjuju mjere zaštite i zdravlja na radu i mjere iz plana mjera zaštite i zdravlja na radu, gdje je to neophodno;

- vršenja i obezbjeđenja vršenja izmjena ili dopuna plana mjera zaštite i zdravlja na radu i prateće dokumentacije i obezbjeđivanje podataka potrebnih da se izvrše te izmjene i dopune, uzimanjem u obzir nastalih promjena na gradilištu;

- organizovanja saradnje i međusobnog obavješćavanja svih poslodavaca koji istovremeno ili jedan za drugim izvode radove na gradilištu, vršenje koordinacije njihovih aktivnosti u pogledu sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu radi sprečavanja nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom;

- obezbjeđivanja da svi poslodavci i druga lica na gradilištu budu upoznati sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno sa njegovim izmjenama ili dopunama;

- koordiniranja radova u cilju pravilnog izvođenja planiranih aktivnosti;

- preduzimanja mjera zaštite i zdravlja na radu radi obezbjeđivanja da pristup gradilištu imaju samo lica koja imaju dozvolu da mogu da uđu na gradilište.

Koordinator za izvođenje radova ovlašten je da izrekne privremenu mjeru zabrane izvođenja radova na dijelu ili cijelom gradilištu, u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje na radu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu obavješćava rukovodioca građenja, stručni nadzor, odnosno nadzornog inženjera i investitora.

VII. EVIDENCIJE, IZVJEŠTAJI I SARADNJA

Evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu

Član 62

Poslodavac je dužan da vodi i čuva evidencije o:

- 1) radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom;
- 2) zaposlenima raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom;
- 3) povredama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi sa radom;
- 4) osposobljenosti zaposlenih;
- 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada;
- 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine;
- 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 8) izvještajima iz člana 63 ovog zakona;
- 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima;
- 10) tehničkoj dokumentaciji (glavni projekti);
- 11) dokumentaciji iz zaštite i zdravlja na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava za rad i sl.).

Sadržaj, obrazac i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izvještaji

Član 63

Poslodavac je dužan da, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih, koji se razmatra na organima koji vrše poslove upravljanja zajedno sa izvještajima o poslovanju.

Poslodavac je dužan da, na zahtjev nadležnog inspektora, obezbijedi izvještaj o stanju zaštite i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti kod poslodavca.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, pisano prijavi inspekciji zaštite i zdravlja na radu svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih.

Poslodavac je dužan da izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu propisanom aktom organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Saradnja

Član 64

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, ovlašćene zdravstvene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih i druge zdravstvene ustanove dužni su da u vezi sa dostavljanjem podataka o povredama na radu, profesionalnim bolestima, bolestima u vezi sa radom i invalidima rada, sarađuju sa Ministarstvom i da te podatke obezbjeđuju na zahtjev i mjesečno, a za svaku kalendarsku godinu najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu.

VIII. NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 65

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama i standardima koji se odnose na zaštitu i zdravlje na radu vrši inspekcija zaštite i zdravlja na radu, ako zakonom nije određeno da nadzor u sprovođenju tih propisa u određenim djelatnostima vrše i drugi organi.

Inspekcijski nadzor nad radom ovlašćenih ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, zdravstvenim nadzorom zaposlenih i kvalitetom zdravstvenih pregleda zaposlenih vrše zdravstvena i sanitarna inspekcija.

Nadzor nad stručnim radom

Član 66

Nadzor nad stručnim radom ovlašćenih organizacija vrši Ministarstvo, u skladu sa ovim zakonom.

U nadzoru nad stručnim radom utvrđuje se da li su ispunjeni uslovi u pogledu kadra, organizacije, tehničkih i drugih uslova koje propisuje Ministarstvo, kao i u odnosu na kvalitet obavljanja stručnih poslova, na osnovu uvida u dokumentaciju i uvida u proces pružanja i efekata usluga.

Obaveze i ovlašćenja inspektora zaštite i zdravlja na radu

Član 67

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor zaštite i zdravlja na radu, pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom, ima obavezu i ovlašćenje da izvrši uviđaj teških, kolektivnih i smrtnih povreda na radu.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Novčana kazna za prekršaj pravnog, odgovornog lica i preduzetnika

Član 68

Novčanom kaznom od 500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice odnosno dio stranog društva, ako:

1) ako troškove obezbjeđivanja mjera zaštite i zdravlja na radu stavi na terete zaposlenog (član 7);

2) ne izvrši ispitivanje uslova radne sredine odnosno, da projektovanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih, korišćenjem i održavanjem tehnoloških procesa rada sa pripadajućim objektima i sredstvima za rad, ne obezbijedi da se rad zaposlenih obavlja na bezbjedan i zdrav način, a hemijske, fizičke (osim jonizujućih i nejonizujućih zračenja) i biološke materije, eksplozivna atmosfera, azbest, mikroklima i osvjettljenje na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama ne usklade sa propisanim mjerama zaštite i zdravlja na radu i normativima za djelatnost koja se obavlja u toj radnoj sredini i radnoj okolini (član 16 stav 1);

3) pri izgradnji, rekonstrukciji adaptaciji, sanaciji, ili rušenju objekta, ne obezbijedi da se izradi plan mjera zaštite i zdravlja na radu (član 16 stav 3);

4) planira da radovi traju duže od 30 radnih dana i da istovremeno radi više od 20 zaposlenih ili da je planiranim obimom radova obuhvaćeno više od 500 zaposlenih, odnosno da radovi traju duže od 500 dana, a nije najkasnije pet dana prije početka radova, inspekciji zaštite i zdravlja na radu ne dostavi prijavu o početku radova u skladu sa posebnim zakonom (član 16 stav 4);

5) ne obezbijedi da se izvrše izmjene ili dopune plana mjera zaštite i zdravlja na radu, ukoliko nastupe okolnosti (razlozi) koji utiču na sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu, i to najkasnije pet dana prije početka obavljanja radova, naročito uzimajući u obzir okolnosti iz člana 17 stav 2 ovog zakona (član 17 st. 1 i 2);

6) da zaposlenim sredstva za rad na upotrebu, a ne posjeduje stručni nalaz odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, a koji je sačinjen od strane ovlaštenog pravnog lica ili preduzetnika i propisanim rokovima (član 18 stav 2);

7) ne planira i ne obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu u svim procesima rada, radi sprječavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih, u postupcima iz člana 20 stav 1 tač. 1 do 9;

8) ne obezbijedi posebnu zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih žena za vrijeme trudnoće, lica mlađih od 18 godina života, kao i lica sa invaliditetom (član 21 stav 2);

9) uzimajući u obzir promjenu radne sredine i radne okoline, ne sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu ili bira radne i proizvodne metode koje ne obezbjeđuju poboljšanje stanja ili viši nivo zaštite i zdravlja na radu (član 21 stav 3);

10) prilikom raspoređivanja zaposlenog na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom nije uzeo u obzir njegove sposobnosti, koje mogu uticati na zaštitu i zdravlje zaposlenog (član 21 stav 5);

11) pri izvođenju radova na gradilištu ne postupa po pisanim uputstvima koja dobija od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i ne sarađuje sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu (član 22);

12) ne sprovodi mjere zaštite i zaptite i zdravlja na radu, poštujući opšta načela prevencije (član 23);

13) saglasno prirodi djelatnosti, broju zaposlenih, organizaciji i načinu rada, prava, obaveze i odgovornosti u pogledu zaštite i zdravlja na radu ne uredi opštim aktom ili ugovorom o radu zaključenim sa zaposlenim, prava, obaveze i odgovornosti zaštite i zdravlja na radu zaposlenih ne uredi opštim aktom ili ugovorom o radu zaključenim sa zaposlenim (član 24 stav 1);

14) ne donese i ne posjeduje akt o procjeni rizika, za sva radna mjesta ne procijeni rizike, ne utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i ne obezbijedi njihovo sprovođenje (član 25 stav 1);

15) ne izmijeni akt o procjeni rizika u slučaju adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta, teške, kolektivne i smrtne povrede na radu i kada rezultati praćenja zdravstvenog stanja zaposlenog pokažu da je to neophodno (član 25 stav 5 al.3, 4 i 6);

16) ne obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini i radnoj okolini na kome prijeti ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna pisana uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu (član 26 stav 2);

17) nije svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj prostoriji, krugu poslodavca ili gradilištu upozorio na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere zaštite i zdravlja na radu koje mora da primijeni i nije ga usmjerio na bezbjedne zone za kretanje (član 26 stav 3);

18) nije na mjestima rada, kao i sredstvima za rad postavio natpise, upozorenja na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi i znakove zaštite i zdravlja na radu, u skladu sa aktom Ministarstva (član 26 stav 4);

19) ne obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog, koji je odsustvovao sa rada na tom radnom mjestu duže od godinu dana (član 27 stav 2);

20) na zahtjev zaposlenog ne obezbijedi zdravstveni pregled primjeren rizicima zaštite i zdravlja na radu, kao i za slučajeve koji nijesu obuhvaćeni članom 27 stav 2 ovog zakona, najmanje jednom u periodu od tri godine (član 27 stav 3);

21) ako zaposlenog ne rasporedi na drugo radno mjesto i ne obezbijedi druga prava u skladu sa zakonom (član 27 stav 6);

22) ne izvrši osposobljavanje zaposlenog prije raspoređivanja na radno mjesto, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana (član 28 stav 1);

23) ne donese program o osposobljavanju zaposlenih (član 28 stav 2);

24) ako rasporedi zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, a prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane posebne uslove (član 29 stav 2);

25) ne zaključi poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima uzimajući u obzir prirodu djelatnosti, da koordiniraju svoje aktivnosti u vezi sa mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući mjere prevencije i procjene rizika prije početka izvođenja radova, u slučaju da dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove i isti ne dostavi Inspekciji zaštite i zdravlja na radu, najkasnije pet dana prije početka radova (član 30);

26) ako zaposlenog ili predstavnika zaposlenih ne informiše pisanim putem u vezi sa rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevencijom, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupkom evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera (član 31 stav 1);

27) ne sarađuje i ne konsultuje se sa zaposlenim, predstavnikom zaposlenih i sindikatom u postupku utvrđivanja prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu (član 32 stav 1);

28) predstavniku zaposlenih ne obezbijedi odgovarajuće oblike osposobljavanja i usavršavanja iz oblasti zaštite i zdravlja na radu u toku radnog vremena kod ili izvan poslodavca (član 33 st. 1 i 2);

29) zaposlene, odnosno predstavnike zaposlenih dovede u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova iz člana 32 ovog zakona (član 34 stav 1);

30) ne omogući najmanje jednom predstavniku zaposlenih odgovarajuće odsustvo sa rada u trajanju od najmanje pet časova rada mjesečno, uz nadoknadu zarade i ne pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu (član 34 stav 3);

31) ne nabavi, ne izda na upotrebu i ne obezbijedi da zaposleni sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu neophodne za njegovo radno mjesto koristi u skladu sa njihovom namjenom (član 35 st. 2 i 4);

32) ne preduzme potrebne mjere i ne odredi zaposlene za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju ovu oblast. (član 36 stav 1);

33) ne obavijesti sve zaposlene koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj ili neposrednoj opasnosti o vrsti rizika i o mjerama zaštite i zdravlja na radu i tom prilikom mjerama i uputstvima, zaposlenim ne omogućiti zaustavljanje rada i upućivanje na bezbjedno mjesto (član 37 st. 1 i 2);

34) zahtijeva od zaposlenih da nastave rad u situaciji u kojoj postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u slučaju spašavanja ljudskih života (član 37 stav 3);

35) obavezno ne osigura zaposlene od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom (član 38 stav 1);

36) radi organizovanja i obavljanja stručnih poslova iz člana 46 stav 1 ovog zakona ne odredi stručno lice ili ne organizuje stručnu službu ili ne angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova (član 46 st. 1 i 3);

37) ne obezbijedi stručnom licu ili stručnoj službi prava iz člana 47 ovog zakona;

38) ovlašćenu organizaciju prethodno ne upozna sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada, preduzetim mjerama za otklanjanje rizika i ne omogućiti joj slobodan pristup odgovarajućim podacima o mjerama zaštite, kao i o zaposlenim (član 46 stav 4);

39) kao ovlašćena organizacija, najkasnije u roku od 30 dana od dana izvršenih pregleda i/ili ispitivanja, ne sačini stručni nalaz, odnosno izvještaj sa ocjenom da li su obezbijeđene propisane mjere zaštite i zdravlja na radu i ne dostavi ga poslodavcu koji je zahtijevao pregled i/ili ispitivanje (član 55 stav 1);

40) odmah, a najkasnije u roku od 24 sata od nastanka, pisano ne prijavi Inspekciji zaštite i zdravlja na radu svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih (član 63 stav 3);

41) ne izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu (član 63 stav 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 250 eura do 10.000 eura.

Novčana kazna za prekršaj investitora

Član 69

Novčanom kaznom od 500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj investitor sa svojstvom pravnog lica odnosno dio stranog društva, ako:

1) kao investitor od ovlašćenog pravnog lica ili preduzetnika ne obezbijedi reviziju (ocjenu) da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima koji se odnose na zaštitu i zdravlje na radu, tehničkim propisima i standardima (član 10 stav 2);

2) ne odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača (član 11 stav 1);

3) ne odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu i u slučaju kad anagažuje samo jednog izvođača radova, a taj izvođač angažuje ostale izvođače (član 11 stav 2);

4) ako svoje obaveze i odgovornosti propisane ovim zakonom prenese na poslodavca (član 15 stav 2);

5) ne obezbijedi da se na gradilištu, prije početka radova na izgradnji, rekonstrukciji adaptaciji, sanaciji, ili rušenju objekta, izradi plan mjera zaštite i zdravlja na radu (član 16 stav 3);

6) ne posjeduje kopiju prijave o početku radova na gradilištu i ne ažurira prijavu o početku radova u slučaju bilo kakve promjene (član 16 stav 5);

7) ne dostavi Inspekciji zaštite i zdravlja na radu ažuriranu prijavu o početku radova najkasnije u roku od pet dana od dana ažuriranja, a kopiju ažurirane prijave ne posjeduje na gradilištu (član 16 stav 6);

8) ne obezbijedi da se izvrše izmjene ili dopune plana mjera zaštite i zdravlja na radu, ukoliko nastupe okolnosti (razlozi) koje utiču na sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu, i to najkasnije pet dana prije početka obavljanja radova, naročito uzimajući u obzir okolnosti iz člana 17 stav 2 ovog zakona (član 17 st. 1 i 2);

9) pri izvođenju radova na gradilištu ne postupa po pisanim uputstvima koja dobija od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i ne sarađuje sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu (član 22)

10) u svim fazama pripreme i izrade projekta ne uzima u obzir mjere zaštite i zdravlja na radu i opšta načela prevencije iz čl. 20 i 23 ovog zakona, posebno kada odlučuje o arhitektonskim, tehničkim, tehnološkim i/ili organizacionim rješenjima, u cilju planiranja različitih aktivnosti ili faza radova koji treba da se izvode istovremeno ili jedan za drugim i procjenjuje vrijeme potrebno za završetak tih radova ili faza radova (član 58 stav 1);

11) u svim fazama pripreme i izrade projekta ne vodi računa o sadržini plana mjera zaštite i zdravlja na radu i prateće dokumentacije, kao i njegovim izmjenama (član 58 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i investitor sa svojom preduzetnika novčanom kaznom od 300 eura do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se investitor sa svojom fizičkog lica novčanom kaznom od 300 eura do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 4.000 eura.

Novčana kazna za prekršaj koordinatora u fazi izrade projekta

Član 70

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj koordinator za izradu projekta ako:

1) ne vrši koordinaciju primjene mjera zaštite i zdravlja na radu u postupcima i opštim načelima prevencije iz čl. 20 i 23 ovog zakona (član 59 stav 1 alineja 1);

2) ne izradi ili ne obezbijedi izradu plana mjera zaštite i zdravlja na radu kojim je određeno uređenje gradilišta i mjere zaštite i zdravlja na radu na tom gradilištu uz uzimanje u obzir industrijskih aktivnosti u blizini i na gradilištu (član 59 stav 1 alineja 2);

3) ne pripremi dokumenta koja, u skladu sa karakteristikama projekta, sadrže relevantne informacije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu koje je potrebno da se uzmu u obzir u toku izvođenja svih daljih radova (upotreba, održavanje, adaptacija, sanacija, rušenje objekata i sl.) (član 59 stav 1 alineja 3).

Novčana kazna za prekršaj koordinatora u fazi izvođenja radova

Član 71

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj koordinator za izvođenje radova, ako:

1) ne koordinira primjenu opštih načela prevencije u slučajevima kada se odlučuje o tehničkim, tehnološkim i/ili organizacionim rješenjima u cilju planiranja različitih elemenata ili faza radova koji treba da se izvode istovremeno ili jedan za drugim i kada se procjenjuju rokovi potrebni za završetak tih radova ili faza radova (član 61 stav 1 alineja 1);

2) ne vrši i ne obezbjeđuje vršenje izmjena ili dopuna plana mjera zaštite i zdravlja na radu i prateće dokumentacije i ne obezbjeđuje podatke potrebne da se izvrše te izmjene i dopune, uzimanjem u obzir nastalih promjena na gradilištu (član 61 stav 1 alineja 3);

3) ne organizuje saradnju i međusobno obavješćavanje svih poslodavaca koji istovremeno ili jedan za drugim izvode radove na gradilištu, ne vrši koordinaciju njihovih aktivnosti u pogledu sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu radi sprječavanja nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom (član 61 stav 1 alineja 4);

4) ne obezbijedi da svi poslodavci i druga lica na gradilištu budu upoznati sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno sa njegovim izmjenama ili dopunama (član 61 stav 1 alineja 5);

5) ne koordinira radove u cilju pravilnog izvođenja planiranih aktivnosti (član 61 stav 1 alineja 6);

6) ne preduzima mjere zaštite i zdravlja na radu radi obezbjeđivanja da pristup gradilištu imaju samo lica koja imaju dozvolu da mogu da uđu na gradilište (član 61 stav 1 alineja 7).

Novčana kazna za lakši prekršaj pravnog i odgovornog lica

Član 72

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniče se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne vodi i ne čuva propisanu evidenciju iz zaštite i zdravlja na radu (član 62).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se preduzetnik novčanom kaznom od 150 eura.

Novčana kazna za prekršaj zaposlenog

Član 73

Novčanom kaznom od 30 eura do 1.000 eura kazniče se za prekršaj zaposleni, ako:

1) odbije da obavi zdravstveni pregled koji odgovara riziku za zaštitu i zdravlje na radnom mjestu, na koji ga upućuje poslodavac (član 40 stav 3);

2) za vrijeme rada ne primjenjuje propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, ne vodi računa o svojoj i zaštiti i zdravlju na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla, namjenski ne koristi sredstva za rad, opasne materije, sredstva i opremu lične zaštite na radu i zaštitne uređaje, ne sarađuje i ne konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem kako bi se sprovele propisane mjere zaštite i zdravlja na radu na poslovima na kojima radi u skladu sa osposobljenošću i uputstvima koja je dobio od poslodavca (član 43 stav 1 alineja 1);

3) u skladu sa svojim saznanjima, odmah ne obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno, ili preko predstavnika zaposlenih o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mjestu mogla da ugrozi njegovu ili zaštitu i zdravlje drugih zaposlenih i ne sarađuje i ne konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem dok poslodavac ne obezbijedi uslove za bezbjedan i zdrav rad u skladu sa osposobljenošću i uputstvima koja je dobio od poslodavca (član 43 stav 1 al. 2 i 3);

4) započne i obavlja rad pod uticajem sredstava zavisnosti (alkohol, droga i sl.) i ne podvrgne se provjeri da li je pod uticajem sredstava zavisnosti (član 44).

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 74

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Usklađivanje rada

Član 75

Poslodavci su dužni da rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 76

Odredba člana 27 stav 3 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 77

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG”, 34/14 i 44/18).

Stupanje na snagu

Član 78

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

* U ovaj zakon prenesena je Direktiva Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu (OJ L br. 183. od 29.6.1989. str.1.), koja je izmijenjena Regulativom (EC) br. 1137/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 22. oktobra 2008. godine o prilagođavanju nekih akata za koje se koristi postupak određen u članu 251. Ugovora, Odluka Savjeta 1999/468/ES u vezi sa regulatornim postupkom sa pregledom - Prilagođavanje regulatornom postupku sa pregledom - prvi dio (OJ L br. 311. od 21.11.2008. str.1.); Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima i Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 91/383/EEZ od 25. juna 1991. osigurava da zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme uživaju istu zaštitu i zdravlje na radu kao i zaposleni na neodređeno vrijeme.

O b r a z l o ž e n j e

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 16, stav 1, tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru, a u vezi sa članom 64 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da zaposleni imaju pravo na zaštitu na radu.

II. Razlozi za donošenje zakona

Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list Crne Gore“, br. 034/14 i 044/18) uređena su prava i obaveze poslodavca i zaposlenih u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu, kao i mjere zaštite i zdravlja na radu i načela prevencije.

Pravo na zaštitu i zdravlje na radu, kao temeljno socijalno pravo zaposlenih, obezbjeđuje se i sprovodi u svim djelatnostima bez obzira na strukovnu, organizacionu i svojinsku formu subjekata, koji su nosioci ovih obaveza, na zaposlene odnosno lica koja po bilo kom pravnom osnovu obavljaju rad za poslodavca ili koja kod poslodavca obavljaju rad radi osposobljavanja, kao i na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu sa agencijom za privremeno ustupanje zaposlenih.

Poslijednje izmjene i dopune Zakona o zaštiti i zdravlju na radu konkretno su se odnosile na harmonizaciju regulative iz oblasti zaštite i zdravlja na radu sa pravnom tekovinom Evropske Unije, konkretno sa Direktivom Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu (OJ L br. 183. od 29.6.1989) i Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima.

Primarni razlozi za donošenje novog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu* je dodatno usklađivanje sa relevantnim direktivama EU, konkretno Direktivom Savjeta 89/391/EEZ i Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ, kao i transponovanje Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta 91/383/EEZ od 25. juna 1991. koja osigurava da zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme uživaju istu zaštitu i zdravlje na radu kao i zaposleni na neodređeno vrijeme.

Takođe, neophodno je bilo normirati zakonski osnov za donošenje brojnih podzakonskih akata iz ove oblasti, kojima se uređuju stručna pitanja, mjere zaštite i zdravlja na radu i načela prevencije.

Ubrzan proces napretka informacione tehnologije, savremenih tehnoloških procesa i novih šema rada, stvorili su uslove za donošenje Zakona o zaštiti i zdravlju na radu u cilju bolje implementacije.

Osnovni razlozi za donošenje Zakona o zaštiti i zdravlju na radu* su:

Kao jedan od uslova za pridruživanje, odnosno pristupanje Evropskoj uniji je ispunjavanje uslova u pogledu kvaliteta i konkurentnosti za tržišno poslovanje i istupanje na međunarodno tržište rada i očekivanje (vizija) da će se obezbijediti efikasnija zaštita i zdravlje na radu zaposlenih.

Imajući u vidu da je Zakon o zaštiti i zdravlju na radu* većim dijelom usklađivan sa svim relevantnim direktivama EU, izmjene su se odnosile na norme koje su direktno uticale na implementaciju navedenog zakona, konkretno brisanja oslobađanja od polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova, na način da je ostala samo mogućnost polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora za zaštitu i

zdravlje na radu, kao i brisanje oslobađanja od polaganja stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu.

Osim toga, novina je da se zakon ne primjenjuje se na zaposlene u Vojsci Crne Gore i organizacionoj jedinici organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja obavlja poslove policije, kao ni na zaposlene u jedinicama civilne zaštite, u slučajevima kad obavljaju određene specifične aktivnosti kod kojih nije moguće primijeniti mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se tim zaposlenima moraju obezbijediti zaštita i zdravlje na radu u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa ciljevima ovog zakona.

Riješeno je i pitanje predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu, koje nije bilo uređeno Opštim kolektivnim ugovorom, kako je i propisivao Zakon o zaštiti i zdravlju na radu, u skladu sa kolektivnim pregovaranjem.

Ostale korekcije konkretno su se odnosile na podizanje nivoa zaštite i zdravlja na radu u radnoj sredini odnosno radnoj okolini.

III. Usaglašenost sa Evropskim zakonodavstvom i potvrđenim Međunarodnim konvencijama

Usklađenost predloga zakona sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)

a) Odredbe SSP sa kojima se usklađuje propis:

Glava VI, Usklađivanje zakonodavstva, sprovođenje zakona i pravila konkurencije, član 79, Radni uslovi i jednake mogućnosti;

Glava VIII, Politike saradnje, član 101, Saradnja u oblasti društvene politike.

Usklađenost predloga zakona sa pravnim tekovinama Evropske unije

Usklađenost sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava X, Socijalna politika, član 151, član 153 stav 1 tač. 1 i 2, član 156 stav 1 tač. 2, 5 i 7.

Potpuno usklađeno

Povelja o osnovnim pravima Evropske Unije, Glava II Solidarnost, član 31 stav 1, Pravični i primjereni uslovi rada.

Potpuno usklađeno

Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije :

31989L0391

Direktiva Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu (OJ L br. 183. od 29.6.1989).

Potpuno usklađeno

31992L0057

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima.

Djelimično usklađeno

91/383/EEZ

Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. juna 1991. osigurava da zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme uživaju istu zaštitu i zdravlje na radu kao i zaposleni na neodređeno vrijeme.

Potpuno usklađeno

Usklađenost sa ostalim izvorima međunarodnog prava:

Evropska socijalna povelja, I Preambula, Dio I, stav 1 tač. 3 i 22, Dio II, Pravo na bezbjedne i zdrave radne uslove, čl. 3 i Pravo učešća u odlučivanju o radnim uslovima i radnoj sredini i njihovom poboljšavanju član 22.

Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, (član 23).

Međunarodni Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (čl.7 st.1 tač. b).

IV. Objašnjenje osnovnih pravnih instituta zakonskih rješenja

Član 1 zakona definiše da se zaštita i zdravlje na radu obezbjeđuju kroz primjenu savremenih mjera zaštite i sredstava, u skladu s ovim zakonom i međunarodnim ugovorima.

Članom 2 se propisuje da zaštita i zdravlje na radu uključuju pravila, načela, postupke i aktivnosti koje osiguravaju sigurne uslove rada, sprječavaju povrede na radu i profesionalne bolesti, kao i povrede u vezi sa radom, i omogućavaju fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.

Članom 3 ističe se da je zaštita i zdravlje na radu od javnog interesa i da se sprovodi prema zakonskim propisima.

Član 4 se odnosi na primjenu zakona na sve zaposlene u Crnoj Gori, uključujući i one koji rade u inostranstvu, uz napomenu da se primjenjuje bolja zaštita iz ovog zakona. Iako se zakon odnosi na sve zaposlene u Crnoj Gori koji su po bilo kojem pravnom osnovu angažovani, eksplicitno uključuju i zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu na neodređeno, odnosno određeno vrijeme, kao i zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu sa agencijom za privremeno ustupanje zaposlenih.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na zaposlene u Vojsci Crne Gore i organizacionoj jedinici organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja obavlja poslove policije, kao ni na zaposlene u jedinicama civilne zaštite, u slučajevima kad obavljaju određene specifične aktivnosti kod kojih nije moguće primijeniti mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se tim zaposlenima moraju obezbijediti zaštita i zdravlje na radu u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa ciljevima ovog zakona.

Članom 5 određuje se 28. april kao Dan zaštite i zdravlja na radu.

Član 6 naglašava da je vaspitanje i obrazovanje o zaštiti i zdravlju na radu dio opšteg obrazovanja zaposlenih i da poslodavci treba da podstiču ovu oblast.

U članu 7 se propisuje da mjere zaštite i zdravlja na radu ne smiju imati troškove za zaposlene.

Članom 8 je definisano da termini u muškom rodu obuhvataju i ženski rod, čime se osigurava rodna ravnopravnost.

Član 9 definiše ključne pojmove u zakonu, uključujući poslodavca, radna mesta sa povećanim rizikom, radnu sredinu, sredstva za rad, opasne materije, mjere zaštite, rizik, procjenu rizika, zaposlene, predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu, prevenciju, gradilišta, investitore i izvođače radova.

Članom 10 projektant je obavezan da u tehničkoj dokumentaciji za izgradnju i adaptaciju objekata

uključi mjere zaštite i zdravlja na radu. Investitor mora obezbijediti reviziju da je dokumentacija u skladu sa propisima.

Član 11 obavezuje investitora da je dužan da imenuje koordinatora ili koordinate za zaštitu i zdravlje na radu kada više izvođača izvodi radove ili kada jedan izvođač angažuje druge.

Članom 12 i 13 zakona koordinator za zaštitu i zdravlje na radu mora ispunjavati određene stručne uslove i imati položen ispit. Investitor ne može odabrati osobu koja je zaposlena kod izvođača radova za koordinatora.

Članom 14 Ministarstvo propisuje uslove i način polaganja ispita za koordinate.

Članom 15 nameće se obaveza investitoru da ostaje odgovoran za obavljanje poslova vezanih za zaštitu i zdravlje na radu, čak i kada su koordinatori za zaštitu i zdravlje na radu imenovani.

Članom 16 poslodavac je odgovoran za ispitivanje uslova radne sredine i obezbjeđivanje bezbjednog procesa rada kroz projektovanje i održavanje objekata i tehnoloških procesa.

Članom 17 zakona obavezuje investitora i poslodavca da moraju ažurirati plan mjera zaštite i zdravlja na radu ukoliko dođe do promena koje utiču na izvođenje radova.

Članom 18 se obezbjeđuju da sredstva za rad imaju stručne nalaze prije korišćenja, kao i postupak i rokove periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu.

Član 19 propisuje da tehnički pregled objekta mora utvrditi da su mjere zaštite i zdravlja na radu obezbjeđene.

Članom 20 mjere zaštite i zdravlja na radu planiraju se kroz različite procese kako bi se spriječili i smanjili rizici po život i zdravlje zaposlenih.

Članom 21 poslodavac je obavezan da obezbijedi zaštitu i zdravlje zaposlenih, posebno onih koji su ugroženi zbog posebnih uslova rada.

Članom 22 propisuje se saradnja investitora i poslodavca kao i da oba moraju postupati po pisanim uputstvima koordinatora i sarađivati sa drugim poslodavcima.

Članom 23 poslodavac mora izbjegavati rizike i razvijati politiku zaštite i zdravlja na radu, odnosno sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu i opštih načela prevencije.

Član 24 uređuje prava i obaveze zaštite i zdravlja na radu kroz opšte akte ili ugovore sa zaposlenima.

Članom 25 obavezuje se poslodavac da mora imati akt o procjeni rizika za sva radna mesta i obezbijediti sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu.

Član 26 poslodavac mora organizovati rad tako da se obezbijede mjere zaštite i zdravlja na radu.

Član 27 propisuje da su zdravstveni pregledi obavezni za zaposlene koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom, kao i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog koji je odsustvovao sa rada na tom radnom mjestu duže od godinu dana.

Članom 28 poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje za bezbjedan i zdrav rad, i da izvrši

provjeru osposobljenosti.

Član 29 propisuje da samo zaposleni koji ispunjavaju posebne uslove rada u pogledu pola, godina života, školske spreme i stručne osposobljenosti, mogu biti raspoređeni na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, kao i radna mjesta sa povećanim rizikom.

Član 30 propisuje da kada više poslodavaca radi na istom gradilištu, moraju se dogovoriti o sprovođenju mjera zaštite i zdravlja i dostaviti ugovor inspekciji.

Članom 31 propisuje da je poslodavac obavezan da zaposlenima i njihovim predstavnicima pisano dostavi informacije o rizicima na radu, mjerama zaštite i zdravlja na radu, prvoj pomoći, zaštiti od požara, kao i o procedurama evakuacije. Takođe, mora informisati i druge poslodavce koji angažuju njihove zaposlene o relevantnim pitanjima zaštite i zdravlja na radu.

Član 32 propisuje da poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat su dužni da sarađuju i konsultuju se u vezi sa pravima i obavezama vezanim za zaštitu i zdravlje na radu. Uključuje konsultacije o mjerama zaštite i zdravlja na radu, procjenama rizika i izveštavanju o povredama na radu.

Članom 33 poslodavac je dužan da obezbijedi osposobljavanje i usavršavanje predstavnika zaposlenih u oblasti zaštite i zdravlja na radu, koje se može obavljati tokom radnog vremena.

Članom 34 zaposleni i njihovi predstavnici ne smiju biti dovedeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja svojih funkcija vezanih za zaštitu i zdravlje na radu. Takođe imaju pravo da izaberu svoje predstavnike.

Članom 35 je definisana obaveza poslodavca da je obavezan da zaposlenima obezbijedi sredstva za rad i ličnu zaštitnu opremu koja su u skladu sa propisanim standardima. U slučaju nedostatka dokumentacije, može pribaviti informacije od registrovanih pravnih lica.

Član 36 propisuje da poslodavac mora preduzeti mjere za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih, uz obezbjeđivanje komunikacije sa relevantnim službama.

Član 37 obavezuje poslodavaca da mora obavjestiti zaposlene o ozbiljnim opasnostima i omogućiti im da prekinu rad.

Član 38 propisuje da je poslodavac dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Članom 39 poslodavac se oslobađa odgovornosti u slučaju nepredvidivih okolnosti koje su van njegove kontrole i koje nisu mogle biti izbjegnute.

Član 40 pruža mogućnost da zaposleni imaju pravo da se upoznaju sa mjerama zaštite i zdravlja na radu i obavezu da se osposobljavaju za njihovo sprovođenje, kao i da daju prijedloge i primjedbe.

Član 41 propisuje da zaposleni može odbiti rad ako nije upoznat sa opasnostima ili ako su propisane mjere zaštite i zdravlja na radu neispunjene.

Članom 42 daje se mogućnost da u slučaju neposredne opasnosti, zaposleni može napustiti radno mjesto bez posledica.

Članom 43 zaposleni su dužni da primjenjuju mjere zaštite i zdravlja na radu i odmah obavještavaju poslodavca o nepravilnostima koje mogu ugroziti bezbjednost.

Članom 44 je propisano da zaposleni ne smiju raditi pod uticajem supstanci koje utiču na njihovu sposobnost.

Članom 45 zaposleni su odgovorni za nepoštovanje mjera zaštite i zdravlja na radu i obaveza propisanih zakonom.

Član 46 propisuje da poslodavac mora organizovati stručne poslove za zaštitu i zdravlje na radu u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu sužbu za poslove zaštite i zdravlja na radu. Stručni poslovi se organizuju na tri načina.

Članom 47 je propisano da je poslodavac dužan da omogući stručnim licima nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

Stručna lica imaju pravo na nezavisno obavljanje svojih zadataka i pristup relevantnim podacima.

Članom 48 i 52 su taksativno pobrojani koje stručne poslove obavlja stručno lice, odnosno stručna služba, kao i ovlašćena organizacija za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu.

Članom 49 su propisani da poslove zaštite i zdravlja na radu mogu obavljati samo pravna lica i preduzetnici koji ispunjavaju određene uslove.

Članom 50 Ministarstvo može oduzeti ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu, ako se utvrdi da pravno lice ili preduzetnik ne ispunjavaju uslove.

Članom 51 Ministarstvo vodi registar ovlašćenih organizacija i upisuje rješenja u taj registar. Način vođenja registra propisuje Ministarstvo.

Članom 53 pobrojane su odredbe iz prethodnih članova koje se primjenjuju na stručne službe.

Član 54 propisuje da poslodavac mora upoznati ovlašćenu organizaciju sa tehnološkim procesima i rizicima prije angažovanja. Ovlašćena organizacija je dužna da dostavlja podatke Ministarstvu.

Članom 55 propisano je da ovlašćena organizacija je obavezna da u roku od 30 dana sačini stručni nalaz o obezbijeđenim mjerama zaštite i zdravlja na radu i dostavi ga poslodavcu.

Član 56 definiše međusobna prava, obaveze i odgovornosti između poslodavca i ovlašćene organizacije.

Članom 57 ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih moraju ispunjavati određene uslove i obavljati različite poslove vezane za zdravlje zaposlenih, uključujući procjenu rizika i zdravstvene preglede.

Član 58 propisuje da odgovorni projektanti moraju u svim fazama izrade projekta uzeti u obzir mjere zaštite i zdravlja na radu.

Član 59 koordinator u fazi izrade projekta obavlja poslove vezane za koordinaciju mjera zaštite i zdravlja na radu i izradu plana mjera zaštite na gradilištu.

Članom 60 je propisano da prilikom izvođenja radova, obavezne su mjere zaštite i zdravlja.

Članom 61 koordinator u fazi izvođenja radova koordinira primjenu mjera zaštite i zdravlja na radu i osigurava da su svi učesnici upoznati sa planom zaštite. Takođe koordinator za izvođenje radova ovlašćen je da izrekne privremenu mjeru zabrane izvođenja radova na dijelu ili cijelom gradilištu, u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje na radu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu obavještava rukovodioca građenja, stručni nadzor, odnosno nadzornog inženjera i investitora.

Član 62 propisuje da je poslodavac dužan da vodi evidenciju o radnim mjestima, povredama, osposobljenosti zaposlenih i drugim relevantnim podacima.

Članom 63 Predloga Zakona poslodavac mora najmanje jednom godišnje sačiniti izveštaj o zaštiti i zdravlju na radu, i obavijestiti inspekciju o svim ozbiljnim povredama. Takođe, poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, pisano prijavi inspekciji zaštite i zdravlja na radu svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih.

Članom 64 Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore, Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, ovlašćene zdravstvene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih i druge zdravstvene ustanove su obavezne da sarađuju sa Ministarstvom u vezi sa podacima o povredama na radu i profesionalnim bolestima.

Članom 65 je propisano da inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama i standardima koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu vrši inspekcija zaštite i zdravlja na radu

Inspekcijski nadzor nad radom ovlašćenih ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, zdravstvenim nadzorom zaposlenih i kvalitetom zdravstvenih pregleda zaposlenih vrše zdravstvena i sanitarna inspekcija.

Članom 66 je propisano da Ministarstvo vrši nadzor nad stručnim radom ovlašćenih organizacija, provjeravajući ispunjavanje uslova i kvalitet usluga.

Član 67 propisuje da u vršenju inspekcijskog nadzora inspektor zaštite i zdravlja na radu, pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom, ima obavezu i ovlašćenje da izvrši uviđaj teških, kolektivnih i smrtnih povreda na radu.

Čl. 68 do 73 Predloga Zakona propisuje novčane kazne za prekršaj pravnog, odgovornog lica i preduzetnika, investitora, koordinatota u fazi izrade projekta, koordinatota u fazi izvođenja radova, kao i novčanu kaznu za lakši prekršaj pravnog i odgovornog lica i prekršaj zaposlenog.

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom. (član 74)

Poslodavci su dužni da rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. (član 75)

Odredba člana 27 stav 3 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. (član 76)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list CG“, 34/14 i 44/18). (član 77)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.
(član 78)

V. Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje zakona

Za sprovođenje zakona nijesu potreba dodatna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Ministarstvo
finansija

CRNA GORA MINISTARSTVO FINANSIJA I SOCIJALNOG DIJALOGA				
24.07.2026				
Preporučeno	Priloga	Prilogi	Prilogi	Prilogi
OG-134/26-522/1				

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br.2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 05-02-040/26-4799/2

Podgorica, 19.02.2026.godine

Za: MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA, ul. Rimski trg 46, Podgorica

gospođi, Naidi Nišić, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Veza: Vaš akt br 06-134/26-522/1 od 16.02. 2026. godine

Poštovana gospođo Nišić,

Povodom *Predloga zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u tekst Predloga zakona i Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, ukazujemo na sledeće:

Primjena propisa će izazvati troškove u privredi, s obzirom da će poslodavci imati obavezu da u radnoj sredini i radnoj okolini povećaju nivo zaštite i zdravlja na radu zaposlenih. Međutim, u Izveštaju o analizi uticaja propisa nije data kvantifikovana procjena tih troškova i na taj način poslodavci su onemogućeni da planiraju buduće troškove.

Uvažavajući činjenicu da Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga predlaže zakon u cilju unapređenja zaštite i zdravlja na radu, sugerišemo da je potrebno da se mjere i obaveze za privredu definišu u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, bez uvođenja dodatnih zahtjeva i uslova koji bi predstavljali administrativno i finansijsko opterećenje.

Dostavljeni Predlog zakona ima za cilj unapređenje oblasti zaštite i zdravlja na radu na svim nivoima djelovanja, te se novim zakonom prepoznanje bolja implementacija u cilju zatvaranja Poglavlja 19- socijalna politika i zapošljavanje. Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list Crne Gore“, br. 34/14, 44/18 i 84/24) uređena su prava i obaveze poslodavca i zaposlenih u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu, kao i mjere zaštite i zdravlja na radu i načela prevencije. Nadalje, pravo na zaštitu i zdravlje na radu, kao temeljno socijalno pravo zaposlenih obezbjeđuje se i sprovodi u svim djelatnostima bez obzira na strukovnu, organizacionu i svojinsku formu subjekta, koji su nosioci ovih obaveza, kao i na sve zaposlene odnosno lica koja po bilo kom pravnom osnovu obavljaju rad za poslodavca ili koja kod poslodavca obavljaju rad radi osposobavljanja.

Uvidom u dostavljeni Predlog zakona i izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da implementacija istog zahtjeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta države. Naime na osnovu važećeg Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, kao i podzakonskim aktima donošanih na osnovu njega, propisani su uslovi za rad ispitnih komisija za polaganje stručnih poslova za zaštitu i zdravlje na radu, kao i za Komisiju za davanje ovlašćenja pravnim licima ili preduzetnicima za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, te novim zakonom nije potrebno obezbijediti dodatna budžetska sredstva za implementaciju propisa. Sredstva za rad komisija planirana su budžetom za tekuću fiskalnu godinu, a potom i budžetima za svaku narednu godinu.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga
NAZIV PROPISA	PREDLOG ZAKONA O ZAŠTITI I ZDRAVLJU NA RADU*

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list Crne Gore“, br. 34/14, 44/18 i 84/24) uređena su prava i obaveze poslodavca i zaposlenih u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu, kao i mjere zaštite i zdravlja na radu i načela prevencije.

Pravo na zaštitu i zdravlje na radu, kao temeljno socijalno pravo zaposlenih, obezbjeđuje se i sprovodi u svim djelatnostima bez obzira na strukovnu, organizacionu i svojinsku formu subjekata, koji su nosioci ovih obaveza, kao i na sve zaposlene odnosno lica koja po bilo kom pravnom osnovu obavljaju rad za poslodavca ili koja kod poslodavca obavljaju rad radi osposobljavanja.

Imajući u obzir da Zakon treba sveobuhvatno da uredi sva pitanja koja se tiču zaštite i zdravlja na radu, u svim poljima djelovanja, te se novim zakonom prepoznaje bolja implementacija u cilju zatvaranja Poglavlja 19-socijalna politika i zapošljavanje.

Zakon o zaštiti i zdravlju na radu bio je djelimično usaglašen sa pravnom tekovinom Evropske Unije, konkretno sa Direktivom Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu (OJ L br. 183. od 29.6.1989) i Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima.

Osnovni razlozi za donošenje novog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu* je usklađivanje sa pravnom tekovinom EU. Posljednje izmjene i dopune Zakona o zaštiti i zdravlju na radu konkretno odnosile na harmonizaciju regulative iz oblasti zaštite i zdravlja na radu sa pravnom tekovinom Evropske Unije, konkretno sa Direktivom Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu (OJ L br. 183. od 29.6.1989) i Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima, te su se na taj način stekli uslovi za donošenje novog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, kojim se pored ostalog, stvorio zakonski osnov za donošenje brojnih podzakonskih akata iz ove oblasti, kojima se uređuju stručna pitanja, mjere zaštite i zdravlja na radu i načela prevencije.

Takođe, u novi predlog uvrštena je i Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 91/383/EEZ od 25. juna 1991. koja osigurava da zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme uživaju istu zaštitu i zdravlje na radu kao i zaposleni na neodređeno vrijeme.

Ubrzan proces napretka informacione tehnologije, savremenih tehnoloških procesa i novih šema rada, stvorili su uslove za novi Zakon o zaštiti i zdravlju na radu u cilju bolje implementacije.

Kao jedan od uslova za pridruživanje, odnosno pristupanje Evropskoj uniji je ispunjavanje uslova u pogledu kvaliteta i konkurentnosti za tržišno poslovanje i istupanje na međunarodno tržište rada i očekivanje (vizija) da će se obezbijediti efikasnija zaštita i zdravlje na radu zaposlenih.

Imajući u vidu da je Zakon o zaštiti i zdravlju na radu nije bio u potpunosti usaglašen sa svim relevantnim direktivama EU, novi zakon osim dodatnog usaglašavanja, odnosio se i na norme koje su direktno uticale na implementaciju navedenog zakona, konkretno brisanja oslobađanja od polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova, na način da je ostala samo mogućnost polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu, kao i brisanje oslobađanja od polaganja stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu.

Pitanje predstavnik zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu, koje do dana današnjeg nije bilo uređeno Opštim kolektivnim ugovorom, kako je i propisivao Zakon o zaštiti i zdravlju na radu, u skladu sa kolektivnim pregovaranjem dogovoreno je da se ovo značajno pitanje riješi podzakonskim aktom iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.

Takođe, u cilju bolje promocije i podizanja svijesti kako poslodavaca, tako i zaposlenih uvedeno je Obilježavanje Nacionalnog dana zaštite i zdravlja na radu.

Unošenja zakonskog osnova za podzakonske akte, koji u prethodnom zakonskom rješenju nisu imali uporište, te su se novim zakonskim rješenjem normirali.

Ostale korekcije konkretno su se odnosile na podizanje nivoa zaštite i zdravlja na radu u radnoj sredini odnosno radnoj okolini.

Usaglašenost sa Evropskim zakonodavstvom i potvrđenim Međunarodnim konvencijama

Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije :

- 31989L0391 Direktiva Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu (OJ L br. 183. od 29.6.1989), potpuno usklađeno;
- 31992L0057 Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. godine o minimalnim zahtjevima za zaštitu i zdravlje na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima, potpuno usklađeno.
- Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 91/383/EEZ od 25. juna 1991. koja osigurava da zaposleni na određeno ili neodređeno radno vrijeme uživaju istu zaštitu i zdravlje na radu kao i zaposleni na neodređeno vrijeme.

Kad je u pitanju evoluiranje problema bez promjene propisa ("status quo" opcija), navodimo da iako je odredbama važećeg Zakona precizirano da se Zakon primjenjuje na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni

na rad u inostranstvo, ako su propisima zemlje prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno, kao i da je zaštita i zdravlje na radu djelatnost od javnog interesa, ostali bi problemi koji bi se konkretno odnosili na nedonošenje podzakonskih akata, koje je svakako neophodno upodobiti sa tehnološkim napretkom u poslednjih nekoliko godina, iz razloga rapidnog napretka tehnologije. Takođe, kako smo jedina država u regionu koja je pružala mogućnost oslobađanja od polaganja stručnog ispita, da bi spriječili zloupotrebu potvrda od poslodavaca, novim zakonskim rješenjem je ukinuta ta mogućnost, te bi i dalje postojao prostor za zloupotrebu potvrda poslodavaca. Pitanje predstavnika zaposlnih, koje se ni poslije nekoliko godina unazad nije riješilo Opštim kolektivnim ugovorom, ostalo bi neriješeno, a budući da Evropska komisija promoviše socijalni dijalog, pitanje bi ostalo neriješeno. Konkretno, kada je u pitanju građevinska djelatnost, kao jedna od najrizičnijih djelatnosti po pitanju smrtnih ishoda, kao i najtežih povreda na radu, ostalo bi bez dodatnog ovlašćenja koordinatora, a i obaveza investitora i poslodavaca. Implementacija zakona, kao mjerilo za Poglavlje 19 – socijalna politika i zapošljavanje ostala bi na istom nivou kao i prethodnih godina.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Cilj predloženih rješenja jeste da se između ostalog, stvore uslovi za unapređenje oblasti zaštite i zdravlja na radu na svim nivoima djelovanja.

Implementacija Zakona, kao jedino mjerilo za konkretan napredak kada je ova oblast u pitanju.

Predlogom zakona postižu se sljedeći ključni ciljevi:

1. Pravni osnov za reviziju podzakonskih akata iz oblasti zaštite i zdravlja na radu
2. Zakonska obaveza i odgovornost relevantnih subjekata u radnoj sredini i radnoj okolini u cilju podizanja nivoa zaštite i zdravlja na radu;
3. Podizanje ovlašćenja koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova
4. Povećanje odgovornosti poslodavaca
5. Povećanje odgovornosti investitora
6. Unapređenje uloge socijalnih partnera
7. Jačanje prevencije
8. Jačanje mehanizama nadzora i kontrole

Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za 2024 – 2027. godinu, predviđeno je donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, kao i Programom rada Vlade Crne Gore.

Donošenjem predloga ovog zakona stvorice se pravni osnov za donošenje, odnosno reviziju podzakonskih akata koji proizilaze iz teksta zakona, a koji će biti usaglašeni sa Direktivama EU, standardima i tehnološkim dostignućima koje prate sistem zaštite i zdravlja na radu.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

-„status quo“ opcija-

- 1) Nemogućnost donošenja velikog broja podzakonskih akata koji su ključni za oblast zaštite i zdravlja na radu, a koje uključuju mjere zaštite i zdravlja na radu koje je poslodavac dužan zakonom da sprovodi, kako ne bi došlo do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom, kao i usaglašavanje sa svim standardima i međunarodnim konvencijama.
- 2) Ne bi postojale dodatne zakonske obaveze i odgovornosti relevantnih subjekata u radnoj sredini i radnoj okolini u cilju podizanja nivoa zaštite i zdravlja na radu;
- 3) Nemogućnost koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova da sprovede mjeru zabrane rada na gradilištu, dijelu gradilišta ili čitavom gradilištu, dok ne nastupe okolnosti koje onemogućavaju mogućnost bilo kakve povrede na radu, bilo da su u pitanju lakše povrede na radu, teške ili one sa smrtnim ishodom.
- 4) Nemogućnost uređivanja statusa i izbora predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu
- 5) Ne bi bile povećane obaveze poslodavaca.
- 6) Ne bi bile povećane obaveze investitora.
- 7) Manje preventivno djelovanje, kao akcenat za zaštitu i zdravlje na radu.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Predlogom zakona direktni pozitivni uticaj će se odraziti na:

- 1) Zatvaranje Poglavlja 19 - Socijalna politika i zapošljavanje, kao jedno od završnih mjerila
 - 2) Propisivanjem dodatnih obaveza i odgovornosti relevantnih subjekata u radnoj sredini i radnoj okolini bio bi povećan nivo zaštite i zdravlja na radu;
 - 3) Socijalni dijalog i pregovaranje na tripartitnom nivou, u rješavanju problema predstavnika zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu
 - 4) Podizanje nivoa zaštite i zdravlja na radu u građevinskoj djelatnosti, kao jednu od najkritičnijih djelatnosti kada su u pitanju smrtni slučajevi i teške povrede na radu.
- Primjena propisa neće izazvati troškove građanima.
 - Primjena propisa će izazvati troškove u privredi, jer će poslodavci imati obavezu u radnoj sredini i radnoj okolini da povećaju nivo zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.
 - Donošenje Predloga zakona i njegove pozitivne posljedice izazivaju troškove za poslodavce.
 - Predlogom zakona se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.

- Donošenjem ovog zakona neće se uticati na biznis barijere.

Odjeljak 5: Procjena fiskalnog uticaja

- ✓ Da li je potrebno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- ✓ Da li je izdvajanje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda?
- ✓ Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze?
- ✓ Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- ✓ Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihodi za budžet Crne Gore?
- ✓ Obratiti metodologiju kojom je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- ✓ Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- ✓ Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu za donošenje predloga propisa?
- ✓ Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Na osnovu važećeg Zakona o zaštiti i zdravlju na radu, kao i podzakonskim aktima donošenih na osnovu njega, propisani su uslovi za rad Ispitnih komisija za polaganje stručnih poslova za zaštitu i zdravlje na radu, kao i za Komisju za davanje ovlaštenja pravnim licima ili preduzetnicima za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu, te novim zakonom nije potrebno obezbijediti dodatna budžetska sredstva za implementaciju propisa. Sredstva za rad Komisija planirana su budžetom za tekuću fiskalnu godinu, a potom budžetima za svaku narednu godinu.

Direktorat za zaštitu i zdravlje na radu je nadležan za implementaciju i rad Komisija, te je izdvajanje finansijskih sredstava kontinuirano, i u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu, kao i podzakonskim aktima donešenim na osnovu njega.

Sredstva se planiraju godišnjim budžetima za naredne godine.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne obaveze.

Usvajanjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.

Važećim Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu, kroz primjenu zakona, ostvaruje se prihod za budžet Crne Gore.

Naime, za polaganje stručnih ispita pomenutih u prvoj tački, kandidati koji polažu stručne ispite dužni su da uplate određena novčana sredstva za polaganje ispita. Imajući u vidu da se svaki mjesec organizuje polaganje stručnog ispita za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu, a da su kandidati koji polažu dužni da uplate iznos od 30% prosječne zarade u Crnoj Gori, dok su za ponovno polaganje dužni da uplate iznos u visini od 10%, prihod za budžet Crne Gore je kontinuiran.

Visina polaganja za stručni ispit za obavljanje poslova koordinatora za zaštitu i zdravlja na radu u fazi izrade projekta i u fazi izvođenja radova, iznosi 500e.

Takođe, novim zakonskim rješenjem se briše mogućnost oslobađanja od polaganja stručnih ispita za koordinate za zaštitu i zdravlje na radu, te će svaki kandidat biti u obavezi da polaže stručne ispite, što doprinosi prihodu za budžet Crne Gore.

Takođe, pravna lica ili preduzetnici, za podnošenje zahtjeva za dobijanje ovlaštenja za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite i zdravlja na radu od strane Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, dužni su uplate iznos u visini od 200e.

Tokom obračuna finansijskih izdataka/prihoda nije korišćena metodologija.

U obračunu finansijskih izdataka nisu postojali problem.

Nije bilo sugestija od strane Ministarstva finansija na inicijativu donošenja predloga propisa, te samim tim nisu primjedbe nisu implementirane u zakon.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

Na osnovu člana 12 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, uputilo Javni poziv organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima (u daljem tekstu: zainteresovana javnost) da se uključe u postupak pripreme Zakona, te shodno tome i dostave inicijative, predloge, sugestije i komentare.

Takođe, Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga sprovelo je javnu raspravu o Nacrtu Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, upućivanjem javnog poziva građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, strukovnim udruženjima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim drugim zainteresovanim licima, organizacijama i zajednicama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju predmetnih nacrta.

Javna rasprava je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, <https://www.gov.me/clanak/nacrt-zakona-o-izmjenama-i-dopunama-zakona-o-zastiti-i-zdravlju-na-radu>

U okviru javne rasprave o Nacrtu Zakona, Ministarstvo je organizovalo Okrugli sto 28. jula 2025. godine, u Podgorici.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja navedeni su u Izvještaju.

Učesnici su bili građani, stručne i naučne institucije, državni organi, strukovna udruženja, nevladine organizacije, mediji i druge zainteresovane organizacije i zajednice.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne predviđaju se prepreke za implementaciju Prijedloga zakona.

Mjere koje će biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi biće obaveza poslodavaca da u radnoj sredini i radnoj okolini povećaju nivo zaštite i zdravlja na radu zaposlenih.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su:

1. Usaglašenost nacionalnog zakonodavstva sa propisima Međunarodne organizacije rada i Evropske unije, kao jedan od uslova za pridruživanje, odnosno pristupanje Evropskoj uniji;
2. Uređenje oblasti građevinarstva sa gledišta podizanje ovlašćenja koordinatorima za zaštitu i zdravlje na radu;
3. Smanjenja broja povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom na privremenim i pokretnim gradilištima;
4. Proširivanjem obaveza investitora i poslodavca u sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu
5. Propisivanjem obaveza i odgovornosti relevantnih subjekata u radnoj sredini odnosno radnoj okolini bio bi povećan nivo zaštite i zdravlja na radu;
6. Propisivanje odgovornosti poslodavca na obavezu sprovođenja mjera zaštite na radu pored zaposlenih i za sva lica koja su po bilo kom pravnom osnovu prisutna u radnom procesu kod poslodavca;
7. Rješenje problema pitanja zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu
8. Obilježavanje Dana zaštite i zdravlja na radu

Podgorica,

16. februar 2026. godine

MINISTARKA,
Naida Nišić

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Crna Gora
MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG
DIJALOGA

Primljeno:	20. 02. 2026
Dijelak:	1. 1. 2026
Recep. broj:	06-134/26-522/3
Prilog:	
Stranica:	

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Broj: 01-040/26-1472/5

19. februar 2026. godine

MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA
Gđa Naida Nišić, ministarka

Predmet: Mišljenje na CPL obrazac u odnosu na Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu
Veza: Vaš akt broj: 06-134/26-522/1 od 16. februara 2026. godine

Uvažena,

Ministarstvo pravde razmotrilo je izvještaj o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije (CPL obrazac) koji se odnosi na Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu, koji je dostavljen aktom broj: 06-134/26-522/1 od 16. februara 2026. godine, zaprimljen u ovom ministarstvu 17. februara 2026. godine.

U skladu sa članom 4 Uputstva o preliminarnoj kontroli na rizike od korupcije („Službeni list Crne Gore“, broj 75/24), Ministarstvo pravde je dana 17. februara 2026. godine zatražilo mišljenje Agencije za sprečavanje korupcije radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije u izradi propisa.

Dana 18. februara 2026. godine, Agencija za sprečavanje korupcije dostavila je mišljenje broj: 04-03-411/2-26 u kome konstatuje da predmetni predlog predstavlja značajan korak ka obezbjeđivanju visokog nivoa zaštite i zdravlja na radu, koji je temelj održivog ekonomskog razvoja i socijalne sigurnosti zaposlenih. Izmjene su usmjerene ka potpunom usklađivanju sa relevantnim direktivama Evropske unije, čime je stvoren moderan i normativno kvalitetan pravni okvir. Agencija za sprečavanje korupcije kao eventualne koruptivne rizike vidi u izboru koordinatora opisanog u članovima 11, 12 i 13 predmetnog Predloga, kao i u članovima 46 i 49 prilikom određivanja stručnih lica, kao i načina organizovanja Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu.

Članovima 11, 12 i 13 Predloga propisuje se da je investitor obavezan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu, kako za fazu izrade projekta, tako i za fazu izvođenja radova, posebno kada radove izvodi više izvođača ili kada jedan izvođač angažuje druge. Koordinator može biti zaposleni kod poslodavca ili samostalni privrednik. Takođe, koordinator u fazi izrade projekta mora imati odgovarajuću stručnu spremu, iskustvo i položen stručni ispit iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, kao i ispit za poslove koordinatora u fazi izrade projekta, dok se za koordinatora u fazi izvođenja radova zabranjuje da to bude lice zaposleno kod izvođača radova na tom gradilištu. S obzirom na to da investitor, bez određene nezavisne kontrole i jasno postavljenih ograničenja (srodstvo, poslovna saradnja i sl.), sam bira koordinatora u svim fazama, Agencija smatra da postoji značajan koruptivni rizik, jer imenovanje koordinatora može biti pod uticajem ličnih ili poslovnih interesa investitora. To može dovesti do sukoba interesa, smanjenja objektivnosti nadzora nad sigurnosnim mjerama i zanemarivanja propisanih mjera zaštite i zdravlja na radu, čime se direktno ugrožava sigurnost zaposlenih i integritet procesa.

Član 46 Predloga propisuje da poslodavac mora organizovati stručne poslove zaštite i zdravlja na radu tako da imenuje stručno lice ili uspostavi stručnu službu, u skladu sa veličinom, organizacijom i rizicima radnog procesa. Ako nema dovoljno kvalifikovanih zaposlenih, može

angažovati ovlašteno pravno lice ili preduzetnika, uz obavezu da im omogući pristup svim relevantnim podacima o rizicima. Stručno lice ili služba ne smiju obavljati poslove za druge poslodavce, a odgovornost za zaštitu i zdravlje zaposlenih ostaje na poslodavcu. I u ovom dijelu, time što poslodavac samostalno bira stručno lice ili angažuje ovlaštenu organizaciju bez bilo kakvih propisanih ograničenja, ukazuje da postoji koruptivni rizik da se imenovanja vrše pod uticajem ličnih ili poslovnih interesa, što može dovesti do sukoba interesa, smanjenja objektivnosti u nadzoru mjera zaštite i zdravlja na radu i potencijalnog zanemarivanja propisanih standarda, čime se direktno ugrožava sigurnost zaposlenih. Član 49 predmetnog Predloga uređuje ovlaštenje pravnih lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova, kao i sastav Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu. Navedenu Komisiju čini pet članova, a svi oni su zaposleni nadležnog ministarstva. Uzimajući u obzir činjenicu da Komisiju za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova čine isključivo zaposleni nadležnog ministarstva, bez učešća nezavisnih stručnjaka ili predstavnika drugih relevantnih institucija, ističe da je jasno da postoji rizik od pristrasnog odlučivanja pod uticajem unutrašnjih ili političkih interesa. Takva struktura može ograničiti transparentnost i objektivnost u postupku ovlašćivanja pravnih lica ili preduzetnika, što potencijalno omogućava favorizovanje određenih subjekata i povećava koruptivni rizik u procesu kontrole i izdavanja ovlaštenja.

Predlagač propisa je dana 18. februara 2026. godine dostavio izjašnjenje u kojem navodi da su norme sadržane u članovima 11, 12 i 13, kao i u članovima 46 i 49, koje se odnose na investitora i koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu, u potpunosti transponovane iz Direktive 57 o privremenim i pokretnim gradilištima.

Kada je u pitanju član 49, navodi da ovlaštena organizacija funkcioniše kao izbor poslodavca, za šta uporište postoji u Direktivi EU (89/391), te da Komisija sastavljena od članova iz Ministarstva ne predstavlja unutrašnje niti političke interese, već je isključivo sastavljena od stručnih lica koja vrše i nadzor nad njihovim stručnim radom. Takođe se ističe da nije moguće uključivanje članova van sistema, imajući u vidu da se ista lica nalaze u okviru ovlašćenih organizacija, što bi predstavljalo direktan konflikt interesa.

Imajući u vidu navedeno, a posebno izjašnjenje predlagača propisa kojim je pojašnjeno da su rješenja sadržana u članovima 11, 12 i 13, kao i u članovima 46 i 49 Predloga zakona zasnovana na potpunoj transpoziciji relevantnih direktiva Evropske unije, te da je način izbora koordinatora i ovlašćenih organizacija usklađen sa principom odgovornosti investitora i poslodavca utvrđenim pravnom tekovinom EU, Ministarstvo pravde cijeni da su data normativna rješenja obrazložena sa aspekta njihove funkcionalne i sistemske opravdanosti. Takođe, uzimajući u obzir pojašnjenje u vezi sa sastavom Komisije i razlozima koji se odnose na izbjegavanje konflikta interesa, Ministarstvo pravde konstatuje da dostavljena pojašnjenja doprinose otklanjanju uočenih dilema, te će se eventualni rizici ukazani u mišljenju Agencije za sprečavanje korupcije pratiti kroz primjenu zakona i mehanizme nadzora u okviru nadležnih institucija.

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a
- spise predmeta

S. poštovanjem,
MINISTAR
mr Bojan Božović

Crna Gora
Ministarstvo pravde

Crna Gora
MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG
DIJALOGA

Primljeno: 20. 02. 2026				
Org. jed.	Republika Crna Gora	Radni broj	Prijava	Vrijednost
OG - 134/26-522/4				

Adresa: Vuka Karadžića 3,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 407 501
fax: +382 20 407 515
www.gov.me/mpa

Broj: 01-040/26-1472/4

19. februar 2026. godine

MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA
Gđa Naida Nišić, ministarka

Predmet: Mišljenje Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu
Veza: Vaš akt broj: 06-134/26-522/1 od 16. februara 2026. godine

Uvažena,

Ministarstvo pravde razmotrilo je tekst Predloga zakona o zaštiti i zdravlju na radu, koji je dostavljen aktom broj: 06-134/26-522/1 od 16. februara 2026. godine, zaprimljen u ovom ministarstvu 17. februara 2026. godine.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da u okviru nadležnosti ovog ministarstva, koje se odnose na uređenje postupka pred sudovima, kao i u pogledu odredaba Predloga zakona koje regulišu pitanje sankcija i prekršajnog postupka nemamo primjedbi na tekst Predloga zakona budući da su u neposrednoj komunikaciji sa predstavnicima predlagača sugestije Ministarstva pravde uvrštene u tekst Predloga zakona o zaštiti i zdravlju na radu.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a
- spise predmeta

MINISTAR
mr. Bojan Božović

<i>Preliminarna kontrola na rizike od korupcije</i>	
<i>Naziv propisa</i>	<i>Predlog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*</i>
<i>Naziv organa</i>	<i>Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga</i>
<i>Sektor/odsjek</i>	<i>Direktorat za zštitu i zdravlje na radu</i>
<i>Faza donošenja propisa</i>	<i>Utvrđivanje na Vladi</i>
<i>1. Navedi oblast koja se uređuje propisom.</i>	<i>Zaštita i zdravlje na radu</i>
<i>2. Da li su jasno definisani subjekti zaduženi za sprovođenje propisa? Objasni.</i>	<i>Da. Subjekti zaduženi za sprovođenje propisa su poslodavci i zaposlena lica.</i>
<i>3. Da li postoje očigledne pravne praznine, nedostaci ili odredbe u propisu koje dozvoljavaju dvosmisleno tumačenje? Objasni.</i>	<i>Ne</i>
<i>4. Da li je propis, sa predviđenim regulatornim pretpostavkama, kreiran u cilju ostvarivanja profita ili drugih benefita za račun</i>	<i>Ne</i>

određenog/ih subjekta/ata? Objasni.	
5. Da li će javni funkcioner koji je na čelu organa koji je predlagač propisa imati privatni interes od efekata primjene propisa (etičke povrede)? Objasni.	Ne
6. Da li su u propisu predviđeni adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje ili je predviđeno da će ovo pitanje biti regulisano podzakonskim aktima? Objasni.	Da, ovim propisom predviđeni su adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje čime će se postići njegova potpuna implementacija.
7. Da li su u propisu definisane vrste odgovornosti subjekata zaduženih za sprovođenje odredaba propisa? Objasni.	Da, ovim propisom definisane su vrste odgovornosti subjekata zaduženih za sprovođenje odredaba propisa.
8. Da li su kontrolni mehanizmi definisani propisom? Objasni.	Da, ovim propisom predviđeni su adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje čime će se postići njegova potpuna implementacija. Nadzor nad primjenom ovog propisa vrši Inspekcija zaštite i zdravlja na radu.
9. Da li su predviđene sankcije za slučajeve povrede zakonskih normi? Objasni.	Da, ovim propisom predviđene su sankcije za slučajeve povrede zakonskih normi. Nadzor nad primjenom ovog propisa vrši Inspekcija zaštite i zdravlja na radu.
10. Da li je u zakonu propisana jasna procedura za izricanje sankcija, tj. da li je uspostavljen mehanizam praćenja primjene, izricanja sankcija i vrste sankcija? Objasni.	Da, ovim propisom predviđene su sankcije za slučajeve povrede zakonskih normi. Nadzor nad primjenom ovog propisa vrši Inspekcija r zaštite i zdravlja na radu.

11. Da li je propisano da je subjekt koji odlučuje o davanju prava, uvođenju ograničenja i izricanju sankcija, odvojen od subjekta koji kontroliše (nadzire) zakonitost i sprovođenje ovih odluka, tj. da li je uspostavljena adekvatna „dvostепенost“ kao mehanizam provjere i kontrole donesenih odluka? Objasni.	Da, ovim propisom predviđeni su adekvatni mehanizmi za njegovo sprovođenje čime će se postići njegova potpuna implementacija. Nadzor nad primjenom ovog propisa vrši Inspekcija zaštite i zdravlja na radu.
12. Da li je propis bio predmet lobiranja? Objasni.	Ne
13. Da li se propis odnosi na izmjenu izbornih mehanizama ili finansiranje političkih partija? Objasni.	Ne
14. Da li se propisom bitnije mijenja struktura javne uprave? Objasni.	Ne
15. Da li je transparentnost obezbijeđena objavljivanjem poziva za javnu raspravu? Objasni.	Za Predlog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu* sprovedena je procedura javnih konsultacija i javne rasprave u skladu sa relevantnim propisima.
16. Da li propis predviđa transparentan proces donošenja odluka? Objasni.	Ne

17. Da li propis definiše listu opravdanih slučajeva u kojima se određene odredbe ne primenjuju? Objasni.	Ne
18. Da li se u propisu definišu rokovi za administrativne postupke? Objasni.	Ne
19. Da li propis uspostavlja mehanizam kontrole rizika od pojave sukoba interesa na nivou državne uprave, odnosno da li su propisom uspostavljeni mehanizmi odgovornosti koji su odvrcajući za pojavu sukoba interesa i eventualni razvoj korupcije? Objasni.	Ne
20. Ostala relevantna pitanja.	/

Datum i mjesto

16.02.2026. godine,
Podgorica

Starješina

Ministarka
Naida Nišić

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

Crna Gora
MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG
DIJALOGA

Primljeno		19. 02. 2026	
Org. št.	Recep. broj	Prilog	Vrijednost
06-134/26-522/6			

Adresa: Karadorđeva bb
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 814
fax: +382 20 224 138
www.gsv.gov.me

Broj: 02-082/26-242/2

18. februar 2026.

MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA
Gospođa Naida Nišić, ministarka

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu

Uvažena gospođo Nišić,

Dopisom Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, broj 06-134/26-522/1 od 17. 2. 2026, dostavljen je *Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu*, sa popunjenim SPSPD obrascem. Uvidom u predmetni dokument, konstatujemo da s aspekta nadležnosti Generalnog sekretarijata Vlade, **nemamo primjedbi** na Predlog zakona.

S poštovanjem,

GENERALNI SEKRETAR

mr Dragoljub Nikolić

<i>Preliminarna kontrola s aspekta sprečavanja proliferacije strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike</i>	
<i>Naziv propisa</i>	<i>Predlog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu*</i>
<i>Naziv organa</i>	<i>Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga</i>
<i>Sektor/odsjek</i>	<i>Direktorat za zaštitu i zdravlje na radu</i>
<i>Faza donošenja propisa</i>	<i>Utvrđivanje predloga propisa na sjednici Vlade</i>
1. Da li su u postupku izrade propisa obavljene konsultacije sa Generalnim sekretarijatom Vlade s aspekta s aspekta primjene člana 7a Uredbe o generalnom sekretarijatu Vlade? Objasni	Ne
2. Da li je propisom predviđeno donošenje strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike¹? Objasni	Ne

¹ Definicija strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike je data u Uredbi načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, Službeni list CG, br. 54/2018 od 31.7.2018. godine

3. <i>Da li su propisom predviđeni struktura i sadržaj strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	<i>Ne</i>
4. <i>Da li su propisom utvrđeni prioriteti i/ili ciljevi strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	<i>Ne</i>
5. <i>Da li su strateška dokumenta kojima se utvrđuju javne politike, čije se donošenje planira propisom, izričit zahtjev proistekao iz međunarodnih konvencija koje je Crna Gora ratifikovala? Objasni</i>	<i>Ne</i>
6. <i>Da li su strateška dokumenta kojima se utvrđuju javne politike, čije se donošenje planira propisom, izričita obaveza koja proizilazi iz Ustava Crne Gore? Objasni</i>	<i>Ne</i>
7. <i>Da li se propisom mijenjaju nadležnosti državnih organa u procesu donošenja strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	<i>Ne</i>
8. <i>Da li se propisom mijenjaju procedure donošenja strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni</i>	<i>Ne</i>

9. Da li se propisom mijenja ili utvrđuje hijerarhija (odnos usklađivanja) strateških dokumenata kojima se utvrđuju javne politike? Objasni	Ne
10. Ostala relevantna pitanja.	

Datum i mjesto

16.02.2026. godine, Podgorica

Starješina

Naida Nišić

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/26-667/2

19. februar 2026.

Za: MINISTARSTVO RADA, ZAPOSŁJAVANJA I SOCIJALNOG DIJALOGA
ministarki Naldi Nišić

Veza: Dopis br: 06-134/26-522/1

Predmet: **Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o zaštiti i zdravlju na radu s pravnom tekovinom EU**

Poštovana,

Dopisom broj 06-134/26-522/1 od 19. februara 2026. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o zaštiti i zdravlju na radu s pravnom tekovinom Evropske unije**.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 80/08, 14/17, 28/18, 63/22, 121/23 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević

MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o zaštiti i zdravlju na radu s pravnom tekovinom EU

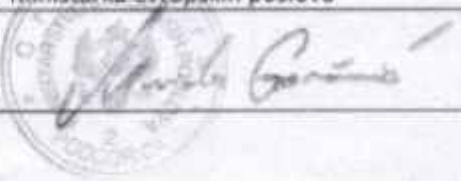
Dostavljeno:

- Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga;
- a/a

IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE

Identifikacioni broj Izjave		MRS-IU/PZ/26/03
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu*	
- na engleskom jeziku	Proposal Law on Safety and Health at Work*	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	
- Sektor/odsjek	Direktorat za zaštitu i zdravlje na radu	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Generalni direktor, tel: 067 870 635 e-mail- aleksandar.memcevic@mrzs.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Jovana Bošković, samostalna savjetnica, tel: 068 044 970, e-mail- jovana.boskovic@mrzs.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	v.d. generalnog direktora, Aleksandar Memčević tel: 067 870 635; e-mail- aleksandar.memcevic@mrzs.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	v.d. generalnog direktora, Aleksandar Memčević tel: 067 870 635; e-mail- aleksandar.memcevic@mrzs.gov.me	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo rada i socijalnog staranja/ Uprava za inspekcijske poslove	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VI, Usklađivanje zakonodavstva, sprovođenje zakona i pravila o konkurenciji, član 79, Radni uslovi i jednake mogućnosti		
Glava VIII, Politike saradnje, član 101, Saradnja u oblasti društvene politike		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno nespunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2026-2027	
- Poglavlje, potpoglavlje	19: Socijalna politika i zapošljavanje; 1. Planovi i potrebe, 1.2. Zakonodavni okvir, B) Zaštita i zdravlje na radu	
- Rok za donošenje propisa	II kvartal 2026	
- Napomena	/	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
UFEU, Dio treći, Politike i unutrašnje mjere Unije, Glava X, Socijalna politika, član 151, član 153 stav 1 tač. 1 i 2, član 156 stav 1 tač. 2, 5 i 7 / TFEU, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title X, Social Policy, Article 132 paragraph 1 (1) and (2), Article 156 paragraph 1 (2), (5) and (7)		
Potpuno usklađeno / Fully harmonized		
Povelja o osnovnim pravima Evropske Unije, Glava II Solidarnost, član 31 stav 1, Pravični i primjereni uslovi		

rada / Charter of Fundamental Rights of The European Union, Title IV: Solidarity, Article 31 paragraph 1, Fair and just working conditions Potpuno usklađeno / Fully harmonized	
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije	
31989L0391 Direktiva Savjeta 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu / Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work (OJ L 183, 29.6.1989) Potpuno usklađeno / Fully harmonized	
31992L0057 Direktiva Savjeta 92/57/EEZ od 24. juna 1992. o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih uslova na privremenim ili pokretnim gradilištima (osma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) / Council Directive 92/57/EEC of 24 June 1992 on the implementation of minimum safety and health requirements at temporary or mobile constructions sites (eighth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC) (OJ L 245, 26.8.1992) Djelimično usklađeno/Partly harmonized	
31991L0383 Direktiva Savjeta od 25. juna 1991. o dopunama mjera za podsticanje poboljšanja zaštite i zdravlja na radu zaposlenih u radnom odnosu na određeno vrijeme ili privremenom radnom odnosu / Council Directive 91/383/EEC of 25 June 1991 supplementing the measures to encourage improvements in the safety and health at work of workers with a fixed- duration employment relationship or a temporary employment relationship (OJ L 206, 29.7.1991) Potpuno usklađeno / Fully harmonized	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
Putpuna usklađenost sa Direktivom 31992L0057 će se postići donošenjem izmjena i dopuna Pravilnika o mjerama zaštite na radu na privremenim i pokretnim gradilištima ("Sl. list CG", broj 20/19). Rok: II kvartal 2026.	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
- Evropska socijalna povelja, I Preambula, Dio I, stav 1 tač. 3 i 22, Dio II, Pravo na bezbjedne i zdrave radne uslove, čl. 3 i Pravo učešća u odlučivanju o radnim uslovima i radnoj sredini i njihovom poboljšavanju član 22 - Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, član 23 - Međunarodni Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (član 7 stav 1 tačka b)	- European Social Charter, I Preamble, Part I, paragraph 1 point 3 and 22, Part II, Article 3, The right to safe and healthy working conditions and Article 22, The right to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment - The Universal Declaration Of Human Rights, Article 23 - International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Article 7, paragraph 1 point b)
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog	

prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Direktiva 31989L0391 je prevedena na crnogorski jezik dok direktive 31992L0057 i 31991L0383 nisu prevedene. Navedeni izvori međunarodnog prava prevedeni su na crnogorski jezik.	
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o zaštiti i zdravlju na radu preveden je na engleski jezik	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
Datum: 19. 02. 2026. godine	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
MRS-TU/PZ/26/03		MRS-IU/PZ/26/03		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva Vijeća 89/391/EEC od 12. juna 1989. o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja zaposlenih na radu - 31989L0391				
Direktiva vijeća 92/57/EEZ od 24. juna 1992. o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih uslova na privremenim ili pokretnim gradilištima (osma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ) – 31992L0057				
Direktiva Vijeća od 25. juna 1991. o dopunama mjera za podsticanje poboljšanja zaštite i zdravlja na radu zaposlenih u radnom odnosu na određeno vrijeme ili privremenom radnom odnosu - 31991L0383				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog Zakona o zaštiti i zdravlju na radu		Proposal Law on Safety and Health at Work		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpun e usklađenosti
Direktiva 89/391				
Cilj	Predmet Član 1 Zaštita i zdravlje na radu obezbjeđuje se i sprovodi primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima. Definicija zaštite i zdravlja na radu Član 2 Zaštita i zdravlje na radu podrazumijeva pravila, načela, postupke i aktivnosti za obezbjeđivanje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.	Potpuno usklađeno		

3. Ovom direktivom ne dovode se u pitanje nacionalne odredbe ili odredbe Zajednice, postojeće ili buduće, koje su povoljnije za zaštitu bezbjednosti i zdravlja radnika na radnom mjestu.				
Član 2 Područje primjene 1. Ova direktiva primjenjuje se na sve sektore djelatnosti, kako javne tako i privatne (industrijske, poljoprivredne, trgovinske, administrativne, uslužne, obrazovne, kulturne, zabavne, itd.). 2. Ova direktiva ne primjenjuje se kada postoje karakteristike svojstvene određenim specifičnim aktivnostima u sektoru državne uprave kao što su vojska ili policija, ili na neke posebne aktivnosti u poslovima civilne zaštite s kojima je u suprotnosti. U tom slučaju potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri obezbijediti bezbjednost i zdravlje radnika s obzirom na svrhu ove direktive.	Primjena Član 4 Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima države prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu na neodređeno, odnosno određeno vrijeme, kao i na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu sa agencijom za privremeno ustupanje zaposlenih. Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na zaposlene u Vojsci Crne Gore i organizacionoj jedinici organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja obavlja poslove policije, kao ni na zaposlene u jedinicama civilne zaštite, u slučajevima kad obavljaju određene specifične aktivnosti kod kojih nije moguće primijeniti mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se tim zaposlenima moraju obezbijediti zaštita i zdravlje na radu u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa ciljevima ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 3 Značenje izraza U svrhe ove direktive, sljedeći izrazi imaju sljedeće značenje: (a) radnik – svako lice koje zapošljava poslodavac, uključujući stažiste i pripravnike, ali ne i kućne pomoćnice; (b) poslodavac – svako fizičko ili pravno lice koje je u poslovnom odnosu s radnikom i snosi odgovornost za preduzeće i/ili pogon; (c) predstavnik radnika s posebnom odgovornošću za bezbjednost i zdravlje radnika – bilo koje lice izabrano,	Član 9 stav 1 alineja 9, 1 i 14 9) zaposleni je lice koje radi kod poslodavca po osnovu ugovora o radu, uključujući lice koje se osposobljava za rad i pripravnika, kao i svako lice koje po bilo kom pravnom osnovu obavlja rad kod poslodavca; 1) poslodavac je pravno lice, dio stranog privrednog društva ili preduzetnik, državni organ, organ državne uprave, služba Predsjednika Crne Gore, Skupštine Crne Gore, Vlade Crne Gore, sud, tužilaštvo, fond, zavod, agencija, ustanova, regulatorno i nezavisno tijelo, organ lokalne samouprave i lokalne uprave, kao i fizičko lice u svojstvu investitora, koji zapošljava lice po osnovu ugovora o radu ili ga angažuje po drugom osnovu u skladu sa zakonom; 14) predstavnik zaposlenih za zaštitu i zdravlje na radu je zaposleni kojeg izaberu, odaberu ili odrede i imenuju zaposleni radi zastupanja njihovih interesa u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu i koji ima posebna prava i obaveze utvrđene ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		

odabrano ili određeno u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom da predstavlja radnike u slučaju problema koji proizlaze iz domena bezbjednosti i zdravlja radnika na radnom mjestu; (d) prevencija – svi koraci ili mjere preduzete ili planirane u svim fazama rada u preduzeću, čiji je cilj izbjegavanje ili smanjenje profesionalnih rizika.	Član 9 stav 1 alineja 10, 6 i 7 10) prevencija su svi koraci i/ili mjere zaštite i zdravlja na radu koje se preduzimaju ili planiraju na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih; 6) mjere zaštite i zdravlja na radu su dio prevencije i preduzimaju se u cilju poboljšanja zaštite i/ili higijene i/ili zdravlja zaposlenog; 7) rizik je vjerovatnoća da opasnost može prouzrokovati povredu na radu, profesionalnu bolest ili bolest u vezi sa radom;			
Član 4 1. Države članice preduzimaju sve potrebne korake kako bi obezbijedile da poslodavci, radnici i predstavnici radnika podliježu pravnim propisima potrebnim za sprovođenje ove direktive. 2. Države članice naročito obezbjeđuju primjerenu kontrolu i nadzor.	Donošenje podzakonskih akata Član 74 Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom. Inspeksijski nadzor Član 65 Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama i standardima koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu vrši inspekcija zaštite i zdravlja na radu, ako zakonom nije određeno da nadzor u sprovođenju tih propisa u određenim djelatnostima vrše i drugi organi. Inspeksijski nadzor nad radom ovlaštenih ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, zdravstvenim nadzorom zaposlenih i kvalitetom zdravstvenih pregleda zaposlenih vrše zdravstvena i sanitarna inspekcija.	Potpuno usklađeno		
ODSJEK II OBAVEZE POSLODAVACA Član 5 Opšte odredbe 1. Poslodavac je dužan da obezbijedi bezbjednost i zdravlje radnika u svim aspektima vezanim za rad. 2. Kada u skladu s članom 7 stav 3 poslodavac angažuje kompetentne eksterne službe ili lica, to ga ne oslobađa odgovornosti u ovom	Mjere zaštite i zdravlja na radu Član 20 Mjere zaštite i zdravlja na radu planiraju se i obezbjeđuju u svim procesima rada kod poslodavca, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih, u postupku: 1) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namijenjenih za rad na otvorenom prostoru, u cilju bezbjednog odvijanja procesa rada; 2) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svim pripadajućim sredstvima za rad, u cilju bezbjednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških materija, eksplozivne atmosfere,	Potpuno usklađeno		

domenu. 3. Obaveze radnika u domenu bezbjednosti i zdravlja na radnom mjestu ne utiču na princip odgovornosti poslodavca. 4. Ova direktiva ne ograničava mogućnost država članica da oslobode odgovornosti ili smanje odgovornost poslodavaca u slučaju kad su nezgode posljedica neobičnih i nepredvidivih okolnosti koje su van kontrole poslodavaca, ili posebnih događaja čije posljedice nije bilo moguće izbjeći uprkos svoj dužnoj pažnji. Države članice ne moraju koristiti opciju iz prvog podstava.	azbesta, mikroklima i osvjetljenja na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama; 3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja sredstava za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu zaštitu i zdravlje na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprečava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih; 4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih; 5) projektovanja, proizvodnje i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nijesu mogli da budu otklonjeni primenom odgovarajućih mjera zaštite i zdravlja na radu; 6) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Mjere iz stava 1 ovog člana bliže se propisuju podzakonskim aktima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i drugim propisima. Podzakonske akte iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo. Obavljanje stručnih poslova Član 46 stav 5 Poslodavac je odgovaran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja stručnih poslova. Obaveze zaposlenih Član 43 stav 3 Obaveza zaposlenog koja se odnosi na zaštitu i zdravlje na radu ne utiče na načelo odgovornosti poslodavca. Oslobađanje od odgovornosti Član 39 U slučaju da je kod poslodavca došlo do neobičnih i nepredvidivih okolnosti koje su posljedica više sile ili su van kontrole poslodavca ili posebnih događaja čije posljedice nije bilo moguće izbjeći uprkos sprovedenim mjerama zaštite, poslodavac se oslobađa od odgovornosti.			
Član 6 Opšte obaveze poslodavaca 1. U kontekstu svojih odgovornosti, poslodavac preduzima potrebne mjere za zaštitu bezbjednosti i zdravlja radnika, uključujući prevenciju	Obezbeđivanje mjera zaštite i zdravlja na radu Član 21 stav 1 i 3 Poslodavac je dužan da obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu sprečavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, obavještanjem i osposobljavanjem zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad (u daljem tekstu: osposobljavanje zaposlenih), uz odgovarajuću organizaciju i potrebna sredstva. Poslodavac je dužan da uzimajući u obzir promjenu radne sredine i radne	Potpuno usklađeno		

profesionalnih rizika kao i pružanje informacija i obuke te potrebne organizacije i sredstava. Poslodavac prati potrebu za prilagođavanjem tih mjera kako bi se vodilo računa o promjenjivim okolnostima i težilo unapređenju postojećeg stanja. 2. Poslodavac sprovodi mjere iz prve tačke stava 1 na osnovu sljedećih opštih principa prevencije: (a) izbjegavanje rizika; (b) procjena neizbježnih rizika; (c) suzbijanje uzroka rizika; (d) prilagođavanje rada pojedincu, naročito u pogledu projektovanja radnih mjesta, odabira radne opreme i metoda rada i proizvodnje, naročito s ciljem olakšavanja monotonog rada i rada pri prethodno utvrđenoj radnoj brzini te smanjivanja njihovog uticaja na zdravlje. (e) prilagođavanje tehničkom napretku; (f) zamjena opasnog neopasnim ili manje opasnim; (g) razvoj koherentne sveobuhvatne politike prevencije koja se odnosi na tehnologiju, organizaciju rada, radne uslove, društvene odnose i uticaj faktora vezanih za radno okruženje; (h) davanje prioriteta mjerama kolektivne zaštite u odnosu na mjere individualne zaštite; (i) davanje odgovarajućih uputstava radnicima. 3. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ove direktive, poslodavac,	okoline sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu i bira takve radne i proizvodne metode koje će obezbijediti poboljšanje stanja ili viši nivo zaštite i zdravlja na radu. Sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu i opštih načela prevencije Član 23 Poslodavac je dužan da sprovodi mjere zaštite, poštujući sljedeća opšta načela: - izbjegavanje rizika; - procjenjivanje rizika koji se ne mogu izbjeći; - suzbijanje rizika na izvoru; - prilagođavanje rada pojedincu, naročito u pogledu organizacije rada, izbora sredstva za rad i metoda rada i proizvodnje, radi smanjenja monotonog rada i rada pri unaprijed određenoj brzini i njihovog nepovoljnog uticaja na zdravlje; - uvažavanje tehničkog napretka; - zamjenu opasnog bezopasnim ili manje opasnim; - razvoj sveobuhvatne politike prevencije koja obuhvata tehnologiju, organizaciju rada, uslove rada, međuljudske odnose i uslove radne sredine i okoline; - davanje prednosti kolektivnim mjerama zaštite i zdravlja na radu u odnosu na individualne mjere zaštite i zdravlja na radu; - davanje zaposlenom odgovarajućih uputstava i informacija. Poslodavac, uzimajući u obzir prirodu djelatnosti, procjenjuje rizike za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih, naročito pri izboru sredstva za rad, riziku izloženosti opasnim i štetnim materijama i utvrđivanju uslova radne sredine i okoline i na osnovu te procjene preduzima mjere prevencije i primjenjuje radne i proizvodne metode koje obezbjeđuju viši nivo zaštite i zdravlja na radu, na svim hijerarhijskim nivoima. Procjena rizika Član 25 Poslodavac je dužan da donese i posjeduje akt o procjeni rizika, za sva radna mjesta procijeni rizike, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje. Akt o procjeni rizika je akt koji sadrži opis procesa rada sa procjenom (ocjenom) rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i kojim se utvrđuju mjere zaštite i zdravlja na radu u cilju poboljšanja zaštite i zdravlja na radu. U aktu o procjeni rizika poslodavac određuje radna mjesta sa povećanim rizikom, odnosno posebnim uslovima rada, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u procesu rada ili za korišćenje	
--	---	--

uzimajući u obzir prirodu aktivnosti preduzeća i/ili pogona: (a) procjenjuje rizik za bezbjednost i zdravlje radnika, između ostalog u odabiru radne opreme, korišćenih hemijskih materija ili preparata te opremanju radnih mjesta. Nakon ove procjene i prema potrebi, preventivne mjere, radne i proizvodne metode koje sprovodi poslodavac moraju: - obezbijediti unapređenje nivoa zaštite radnika u odnosu na bezbjednost i zdravlje, - biti integrisane u sve aktivnosti preduzeća i/ili pogona i na svim hijerarhijskim nivoima; (b) kada radniku povjerava zadatke, uzima u obzir sposobnosti radnika u odnosu na zdravlje i bezbjednost; (c) obezbjeđuje da planiranje i uvođenje novih tehnologija budu predmet savjetovanja s radnicima i/ili njihovim predstavnicima u pitanjima odabira opreme, radnih uslova i radnog okruženja i njihovih posljedica na bezbjednost i zdravlje radnika; (d) preduzima odgovarajuće korake kako bi se obezbijedilo da samo oni radnici koji su dobili odgovarajuća uputstva mogu pristupiti oblastima u kojima postoji ozbiljna i konkretna opasnost. 4. Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ove direktive, ako su na istom mjestu rada prisutni radnici više preduzeća, poslodavci sarađuju u sprovođenju odredaba koje se odnose na bezbjednost, zdravlje i profesionalnu	pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlaštene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih. Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se: - identifikacija, odnosno otkrivanje opasnosti; - koja radna mjesta su izložena identifikovanim opasnostima; - vjerovatnoća nastanka povrede na radu, profesionalne bolesti, i bolesti u vezi sa radom; - da li je rizik prihvatljiv; - uvođenje mjera za smanjenje neprihvatljivog rizika. Poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika u slučaju: - pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada; - kad postojeće mjere zaštite i zdravlja na radu nijesu dovoljne, odnosno nijesu odgovarajuće; - adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta; - teške, kolektivne i smrtne povrede na radu; - kad je procjena rizika zasnovana na podacima koji ne odgovaraju stvarnom stanju; - kad rezultati praćenja zdravstvenog stanja zaposlenog pokažu da je to neophodno. Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima. Način i postupak procjene rizika propisuje Ministarstvo. Obezbeđivanje mjera zaštite i zdravlja na radu Član 21 Poslodavac je dužan da se prilikom planiranja i uvođenja novih tehnologija konsultuje sa zaposlenima ili njihovim predstavnicima za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: predstavnik zaposlenih) o pitanjima izbora sredstava za rad, uslova rada, radne sredine i njihovih posljedica za zaštitu i zdravlje na radu. Poslodavac je dužan da prilikom raspoređivanja zaposlenog na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uzme u obzir njegove sposobnosti, koje mogu uticati na zaštitu i zdravlje zaposlenog. Organizovanje rada i procesa rada Član 26 stav 2 i 3 Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini i radnoj okolini na kome prijeti ozbiljna i/ili određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan i zdrav rad na tom radnom mjestu, koja su dobila posebna pisana uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.	
---	--	--

higijenu te, uzimajući u obzir prirodu aktivnosti, koordinišu svoje djelovanje u pitanjima zaštite od i prevencije profesionalnih rizika te se međusobno informišu i obavještavaju svoje radnike i/ili predstavnike radnika o tim rizicima. 5. Mjere koje se odnose na bezbjednost, higijenu i zdravlje na radnom mjestu ni u kom slučaju ne smiju uključivati finansijski trošak za radnike.	Poslodavac je dužan da svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj sredini i radnoj okolini, krugu poslodavca ili gradilištu upozori na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere zaštite i zdravlja na radu koje mora da primijeni i da ga usmjeri na bezbjedne zone za kretanje. Rad više poslodavaca Član 30 Kad dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju zaštitu i zdravlje zaposlenih kod tog i drugih poslodavaca. U slučaju iz stava 1 ovog člana, svi poslodavci koji izvode radove dužni su da, prije početka radova, zaključe poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima, uzimajući u obzir prirodu djelatnosti, da koordiniraju svoje aktivnosti u vezi sa mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući mjere prevencije i procjene rizika, kao i da se međusobno informišu i informišu zaposlene i/ili predstavnike zaposlenih o tim rizicima. Ugovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja inspekciji zaštite i zdravlja na radu, najkasnije pet dana prije početka radova. Troškovi mjera zaštite i zdravlja na radu Član 7 Mjere zaštite i zdravlja na radu ne mogu proizvesti nikakve troškove za zaposlenog.			
Član 7 Usluge zaštite i prevencije 1. Ne dovodeći u pitanje obaveze navedene u čl. 5 i 6, poslodavac određuje jednog ili više radnika za sprovođenje aktivnosti vezanih za zaštitu i prevenciju profesionalnih rizika za preduzeće i/ili pogon. 2. Imenovani radnici ne smiju biti stavljeni u nepovoljniji položaj zbog svojih aktivnosti vezanih za zaštitu i prevenciju profesionalnih rizika.	Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu Član 31 Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa: - rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevencijom, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla; - načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupkom evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera. Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima iz stava 1 ovog člana, kao i o licima zaduženim za njihovo sprovođenje. Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i	Potpuno usklađeno		

Imenovanim radnicima obezbjeđuje se adekvatno vrijeme koje će im omogućiti da ispunjavaju svoje obaveze koje proizlaze iz ove direktive. 3. Ako se takve mjere zaštite i prevencije ne mogu organizovati zbog nedostatka stručnog osoblja u preduzeću i/ili pogonu, poslodavac angažuje eksterne stručne službe ili lica. 4. U slučajevima gdje poslodavac angažuje takve službe ili lica, dužan je da ih informiše o faktorima za koje se zna ili za koje se sumnja da utiču na bezbjednost i zdravlje radnika i da im obezbijedi pristup podacima iz člana 10 stav 2. 5. U svim slučajevima: - imenovani radnici moraju posjedovati potrebne sposobnosti i sredstva, - eksterne službe ili lica moraju imati odgovarajuće sposobnosti i odgovarajuća lična i profesionalna sredstva, i - broj imenovanih radnika i konsultovanih eksternih službi ili lica mora biti dovoljan za organizaciju mjera zaštite i prevencije, uzimajući u obzir veličinu preduzeća i/ili pogona, i/ili opasnosti kojima su izloženi radnici te njihov raspored u cijelom preduzeću i/ili pogonu. 6. Zaštita od i sprečavanje bezbjednosnih i zdravstvenih rizika koji predstavljaju predmet ovog člana, spada u odgovornost jednog ili više radnika, jedne službe ili odvojenih službi, bilo unutar ili van preduzeća i/ili pogona.	obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogućiti pristup: - procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu. Obavljanje stručnih poslova Član 46 Poslodavac je dužan da organizuje stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu službu za poslove zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručna služba). Stručno lice je lice koje ima visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog i drugog odgovarajućeg smjera, godinu dana radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za poslove zaštite i zdravlja na radu u odgovarajućoj djelatnosti, koje poslodavac odredi u pisanoj formi. Poslodavac je dužan da angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova, ako obavljanje tih poslova zbog nedovoljnog broja stručnih lica iz reda svojih zaposlenih, ne može da organizuje na način propisan stavom 1 ovog člana. U slučaju iz stava 3 ovog člana, poslodavac je dužan da pravnom licu, odnosno preduzetniku pruži podatke o rizicima za koje se zna ili na koje se sumnja da utiču na zaštitu i zdravlje na radu, kao i da im omogućiti pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu. Stručna služba, odnosno stručno lice ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce. Poslodavac je odgovoran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja stručnih poslova. Položaj zaposlenih, odnosno predstavnika zaposlenih Član 34 Zaposleni, odnosno predstavnici zaposlenih ne smiju da budu dovedeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova u smislu člana 32 ovog zakona.			
--	--	--	--	--

Radnik(-ci) i/ili agencija(-e) dužni su da rade zajedno kad god je to potrebno. 7. Uzimajući u obzir prirodu aktivnosti i veličinu preduzeća, države članice mogu odrediti vrste preduzeća u kojima poslodavac, pod uslovom da je kompetentan, može preuzeti odgovornost za mjere navedene u stavu 1.	Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih. Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih omogući odgovarajuće odsustvo sa rada u trajanju od najmanje pet časova rada mjesečno, uz nadoknadu zarade i da pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu. Postupak izbora, način rada i broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom propisuje Ministarstvo. Prava stručnih lica, odnosno stručne službe Član 47 Poslodavac je dužan da omogući stručnim licima nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu. Poslodavac je dužan da stručnim licima koja su kod njega zaposlena i stručnoj službi omogući usavršavanje znanja kroz razne oblike usavršavanja. Stručna lica su neposredno odgovorna poslodavcu i ne smiju da budu dovedena u nepovoljniji položaj zbog svojih aktivnosti vezanih za zaštitu i zdravlje na radu. Poslodavac je dužan da stručnom licu omogući odgovarajuće odsustvo sa posla, uz naknadu zarade kao da je na radu i da pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu. Stručno lice, prije raspoređivanja na ove poslove, dužno je da položi stručni ispit za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu. Obavljanje stručnih poslova Član 46 Poslodavac je dužan da organizuje stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu službu za poslove zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručna služba). Stručno lice za poslove zaštite i zdravlja na radu je lice koje ima visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog i drugog odgovarajućeg smjera, godinu dana radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za poslove zaštite i zdravlja na radu u odgovarajućoj djelatnosti, koje poslodavac odredi u pisanoj formi. Poslodavac je dužan da angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova, ako obavljanje tih poslova zbog nedovoljnog broja stručnih lica iz reda svojih zaposlenih, ne može da organizuje			
---	--	--	--	--

	na način propisan stavom 1 ovog člana. Stručna služba odnosno, stručno lice ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce. Poslodavac je odgovaran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja stručnih poslova. Ovlašćenje pravnih lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova Član 49 Stručne poslove može da obavlja pravno lice ili preduzetnik koji ispunjavaju odgovarajuće uslove u pogledu kadra i organizacije, kao i tehničke i druge uslove. Pravno lice i preduzetnik koji podnose zahtjev za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu su dužni imati zaključene ugovore o radu sa punim radnim vremenom sa onoliko stručnih lica za koja podnose zahtjev, u zavisnosti od obima ovlašćenja. Zahtjev iz stava 2 ovog člana, sa potrebnom dokumentacijom, pravno lice ili preduzetnik podnosi Ministarstvu. Ispunjenost propisanih uslova za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu utvrđuje Ministarstvo na predlog Komisije za utvrđivanje ispunjenosti uslova kod pravnog ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu. Komisija iz stava 4 ovog člana ima pet članova, koji su zaposleni u Ministarstvu. Članovima i sekretaru komisije iz stava 4 ovog člana pripada naknada za rad, u skladu sa zakonom. Ministarstvo rješenjem ovlašćuje pravno lice ili preduzetnika (u daljem tekstu: ovlašćena organizacija) da može obavljati određene poslove zaštite i zdravlja na radu. Rješenje iz stava 7 ovog člana izdaje se na period od tri godine i može se obnoviti pod istim uslovima. Ovlašćena organizacija snosi stvarne troškove nastale u postupku utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu. Bliže uslove iz stava 1 ovog člana, kao i visinu troškova iz stava 9 ovog člana propisuje Ministarstvo. Dostupnost podataka Član 54 Kad poslodavac za obavljanje svih ili pojedinih stručnih poslova angažuje ovlašćenu organizaciju prethodno je mora upoznati sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada, preduzetim mjerama za otklanjanje rizika i omogućiti			
--	---	--	--	--

	joj slobodan pristup odgovarajućim podacima o mjerama zaštite i zdravlja na radu, kao i o zaposlenima. Ovlašćena organizacija dužna je da Ministarstvu dostavlja podatke po zaključenim ugovorima iz člana 56 ovog zakona na zahtjev, kao i za kalendarsku godinu do 28. februara tekuće za prethodnu godinu. Ugovor poslodavca i ovlaštene organizacije Član 56 Ako poslodavac za obavljanje poslova zaštite i zdravlja na radu angažuje ovlašćenu organizaciju, međusobna prava, obaveze i odgovornosti bliže se uređuje ugovorom. Prava stručnih lica, odnosno stručne službe Član 47 stav 5 Stručno lice, prije raspoređivanja na ove poslove, dužno je da položi stručni ispit za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu. Ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih Član 57 Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva, propisuje i izdaje ovlaštenje pravnom licu registrovanom u skladu sa zakonom, ako ispunjava kadrovske, organizacione, tehničke i druge uslove da obavlja sljedeće poslove: 1) učestvuje u procjeni rizika na poslovima i u radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o procjeni rizika; 2) upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove zdravstvenog vaspitanja zaposlenih; 3) utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom; 4) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene uslove koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu, u procesu rada ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenim sredstvima za rad; 5) vrši prethodne i periodične zdravstvene preglede zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu; 6) izdaje izvještaj o zdravstvenom pregledu o ispunjavanju zdravstvenih uslova rada na radnom mjestu sa povećanim rizikom; 7) sprovodi zdravstvenu zaštitu profesionalno oboljelih zaposlenih; 8) organizuje prvu pomoć, spašavanje i evakuaciju u slučaju povrjeđivanja zaposlenih ili havarija; 9) utvrđuje uzroke nastanka invalidnosti zaposlenih na radu i predlaže mjere za njihovo otklanjanje, učestvuje u procesu profesionalne rehabilitacije i daje savjete pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema preostaloj			
--	---	--	--	--

	zdravstvenoj sposobnosti; 10) predlaže poslodavcu mjere za poboljšanje zdravlja zaposlenih, a posebno onih koji su izloženi povećanim opasnostima od povreda na radu ili oštećenja zdravlja; 11) savjetuje poslodavca pri izboru i testiranju novih sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu sa aspekta zaštite zdravlja zaposlenih; 12) učestvuje u analizi povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i o tome vodi odgovarajuću evidenciju; 13) neposredno sarađuje, konsultuje se i koordinira po pitanjima iz zaštite i zdravlja na radu sa stručnim licem, odnosno stručnom službom; i 14) druge poslove. Podaci sakupljeni u vezi sa zdravstvenim pregledima zaposlenog povjerljive su prirode i pod nadzorom su ovlaštene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, odnosno izabranog doktora koji vodi evidenciju o zdravstvenim pregledima. Podaci iz stava 2 ovog člana mogu se dostavljati drugim licima samo uz pisanu saglasnost zaposlenog. Izveštaj o zdravstvenom pregledu zaposlenog o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje određenih poslova dostavlja se poslodavcu na način da se ne naruši princip povjerljivosti ličnih podataka. Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu zdravstvenih pregleda zaposlenih protivno namjeni ili u svrhu diskriminacije zaposlenih. Bliže uslove u pogledu kadra, organizacije, tehničkih i drugih uslova propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.			
Član 8 Prva pomoć, protivpožarne mjere i evakuacija radnika, ozbiljna i neposredna opasnost 1. Poslodavac: - preduzima potrebne mjere prve pomoći, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini preduzeća i/ili pogona i uzimajući u obzir ostala prisutna lica, - dogovara sve potrebne kontakte s eksternim službama, naročito u odnosu	Prva pomoć, zaštita od požara i evakuacija zaposlenih Član 36 Poslodavac je dužan da preduzme potrebne mjere i odredi zaposlene za pružanje prve pomoći, zaštitu od požara i evakuaciju zaposlenih u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica, u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju ovu oblast. Za primjenu mjera iz stava 1 ovog člana mora da se obezbijedi veza sa službama u i van poslodavca, posebno u pogledu prve pomoći, hitne medicinske pomoći, spašavanja i zaštite od požara. Broj zaposlenih iz stava 1 ovog člana, njihova osposobljenost i raspoloživa oprema zavisi od obima i/ili specifične opasnosti kod poslodavca. Ozbiljna, neposredna i neizbježna opasnost Član 37	Potpuno usklađeno		

na prvu pomoć, hitnu medicinsku pomoć, spašavanje i protivpožarne mjere. 2. U skladu sa stavom 1, poslodavac, između ostalog, za prvu pomoć, protivpožarne mjere i evakuaciju radnika određuje radnike potrebne za sprovođenje takvih mjera. Broj takvih radnika, njihova obuka i raspoloživa oprema moraju biti adekvatni, uzimajući u obzir veličinu i/ili specifične opasnosti u preduzeću i/ili pogonu. 3. Poslodavac: (a) što je prije moguće obavještava sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti zbog prisutnog rizika o koracima koji su, ili će biti preduzeti u pogledu zaštite; (b) djeluje i daje uputstva kako bi radnicima omogućio da u slučaju ozbiljne, neposredne i neizbježne opasnosti prestanu da rade i/ili odmah napuste radno mjesto i upute se na bezbjedno mjesto; (c) osim u izuzetnim slučajevima zbog opravdanih razloga, ne smije zahtijevati od radnika da nastave rad u radnoj situaciji u kojoj još postoji ozbiljna i neposredna opasnost. 4. Radnici koji u slučaju ozbiljne, neposredne i neizbježne opasnosti napuste svoj radni prostor i/ili opasno područje ne mogu biti stavljeni u nepovoljniji položaj zbog svojih postupaka i moraju biti zaštićeni od bilo kojih štetnih i neopravdanih posljedica, u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom.	Poslodavac je dužan da obavijesti sve zaposlene koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj ili neposrednoj opasnosti o vrsti rizika i o mjerama zaštite i zdravlja na radu. Poslodavac je dužan da, prilikom ozbiljne, neposredne i neizbježne opasnosti, mjerama i uputstvima, zaposlenima omogući zaustavljanje rada i upućivanje na bezbjedno mjesto. Poslodavac ne može zahtijevati od zaposlenih da nastave rad u situaciji u kojoj postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u slučaju spašavanja ljudskih života. Pravo na napuštanje radnog mjesta Član 42 U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po život i zdravlje, zaposleni može da preduzme odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su mu na raspolaganju, a u slučaju neizbježne opasnosti ima pravo da napusti opasno radno mjesto, radni proces, odnosno radnu sredinu. U slučajevima iz stava 1 ovog člana zaposleni ne smije da bude doveden u nepovoljniji položaj zbog štete koja bi mogla da nastane njegovim djelovanjem, osim ako je postupao nepažljivo ili nemarno.			
--	---	--	--	--

5. Poslodavac se stara da su svi radnici u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po njihovo zdravlje i/ili zdravlje drugih lica, ako se odgovorni neposredni rukovodilac ne može kontaktirati, u mogućnosti da preduzmu odgovarajuće korake shodno svom znanju i tehničkim sredstvima kojima raspolažu kako bi izbjegli posljedice takve opasnosti. Njihovi postupci ih neće staviti u nepovoljniji položaj, osim ako su postupali nepažljivo ili nemarno.				
Član 9 Razne obaveze poslodavaca 1. Poslodavac: (a) raspolaže procjenom rizika za bezbjednost i zdravlje na radnom mjestu, uključujući i one s kojima su suočene grupe radnika izložene posebnim rizicima; (b) odlučuje o zaštitnim mjerama koje se moraju preduzeti te, ako je potrebno, o zaštitnoj opremi koja će se koristiti; (c) vodi popis nesreća na radu koje su za posledicu imale nesposobnost radnika za rad više od tri radna dana; (d) za odgovorne organe i u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom, sastavlja izvještaje o nesrećama na radu koje su doživjeli njegovi radnici. 2. Države članice određuju, uzimajući u obzir prirodu aktivnosti i veličinu preduzeća, obaveze koje moraju ispuniti različite kategorije preduzeća u pogledu sačinjavanja dokumenata iz stava 1 tač. (a) i (b) i prilikom izrade	Procjena rizika Član 25 Poslodavac je dužan da donese i posjeduje akt o procjeni rizika, za sva radna mjesta procijeni rizike, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje. Akt o procjeni rizika je akt koji sadrži opis procesa rada sa procjenom (ocjenom) rizika od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i kojim se utvrđuju mjere zaštite i zdravlja na radu u cilju poboljšanja zaštite i zdravlja na radu. U aktu o procjeni rizika poslodavac određuje radna mjesta sa povećanim rizikom, odnosno posebnim uslovima rada, zdravstvene zahtjeve za određeni rad koje moraju da ispunjavaju zaposleni u procesu rada ili za korišćenje pojedinih sredstava za rad na osnovu stručne ocjene ovlašćene ustanove za zdravstvenu zaštitu zaposlenih. Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se: - identifikacija, odnosno otkrivanje opasnosti; - koja radna mjesta su izložena identifikovanim opasnostima; - vjerovatnoća nastanka povrede na radu, profesionalne bolesti, i bolesti u vezi sa radom; - da li je rizik prihvatljiv; - uvođenje mjera za smanjenje neprihvatljivog rizika. Poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika u slučaju: - pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada; - kad postojeće mjere zaštite i zdravlja na radu nijesu dovoljne, odnosno nijesu odgovarajuće;	Potpuno usklađeno		

dokumenata iz stava 1 tač. (c) i (d).	- adaptacije, rekonstrukcije, havarije, generalnog remonta; - teške, kolektivne i smrtne povrede na radu; - kad je procjena rizika zasnovana na podacima koji ne odgovaraju stvarnom stanju; - kad rezultati praćenja zdravstvenog stanja zaposlenog pokažu da je to neophodno. Poslodavac je dužan da zaposlene upozna sa aktom o procjeni rizika i učini ga dostupnim zaposlenima. Način i postupak procjene rizika propisuje Ministarstvo. Dokumentacija i evidencije Član 62 Poslodavac je dužan da vodi i čuva propisanu evidenciju o: 1) radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom; 2) zaposlenim raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno povećanim rizikom; 3) povredama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi sa radom; 4) osposobljenosti zaposlenih; 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada; 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine; 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite na radu; 8) izvještajima iz člana 63 ovog zakona; 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima; 10) tehničkoj dokumentaciji (glavne projekte); 11) dokumentaciji iz zaštite i zdravlja na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava za rad i sl.). Oblik, sadržaj i način vođenja evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu propisuje Ministarstvo. Izvještaji Član 63 Poslodavac je dužan da, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih, koji se razmatra na organima koji vrše poslove upravljanja zajedno sa izvještajima o poslovanju. Poslodavac je dužan da, na zahtjev nadležnog inspektora, obezbijedi izvještaj o stanju zaštite i zdravlja na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti kod poslodavca.			
--	---	--	--	--

	Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, pisano prijavi inspekciji zaštite i zdravlja na radu svaku smrtnu, kolektivnu, tešku i drugu povredu na radu, koja uzrokuje odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi zaštitu i zdravlje zaposlenih. Poslodavac je dužan da izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu koji se propisuje aktom organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.			
Član 10 Obavješćavanje radnika 1. Poslodavac preduzima odgovarajuće mjere tako da radnici i/ili njihovi predstavnici u preduzeću i/ili pogonu dobijaju, u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom koja između ostalog može uzimati u obzir veličinu preduzeća i/ili pogona, sve potrebne podatke koji se odnose na: (a) rizike za bezbjednost i zdravlje, kao i mjere zaštite i prevencije te aktivnosti koje se odnose na preduzeće i/ili pogon generalno i na svaki tip radnog prostora i/ili posla; (b) mjere preduzete u skladu s članom 8 stav 2. 2. Poslodavac preduzima odgovarajuće mjere tako da poslodavci radnika iz bilo kog vanjskog preduzeća i/ili pogona angažovani na radu u njegovom preduzeću i/ili pogonu dobijaju, u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom, odgovarajuće podatke s obzirom na tačke navedene u stavu 1 tač. (a) i (b) koje moraju biti date na uvid navedenim radnicima. 3. Poslodavac preduzima potrebne mjere tako da radnici s posebnim funkcijama u zaštiti bezbjednosti i	Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu Član 31 Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa: - rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevencijom, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla; - načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupkom evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera. Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima iz stava 1 ovog člana, kao i o licima zaduženim za njihovo sprovođenje. Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogućiti pristup: - procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu.	Potpuno usklađeno		

zdravlja radnika ili predstavnici radnika s posebnom odgovornošću u području bezbjednosti i zdravlja radnika budu u mogućnosti da izvršavaju svoje zadatke u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom i imaju pristup: (a) procjeni rizika i mjerama zaštite navedenim u članu 9 stav 1 tač. (a) i (b); (b) popisu i izvještajima navedenim u članu 9 stav 1 tač. (c) i (d); (c) podacima nastalim iz zaštitnih i preventivnih mjera, agencija za inspekciju i organa odgovornih za bezbjednost i zdravlje.				
Član 11 Savjetovanje i učešće radnika 1. Poslodavci se savjetuju s radnicima i/ili njihovim predstavnicima te im omogućavaju učešće u raspravama o svim pitanjima koja se odnose na bezbjednost i zdravlje na radnom mjestu. Ovo podrazumijeva: - savjetovanje s radnicima, - prava radnika i/ili njihovih predstavnika na iznošenje prijedloga, - ravnopravno učešće u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom. 2. Radnici ili predstavnici radnika s posebnom odgovornošću u pitanjima bezbjednosti i zdravlja radnika učestvuju ravnopravno, u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom, ili ih poslodavac unaprijed i na vrijeme konsultuje o: (a) svakoj mjeri koja može značajno	Saradnja i konsultovanje sa zaposlenima, predstavnikom zaposlenih i sindikatom po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu Član 32 Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju i konsultuju se u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu po svim pitanjima, u skladu sa zakonom, a naročito u vezi sa: - svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu; - postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručno lice), određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu; - podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu; - angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova;	Potpuno usklađeno		

uticati na bezbjednost i zdravlje; (b) imenovanju radnika iz člana 7 stav 1 i člana 8 stav 2 i aktivnostima iz člana 7 stav 1; (c) podacima navedenim u članu 9 stav 1 i članu 10; (d) angažovanju, kada je to primjereno, stručnih službi ili lica izvan preduzeća i/ili pogona, shodno članu 7 stav 3; (e) planiranju i organizaciji obuke iz člana 12. 3. Predstavnici radnika s posebnom odgovornošću u pitanjima bezbjednosti i zdravlja radnika imaju pravo da od poslodavca zahtijevaju da preduzme odgovarajuće mjere i upoznaju ga s prijedlozima za ublažavanje opasnosti za radnike i/ili uklanjanje izvora opasnosti. 4. Radnici iz stava 2 i predstavnici radnika iz st. 2 i 3 ne mogu se naći u nepovoljnijem položaju zbog svojih aktivnosti iz st. 2 i 3. 5. Poslodavci moraju predstavnicima radnika s posebnom odgovornošću u pitanjima bezbjednosti i zdravlja radnika omogućiti adekvatno odsustvo s posla, bez gubitka zarade, te im pružiti sva potrebna sredstva koja im omogućuju ostvarivanje prava i obavljanje funkcija koje proizlaze iz ove direktive. 6. Radnici i/ili njihovi predstavnici imaju pravo žalbe, u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom, organu vlasti odgovornom za bezbjednost i zaštitu zdravlja na radu, ako smatraju da su mjere koje je preduzeo poslodavac i sredstva koja je koristio neprimjerena	- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti. Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspeksijskog nadzora. Obezbeđivanje mjera zaštite i zdravlja na radu Član 21 stav 4 Poslodavac je dužan da se prilikom planiranja i uvođenja novih tehnologija konsultuje sa zaposlenima ili njihovim predstavnicima za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: predstavnik zaposlenih) o pitanjima izbora sredstava za rad, uslova rada, radne sredine i njihovih posljedica za zaštitu i zdravlje na radu. Položaj zaposlenih odnosno predstavnika zaposlenih Član 34 Zaposleni, odnosno predstavnici zaposlenih ne smiju da budu dovedeni u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova u smislu člana 32 ovog zakona. Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih. Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih omogući odgovarajuće odsustvo sa rada u trajanju od najmanje pet časova rada mjesečno, uz nadoknadu zarade i da pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu. Postupak izbora, način rada i broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom propisuje Ministarstvo. Obaveze zaposlenih Član 43 Zaposleni je obavezan da u skladu sa osposobljenošću i uputstvima koja je dobio od poslodavca: - za vrijeme rada primjenjuje propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, vodi računa o svojoj i zaštiti i zdravlju na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla, namjenski koristi sredstva za rad, opasne materije, sredstva i opremu lične zaštite na radu i zaštitne uređaje, sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem kako bi se sprovele propisane mjere zaštite na poslovima na kojima radi; - u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno, ili preko predstavnika zaposlenih o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi u radnoj sredini i radnoj okolini mogla da ugrozi njegovu ili zaštitu i zdravlje drugih zaposlenih; - sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem dok poslodavac ne obezbijedi uslove za bezbjedan i zdrav rad.			
---	---	--	--	--

za obezbjeđivanje bezbjednosti i zdravlja na radnom mjestu. Predstavnicima radnika treba omogućiti davanje primjedbi tokom inspekcije koju sprovodi nadležni organ.	Ako poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mjere zaštite i zdravlja na radu, može zatražiti intervenciju inspekcije zaštite i zdravlja na radu i o tome obavijestiti stručno lice. Obaveza zaposlenog koja se odnosi na zaštitu i zdravlje na radu ne utiče na načelo odgovornosti poslodavca. Pravo na odbijanje rada Član 41 stav 2 i 3 Kad zaposleni odbije da radi dužan je da se pisano obrati poslodavcu radi preduzimanja mjera koje po mišljenju zaposlenog nijesu sprovedene. Kad zaposleni odbije da radi, a poslodavac smatra da zahtjev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavijesti inspekciju zaštite i zdravlja na radu.			
Član 12 Obuka radnika 1. Poslodavac se stara da svaki radnik dobije adekvatnu obuku iz oblasti bezbjednosti i zdravlja, naročito u smislu podataka i uputstava specifičnih za radni prostor ili posao koji obavlja: - prilikom zapošljavanja, - u slučaju premještanja ili promjene posla, - u slučaju uvođenja nove radne opreme ili promjene opreme, - u slučaju uvođenja novih tehnologija. Obuka mora biti: - prilagođena novim ili promjenljivim rizicima, i - ako je potrebno ponavljana u određenim vremenskim intervalima. 2. Poslodavac se stara da eksterni radnici angažovani u njegovom preduzeću i/ili pogonu dobiju odgovarajuća uputstva o mogućim rizicima za zdravlje i bezbjednost tokom obavljanja njihovih aktivnosti u	Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad i provjera osposobljenosti Član 28 Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog prije raspoređivanja na radno mjesto, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana. Osposobljavanje iz stava 1 ovog člana vrši se po programu osposobljavanja zaposlenih koji donosi poslodavac. Osposobljavanje zaposlenih prilagođava se novim i promjenljivim rizicima, a po potrebi i ponavlja u određenim vremenskim razmacima u skladu sa programom iz stava 2 ovog člana. Osposobljavanje se sprovodi u toku radnog vremena, a troškove osposobljavanja snosi poslodavac. Poslodavac je dužan da zaposlenog, u toku osposobljavanja, upozna sa svim vrstama opasnosti na poslovima na koje ga raspoređuje i o konkretnim mjerama zaštite i zdravlja na radu koje su potrebne radi otklanjanja opasnosti po život, odnosno oštećenje zdravlja. Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora ili po drugom pravnom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca dužan je da im da odgovarajuća uputstva o mogućim rizicima po život i zdravlje i da ih upozna sa mjerama zaštite i zdravlja na radu tokom obavljanja tih poslova. Osposobljavanje zaposlenih poslodavac obavlja teorijski i praktično.	Potpuno usklađeno		

njegovom preduzeću i/ili pogonu. 3. Predstavnicima radnika s posebnom ulogom u zaštiti bezbjednosti i zdravlja radnika omogućava se odgovarajuća obuka. 4. Obuka iz st. 1 i 3 ne može padati na trošak radnika ili predstavnika radnika. Obuka iz stava 1 mora se odvijati tokom radnog vremena. Obuka iz stava 3 mora se odvijati tokom radnog vremena ili u skladu s nacionalnom praksom bilo u okviru ili van preduzeća i/ili pogona.	Provjeru teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih poslodavac obavlja na mjestu rada. Periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih određuje poslodavac programom iz stava 2 ovog člana. Način i postupak osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad propisuje Ministarstvo. Obavljanje stručnih poslova Član 46 stav 4 U slučaju iz stava 3 ovog člana, poslodavac je dužan da pravnom licu, odnosno preduzetniku pruži podatke o rizicima za koje se zna ili na koje se sumnja da utiču na zaštitu i zdravlje na radu, kao i da im omogući pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu. Prava stručnih lica, odnosno stručne službe Član 47 Poslodavac je dužan da omogući stručnim licima nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu. Poslodavac je dužan da stručnim licima koja su kod njega zaposlena i stručnoj službi omogući usavršavanje znanja kroz razne oblike usavršavanja. Stručna lica su neposredno odgovorna poslodavcu i ne smiju da budu dovedena u nepovoljniji položaj zbog svojih aktivnosti vezanih za zaštitu i zdravlje na radu. Poslodavac je dužan da stručnom licu omogući odgovarajuće odsustvo sa posla, uz naknadu zarade kao da je na radu i da pruži sva potrebna sredstva za obavljanje poslova u vezi zaštite i zdravlja na radu. Stručno lice, prije raspoređivanja na ove poslove, dužno je da položi stručni ispit za lica koja se bave poslovima zaštite i zdravlja na radu. Uslove, program i način polaganja stručnog ispita za stručno lice, kao i visinu naknade za polaganje stručnog ispita propisuje Ministarstvo. Troškovi mjera zaštite i zdravlja na radu Član 7 Mjere zaštite i zdravlja na radu ne mogu proizvesti nikakve troškove za zaposlenog.			
OBAVEZE RADNIKA Član 13 1. Svaki radnik odgovoran je da u okvirima svojih mogućnosti vodi računa o sopstvenoj bezbjednosti i zdravlju te bezbjednosti i zdravlju lica na koja utiče	Obraveze zaposlenih Član 43 Zaposleni je obavezan da u skladu sa osposobljenošću i uputstvima koja je dobio od poslodavca: - za vrijeme rada primjenjuje propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, vodi računa o svojoj i zaštiti i zdravlju na radu drugih zaposlenih na koje	Potpuno usklađeno		

svojim činjenjem ili nečinjenjem na poslu u skladu s obukom i uputstvima koje mu je dao poslodavac. 2. U tu svrhu radnici moraju, naročito u skladu s obukom i uputstvima poslodavca: (a) pravilno koristiti mašine, uređaje, alate, opasne materije, transportnu opremu i druga sredstva proizvodnje; (b) pravilno koristiti dobijenu opremu lične zaštite te nakon upotrebe vratiti istu na za to predviđeno mjesto; (c) ne isključivati, mijenjati ili svojevoljno premještatı bezbjednosne uređaje priključene na npr. mašine, uređaje, alate, postrojenja i objekte, te iste pravilno koristiti; (d) odmah obavijestiti poslodavca i/ili radnike s posebnom odgovornošću za bezbjednost i zdravlje radnika o situacijama gdje postoji osnovana sumnja o mogućnosti ozbiljne i neposredne opasnosti za bezbjednost i zdravlje, kao i o mogućim nedostacima u organizaciji zaštite; (e) u skladu s nacionalnom praksom sarađivati s poslodavcem i/ili radnicima s posebnom odgovornošću za bezbjednost i zdravlje radnika, sve dok je to potrebno radi izvršenja svih zadataka ili postavljenih zahtjeva od strane nadležnog organa s ciljem zaštite bezbjednosti i zdravlja radnika na radnom mjestu; (f) u skladu s nacionalnom praksom sarađivati s poslodavcem i/ili radnicima s posebnom odgovornošću za bezbjednost i zdravlje radnika, sve dok je to potrebno kako bi poslodavac	utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla, namjenski koristi sredstva za rad, opasne materije, sredstva i opremu lične zaštite na radu i zaštitne uređaje, sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem kako bi se sprovele propisane mjere zaštite na poslovima na kojima radi; - u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno, ili preko predstavnika zaposlenih o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi u radnoj sredini i radnoj okolini mogla da ugrozi njegovu ili zaštitu i zdravlje drugih zaposlenih; - sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem dok poslodavac ne obezbijedi uslove za bezbjedan i zdrav rad. Ako poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mjere zaštite i zdravlja na radu, može zatražiti intervenciju inspekcije zaštite i zdravlja na radu i o tome obavijestiti stručno lice. Obaveza zaposlenog koja se odnosi na zaštitu i zdravlje na radu ne utiče na načelo odgovornosti poslodavca. Sarađnja i konsultovanje sa zaposlenima, predstavnikom zaposlenih i sindikatom po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu Član 32 Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju i konsultuju se u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu po svim pitanjima, u skladu sa zakonom, a naročito u vezi sa: - svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu; - postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručno lice), određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu; - podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih;			
--	---	--	--	--

obezbijedio bezbjedno radno okruženje i uslove rada koji ne predstavljaju rizik za bezbjednost i zdravlje u njihovom djelokrugu rada.	- mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu; - angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova; - planiranjem i organizovanjem osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti. Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspekcijskog nadzora. Prava i obaveze zaposlenih Član 40 Zaposleni ima pravo i obavezu da se prije početka rada upozna sa mjerama zaštite i zdravlja na radu na poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje. Zaposleni ima pravo i obavezu da poslodavcu daje predloge, primjedbe i obavještenja o pitanjima zaštite i zdravlja na radu. Zaposleni ima pravo i obavezu da obavi zdravstveni pregled koji odgovara riziku za zaštitu i zdravlje na radnom mjestu, na koji ga upućuje poslodavac, u skladu sa propisima o zaštiti i zdravlju na radu i propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.			
Član 14 Zdravstveni nadzor 1. S ciljem da se obezbijedi zdravstveni nadzor radnika primjeren bezbjednosnim i zdravstvenim rizicima na radnom mjestu, uvode se mjere u skladu s nacionalnim propisima i/ili praksom. 2. Mjere iz stava 1 su takve da svaki radnik, ako to želi, može biti u redovnim vremenskim razmacima podvrgnut zdravstvenom nadzoru. 3. Zdravstveni nadzor može se obavljati u okviru nacionalnog sistema zdravstva.	Zdravstveni pregledi zaposlenih Član 27 Zdravstveni pregledi zaposlenih preduzimaju se radi utvrđivanja i otklanjanja uzroka obolijevanja i zdravstvenih oštećenja u vezi sa radom. Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog koji je odsustvovao sa rada na tom radnom mjestu duže od godinu dana. Poslodavac na zahtjev zaposlenog obezbjeđuje zdravstveni pregled primjeren rizicima zaštite i zdravlja na radu, kao i za slučajeve koji nijesu obuhvaćeni stavom 2 ovog člana, najmanje jednom u periodu od tri godine. Poslodavac je dužan da zaposlenog koji obavlja poslove sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uputi na vanredni zdravstveni pregled prije isteka propisanog roka, kad to ocijeni ovlašćena ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, poslodavac ili sam zaposleni. Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim	Potpuno usklađeno		

	sposobnostima, u skladu sa aktom o sistematizaciji. Ako se zaposleni ne može rasporediti u smislu stava 5 ovog člana, poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava u skladu sa zakonom. Vrstu, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz st. 2 i 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost Ministarstva.			
Član 15 Rizične grupe Naročito osjetljive rizične grupe moraju biti zaštićene od opasnosti koje ih posebno pogađaju.	Obezbjeđivanje mjera zaštite i zdravlja na radu Član 21 Poslodavac je dužan da obezbijedi posebnu zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih žena za vrijeme trudnoće, lica mlađih od 18 godina života, kao i lica sa invaliditetom, u skladu sa ovim i drugim zakonima. Radna mjesta sa posebnim uslovima rada Član 29 Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti. Poslodavac ne može rasporediti zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, ako prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane posebne uslove. Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada je dužan da odmah obavijesti poslodavca, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi zdravstveni pregled na koji ga je uputio poslodavac. Poslove koje se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i posebne uslove koje treba da ispuni zaposleni za rad na tim poslovima propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.	Potpuno usklađeno		
Čl. 16-19.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
DIREKTIVA 92/57				
Članak 1. Predmet 1. Ovom Direktivom, koja je osma pojedinačna direktiva u smislu članka 16. stavka 1. Direktive 89/391/EEZ, utvrđuju se minimalni sigurnosni i zdravstveni uvjeti za privremena ili pokretna gradilišta, kako je to određeno u članku 2. točki (a).	Predmet Član 1 Zaštita i zdravlje na radu obezbjeđuje se i sprovodi primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima.	Potpuno usklađeno		

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na bušenje i vađenje minerala u ekstraktivnoj industriji u smislu članka 1. stavka 2. Odluke Vijeća 74/326/EEZ od 27. lipnja 1974. o proširenju odgovornosti Komisije za pitanja sigurnosti i zdravlja u rudnicima na sve djelatnosti za vađenje minerala (5). 3. Odredbe Direktive 89/391/EEZ u potpunosti su primjenjive na čitavo područje iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje striktnije i/ili posebne odredbe iz ove Direktive.				
Članak 2. Definicije Za potrebe ove Direktive: (a) „privremena ili pokretna gradilišta” (dalje u tekstu „gradilišta”) znači bilo koje gradilište na kojem se izvode građevinski radovi na niskogradnjama ili visokogradnjama; netaksativni popis takvih radova nalazi se u Prilogu I.; (b) „naručitelj” znači bilo koja fizička ili pravna osoba za koju se projekt izvodi; (c) „nadzornik projekta” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja je odgovorna za projektiranje i/ili izvođenje i/ili nadzor izvođenja projekta, a koja radi u ime naručitelja; (d) „samozaposlena osoba” znači bilo koja osoba, osim osoba na koje se odnosi članak 3. točke (a) i (b) Direktive 89/391/EEZ, koja obavljanjem profesionalne djelatnosti doprinosi završetku projekta; (e) „koordinator za pitanja sigurnosti i zdravlja u fazi pripreme projekta” znači bilo koja fizička ili pravna osoba kojoj je naručitelj i/ili nadzornik projekta, za	Značenje izraza Član 9 stav 1 alineja 11,12,13 i 9 - privremena ili pokretna gradilišta (u daljem tekstu: gradilišta), u smislu ovog zakona, su sva gradilišta na kojima se izvode građevinski radovi, osim radova koji se odnose na bušenje i vađenje minerala u ekstraktivnoj industriji; - investitor je pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice za čije potrebe se izvode građevinski i/ili građevinsko-zanatski radovi; - izvođač radova je pravno lice ili preduzetnik koje izvodi građevinske i/ili građevinsko-zanatske radove. - zaposleni je lice koje radi kod poslodavca po osnovu ugovora o radu, uključujući lice koje se osposobljava za rad i pripravnika, kao i svako lice koje po bilo kom pravnom osnovu obavlja rad kod poslodavca; Određivanje koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu Član 11 Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača radova. Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu i u slučaju kad anagažuje samo jednog izvođača radova, a taj izvođač angažuje ostale izvođače. Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova. Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca ili	Potpuno usklađeno		

vrijeme faze pripreme projekta, povjerio obavljanje dužnosti iz članka 5.; (f) „koordinator za pitanja sigurnosti i zdravlja u fazi izvođenja projekta” znači bilo koja fizička ili pravna osoba kojoj je naručitelj i/ili nadzornik projekta, za vrijeme faze izvođenja projekta, povjerio obavljanje dužnosti iz članka 6.	fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugog, koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom. Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca ili fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugog, koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom.			
Članak 3. Imenovanje koordinatora – Plan zaštite sigurnosti i zdravlja - Prethodna obavijest 1. Naručitelj ili nadzornik projekta imenuje jednog ili više koordinatora za pitanja sigurnosti i zdravlja, kako je određeno u članku 2. točkama (e) i (f) za bilo koje gradilište na kojem je prisutno više od jednog poduzetnika. 2. Naručitelj ili nadzornik projekta osigurava da se prije uspostave gradilišta izradi plan zaštite sigurnosti i zdravlja u skladu s člankom 5. točkom (b). Države članice mogu, nakon konzultacija s upravom i radnicima, dopustiti odstupanje od odredaba prvog stavka, osim kada se radi o: — radovima koji uključuju posebne rizike koji su navedeni u Prilogu II. ili — radovima za koje je potrebna prethodna obavijest u skladu sa stavkom 3. ovog članka. 3. U slučaju gradilišta: — na kojima je predviđeno trajanje radova dulje od 30 radnih dana i na kojima je istodobno zaposleno više od 20 radnika, ili	Rad više poslodavaca Član 30 Kad dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju zaštitu i zdravlje zaposlenih kod tog i drugih poslodavaca. U slučaju iz stava 1 ovog člana svi poslodavci koji izvode radove dužni su da, prije početka radova, zaključe poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima. Ugovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja inspekciji zaštite i zdravlja na radu, najkasnije pet dana prije početka radova. Plan mjera zaštite i zdravlja na radu Član 17 Investitor i poslodavac koji izvodi radove dužni su da obezbijede da se izvrše izmjene ili dopune plana mjera zaštite i zdravlja na radu ako nastupe okolnosti (razlozi) koji utiču na sprovođenje mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu, i to najkasnije pet dana prije početka obavljanja radova. Pod okolnostima (razlozima) iz stava 1 ovog člana podrazumijevaju se, naročito: - promjena tehničke dokumentacije; - promjena tehnologije građenja (izvođenja radova); - ako planom mjera zaštite i zdravlja na radu nijesu obuhvaćeni radovi koji planiraju da se izvode tokom građenja objekta; - zahtjev koordinatora u fazi izvođenja radova; - na zahtjev inspektora. Svi poslodavci na gradilištu su dužni da se upoznaju sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno njegovim izmjenama i dopunama. Sadržaj plana mjera zaštite i zdravlja na radu propisuje Ministarstvo. Tehnološki procesi	Potpuno usklađeno		

— na kojima predviđeni opseg radova prelazi 500 osoba-dana, naručitelj ili nadzornik projekta prije početka radova šalje nadležnim tijelima prethodnu obavijest sastavljenu u skladu s Prilogom III. Prethodna obavijest mora biti izvješena na gradilištu na vidljivom mjestu i mora se, prema potrebi, povremeno ažurirati.	Član 16 stav 3,4, 5, 6 i 7 Pri izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji, sanaciji ili rušenju objekta, investitor i poslodavac koji izvodi radove dužni su da obezbijede da se izradi plan mjera zaštite i zdravlja na radu. Poslodavac koji planira da radovi traju duže od 30 radnih dana i da istovremeno radi više od 20 zaposlenih ili da je planiranim obimom radova obuhvaćeno više od 500 zaposlenih, odnosno da radovi traju duže od 500 dana, dužan je da, najkasnije pet dana prije početka radova, inspekciji zaštite i zdravlja na radu dostavi prijavu o početku radova u skladu sa posebnim zakonom. Investitor je dužan da kopiju prijave iz stava 4 ovog člana posjeduje na gradilištu, a u slučaju bilo kakve promjene da ažurira prijavu. Investitor je dužan da ažuriranu prijavu iz stava 5 ovog člana dostavi inspekciji zaštite i zdravlja na radu najkasnije u roku od pet dana od dana ažuriranja, a kopiju ažurirane prijave posjeduje na gradilištu. Oblik i sadržaj prijave iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.			
Članak 4. Faza pripreme projekta: opća načela Nadzornik projekta ili, prema potrebi, naručitelj vodi računa o općim načelima prevencije u vezi sa sigurnošću i zdravljem iz Direktive 89/391/EEZ za vrijeme različitih faza projektiranja i pripreme projekta, a posebno: — kada se odlučuje o arhitektonskim, tehničkim i/ili organizacijskim vidovima planiranja različitih dijelova ili faza rada, koji će se izvoditi istodobno ili u slijedu, — kada se procjenjuje vrijeme potrebno za dovršenje takvih radova ili faza rada. Također se uzimaju u obzir, kad god je to potrebno, svi planovi sigurnosti i zdravlja i sva dokumentacija sastavljena u skladu s člankom 5. točkom (b) ili (c) ili usklađena s člankom 6. točkom (c).	Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi pripreme i izrade projekta Član 58 Odgovorni projektant, koji u skladu sa propisima o izgradnji objekata rukovodi izradom tehničke dokumentacije u cjelini je dužan da u svim fazama pripreme i izrade projekta, uzima u obzir mjere zaštite i zdravlja na radu i opšta načela prevencije iz čl. 20 i 23 ovog zakona, posebno kad: - odlučuje o arhitektonskim, tehničkim, tehnološkim i/ili organizacionim rješenjima, u cilju planiranja različitih aktivnosti ili faza radova koji treba da se izvode istovremeno ili jedan za drugim; i - procjenjuje vrijeme potrebno za završetak tih radova ili faza radova. Odgovorni projektant je dužan da u svim fazama pripreme i izrade projekta, vodi računa o sadržini plana mjera zaštite i zdravlja na radu i prateće dokumentacije, kao i njegovim izmjenama.	Potpuno usklađeno		

Članak 5. Faza pripreme projekta: dužnosti koordinatora Koordinator(i) za pitanja sigurnosti i zdravlja za vrijeme faze pripreme projekta, koji su imenovani u skladu s člankom 3. stavkom 1.: (a) koordiniraju primjenu odredaba članka 4.; (b) sastavljaju ili daju sastaviti plan zaštite sigurnosti i zdravlja, koji postavlja pravila primjenljiva na dotično gradilište uzimajući prema potrebi u obzir industrijske aktivnosti koje se odvijaju na gradilištu; taj plan također mora uključivati posebne mjere u pogledu radova koji potpadaju pod jednu ili više kategorija iz Priloga II.; (c) pripremaju dokumentaciju koja odgovara značajkama projekta i koja sadrži potrebne podatke o zaštiti sigurnosti i zdravlja, koje treba uzeti u obzir tijekom bilo kakvih daljnjih radova.	Poslovi koordinatora u fazi izrade projekta Član 59 Koordinator u fazi izrade projekta obavlja poslove: - koordinacije primjene mjera zaštite i zdravlja na radu u postupcima i opštim načelima prevencije iz čl. 20 i 23 ovog zakona; - izrade ili obezbjeđenja izrade plana mjera zaštite i zdravlja na radu kojim je određeno uređenje gradilišta i mjere zaštite i zdravlja na radu na tom gradilištu uz uzimanje u obzir industrijskih aktivnosti u blizini i na gradilištu; - pripreme dokumenata koja, u skladu sa karakteristikama projekta, sadrže relevantne informacije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu koje je potrebno da se uzmu u obzir u toku izvođenja svih daljnjih radova (upotreba, održavanje, adaptacija, sanacija, rušenje objekata i sl.).	Potpuno usklađeno		
Članak 6. Faza izvođenja projekta: dužnosti koordinatora Koordinator(i) za pitanja zaštite sigurnosti i zdravlja za vrijeme faze izvođenja projekta, koji su imenovani u skladu s člankom 3. stavkom 1.: (a) koordiniraju provedbu općih načela prevencije i sigurnosti — kada se odlučuje o tehničkim i/ili organizacijskim vidovima planiranja različitih dijelova ili faza rada, koji će se izvoditi istodobno ili u slijedu, — kada se procjenjuje vrijeme potrebno za dovršenje takvih radova ili	Poslovi koordinatora u fazi izvođenja radova Član 61 Koordinator u fazi izvođenja radova obavlja poslove: - koordinacije primjene opštih načela prevencije u slučajevima kad se odlučuje o tehničkim, tehnološkim i/ili organizacionim rješenjima u cilju planiranja različitih elemenata ili faza radova koji treba da se izvode istovremeno ili jedan za drugim i kad se procjenjuju rokovi potrebni za završetak tih radova ili faza radova; - koordinacije realizovanja planiranih aktivnosti sa ciljem da se obezbijedi da poslodavci dosljedno primjenjuju mjere zaštite i zdravlja na radu i mjere iz plana mjera zaštite i zdravlja na radu, gdje je to neophodno; - vršenja i obezbjeđenja vršenja izmjena ili dopuna plana mjera zaštite i zdravlja na radu i prateće dokumentacije i obezbjeđivanje podataka potrebnih da se izvrše te izmjene i dopune, uzimanjem u obzir nastalih promjena na gradilištu;	Potpuno usklađeno		

faza rada; (b) koordiniraju provedbu odgovarajućih odredaba kako bi osigurali da poslodavci i, ako je to potrebno radi zaštite radnika, samozaposlene osobe — dosljedno primjenjuju načela iz članka 8., — pridržavaju se, tamo gdje je to potrebno, plana zaštite sigurnosti i zdravlja na koji se odnosi članak 5. točka (b); (c) pripremaju ili potiču pripremu bilo kakvog potrebnog usklađivanja plana zaštite sigurnosti i zdravlja iz članka 5. točke (b) i dokumentacije iz članka 5. točke (c), kako bi se vodilo računa o napretku radova i svim promjenama koje se događaju; (d) organiziraju suradnju između poslodavaca, uključujući poslodavce koji rade u slijedu na istom gradilištu, koordiniraju njihove djelatnosti radi zaštite radnika i sprečavanja nezgoda i ugrožavanja zdravlja na radu te uzajamno informiranje, kako je utvrđeno u članku 6. stavku 4. Direktive 89/391/EEZ, kojom se osigurava sudjelovanje samozaposlenih osoba- u tom procesu, tamo gdje je to potrebno; (e) koordiniraju mehanizme kojima se provjerava pravilna primjena radnih postupaka; (f) poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurali pristup gradilištu samo ovlaštenim osobama.	- organizovanja saradnje i međusobnog obavješćavanja svih poslodavaca koji istovremeno ili jedan za drugim izvode radove na gradilištu, vršenje koordinacije njihovih aktivnosti u pogledu sprovođenja mjera zaštite i zdravlja na radu radi sprječavanja nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom; - obezbjeđivanja da svi poslodavci i druga lica na gradilištu budu upoznati sa planom mjera zaštite i zdravlja na radu, odnosno sa njegovim izmjenama ili dopunama; - koordiniranja radova u cilju pravilnog izvođenja planiranih aktivnosti; - preduzimanja mjera zaštite i zdravlja na radu radi obezbjeđivanja da pristup gradilištu imaju samo lica koja imaju dozvolu da mogu da uđu na gradilište. Koordinator za izvođenje radova ovlašten je da izrekne privremenu mjeru zabrane izvođenja radova na dijelu ili cijelom gradilištu, u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje na radu, do otklanjanja nepravilnosti, o čemu obavještava rukovodioca građenja, stručni nadzor, odnosno nadzornog inženjera i investitora.			
Članak 7. Odgovornosti naručitelja, nadzornika projekta i poslodavaca	Odgovornost investitora Član 15 Određivanje koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi	Potpuno usklađeno		

1. Imenovanje koordinatora za obavljanje dužnosti navedenih u člancima 5. i 6., ne oslobađa naručitelja ili nadzornika projekta od njihovih odgovornosti u tom pogledu. 2. Provedba članka 5. i 6. te stavka 1. ovog članka ne utječe na načelo odgovornosti poslodavaca, utvrđeno Direktivom 89/391/EEZ.	izvođenja radova, za obavljanje poslova iz čl. 59 i 61 ovog zakona, investitora ne oslobađa odgovornosti koju ima u vezi sa obavljanjem tih poslova. Investitor svoje obaveze i odgovornosti propisane ovim zakonom ne može da prenese na poslodavca.			
Članak 8. Provedba članka 6. Direktive 89/391/EEZ Tijekom izvođenja radova, primjenjuju se načela utvrđena člankom 6. Direktive 89/391/EEZ, pogotovo u pogledu: (a) održavanja primjerenog reda i zadovoljavajuće čistoće na gradilištu; (b) izbora lokacija za radna mjesta, vodeći računa o pristupu tim mjestima i određujući putove ili područja za prolaz i kretanje ili za opremu; (c) uvjeta u kojima se rukuje različitim materijalima; (d) tehničkog održavanja, prethodnih i redovitih pregleda na instalacijama i opremi, radi ispravljanja svih nedostataka koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika; (e) označivanja i razmještanja površina za skladištenje različitih materijala, posebno kada se radi o opasnim materijalima ili tvarima; (f) uvjeta u kojima se premještaju opasni materijali koji se koriste; (g) skladištenja i odlaganja, odnosno uklanjanja otpada i ruševina; (h) prilagodbe vremena izvođenja različitih vrsta radova ili faza rada, na	Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi izvođenja radova Član 60 Za vrijeme izvođenja radova na gradilištu, primjenjuju se mjere zaštite i zdravlja na radu, a naročito mjere koje se odnose na: - održavanje uređenosti i zadovoljavajućeg nivoa čistoće gradilišta; - izbor lokacija radnih mjesta i obezbjeđivanje dostupnosti tim radnim mjestima određivanjem saobraćajnih površina, prolaza, prelaza i sl., za zaposlene i sredstva za rad; - utvrđivanje uslova pod kojima se radi sa različitim materijalima; - održavanje u ispravnom stanju sredstava za rad i sprovođenje prethodnih i periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, u cilju obezbjeđivanja mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu; - planiranje i utvrđivanje površina i lokacija za skladištenje različitih materijala, a naročito opasnih materija; - usklađivanje vremena potrebnog za izvođenje pojedinih vrsta i faza radova saglasno dinamici izvođenja radova na gradilištu; - saradnju između svih poslodavaca na gradilištu; - industrijske aktivnosti unutar ili u blizini gradilišta; i - zabranu rada sve dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova.	Potpuno usklađeno		

temelju odvijanja poslova na gradilištu; (i) suradnje između poslodavaca i samozaposlenih osoba; (j) uzajamnog djelovanja s industrijskim djelatnostima na području na kojem ili u blizini kojeg je smješteno gradilište.				
Članak 9. Dužnosti poslodavaca Radi očuvanja sigurnosti i zdravlja na gradilištu, prema uvjetima određenima člancima 6. i 7., poslodavci: (a) posebno kada primjenjuju članak 8., poduzimaju mjere koje su u skladu s minimalnim uvjetima propisanim u Prilogu IV.; (b) moraju uzeti u obzir upute koordinatora za pitanja sigurnosti i zdravlja.	Saradnja investitora i poslodavca sa koordinatorima i drugim poslodavcima Član 22 Investitor i poslodavac dužni su da pri izvođenju radova na gradilištu postupaju po pisanim uputstvima koja dobijaju od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i da sarađuju sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu. Mjere zaštite i zdravlja na radu u fazi izvođenja radova Član 60 Za vrijeme izvođenja radova na gradilištu primjenjuju se mjere zaštite i zdravlja na radu, a naročito mjere koje se odnose na: - održavanje uređenosti i zadovoljavajućeg nivoa čistoće gradilišta; - izbor lokacija radnih mjesta i obezbjeđivanje dostupnosti tim radnim mjestima određivanjem saobraćajnih površina, prolaza, prelaza i sl. za zaposlene i sredstva za rad; - utvrđivanje uslova pod kojima se radi sa različitim materijalima; - održavanje u ispravnom stanju sredstava za rad i sprovođenje prethodnih i periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, u cilju obezbjeđivanja mjera zaštite i zdravlja na radu na gradilištu; - planiranje i utvrđivanje površina i lokacija za skladištenje različitih materijala, a naročito opasnih materija; - usklađivanje vremena potrebnog za izvođenje pojedinih vrsta i faza radova saglasno dinamici izvođenja radova na gradilištu; - saradnju između svih poslodavaca na gradilištu; - industrijske aktivnosti unutar ili u blizini gradilišta; i - zabranu rada sve dok se ne otklone nepravilnosti nastale u postupku izvođenja radova.	Potpuno usklađeno		
Članak 10. Dužnosti ostalih skupina osoba 1. Radi očuvanja sigurnosti i zdravlja na gradilištu, samozaposlene osobe: (a) pridržavaju se <i>mutatis mutandis</i> posebno sljedećeg: i. uvjeta iz članka 6. stavka 4. i članka	Rad više poslodavaca Član 30 Kad dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju zaštitu i zdravlje zaposlenih kod tog i drugih poslodavaca. U slučaju iz stava 1 ovog člana svi poslodavci koji izvode radove dužni su da,		Materija je regulisana i članom 5 Pravilnika o mjerama zaštite prilikom upotrebe	

13. Direktive 89/391/EEZ te članka 8. i Priloga IV. ovoj Direktivi; ii. članka 4. Direktive 89/655/EEZ i odgovarajućih odredaba njezinog Priloga; iii. članka 3., članka 4. stavaka od 1. do 4. i 9. te članka 5. Direktive 89/656/EEZ; (b) pridržavaju se uputa koordinatora za pitanja sigurnosti i zdravlja. 2. Radi očuvanja sigurnosti i zdravlja na gradilištu, tamo gdje su osobno uključeni u izvođenje radova na gradilištu, poslodavci: (a) pridržavaju se, <i>mutatis mutandis</i>, posebno sljedećeg: i. članka 13. Direktive 89/391/EEZ; ii. članka 4. Direktive 89/655/EEZ i odgovarajućih odredaba njezinog Priloga; iii. članka 3., članka 4. stavaka 1., 2., 3., 4., 9. i članka 5. Direktive 89/656/EEZ;	prije početka radova, zaključe poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite i zdravlja na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima. Ugovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja inspekciji zaštite i zdravlja na radu, najkasnije pet dana prije početka radova. Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu Član 31 Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa: - rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevenciji, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla; - načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupku evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera. Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim iz stava 1 ovog člana, kao i licima zaduženim za njihovo sprovođenje. Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogućiti pristup: - procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - podacima nastalim iz mjera i radnji Inspeksijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu. Predstavnik zaposlenih je lice određeno od strane zaposlenih da ih predstavlja u pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu. Saradnja i konsultovanje sa zaposlenim, predstavnikom zaposlenih i sindikatom Član 32 Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju i konsultuju se u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti	Potpuno usklađeno	sredstva za rad ("Službeni list CG", broj 27/15) i čl. 4-10 Pravilnika o upotrebi sredstava i opreme lične zaštite na radu ("Službeni list CG", broj 135/21)	
---	--	--------------------------	---	--

	koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu u skladu sa ovim zakonom, a naročito u vezi sa: - svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu; - postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručno lice), određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu; - podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu; - angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova; - planiranjem i organizovanjem osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti. Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspekcijskog nadzora. Obaveze zaposlenih Član 43 Zaposleni je obavezan da u skladu sa osposobljenošću i uputstvima koja je dobio od poslodavca: - za vrijeme rada primjenjuje propisane mjere zaštite i zdravlja na radu, vodi računa o svojoj i zaštiti i zdravlju na radu drugih zaposlenih na koje utiče svojim radom ili postupcima pri obavljanju posla, namjenski koristi sredstva za rad, opasne materije, sredstva i opremu lične zaštite na radu i zaštitne uređaje, sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem kako bi se sprovele propisane mjere zaštite na poslovima na kojima radi; - u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno, ili preko predstavnika zaposlenih o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi u radnoj sredini i radnoj okolini mogla da ugrozi njegovu ili zaštitu i zdravlje drugih			
--	--	--	--	--

	zaposlenih; - sarađuje i konsultuje se sa poslodavcem i stručnim licem dok poslodavac ne obezbijedi uslove za bezbjedan i zdrav rad. Ako poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mjere zaštite i zdravlja na radu, može zatražiti intervenciju inspekcije zaštite i zdravlja na radu i o tome obavijestiti stručno lice. Obaveza zaposlenog koja se odnosi na zaštitu i zdravlje na radu ne utiče na načelo odgovornosti poslodavca. Određivanje koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu Član 11 Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu kad radove izvode ili je predviđeno da ih izvode dva ili više izvođača radova. Investitor je dužan da odredi jednog ili više koordinatora za zaštitu i zdravlje na radu i u slučaju kad anagažuje samo jednog izvođača radova, a taj izvođač angažuje ostale izvođače. Investitor je dužan da odredi koordinatora(e) za zaštitu i zdravlje na radu posebno za fazu izrade projekta i posebno za fazu izvođenja radova. Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izrade projekta (u daljem tekstu: koordinator u fazi izrade projekta) je lice zaposleno kod poslodavca ili fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugog, koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom. Koordinator za zaštitu i zdravlje na radu u fazi izvođenja radova (u daljem tekstu: koordinator u fazi izvođenja radova) je lice zaposleno kod poslodavca ili fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću radi sticanja dobiti, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugog, koje investitor u skladu sa zakonom pisanim putem odredi da obavlja poslove propisane ovim zakonom. Saradnja investitora i poslodavca sa koordinatorima i drugim poslodavcima Član 22 Investitor i poslodavac dužni su da pri izvođenju radova na gradilištu postupaju po pisanim uputstvima koja dobijaju od koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, kao i da sarađuju sa drugim poslodavcima u primjeni mjera zaštite i zdravlja na radu. Odgovornost investitora Član 15			
--	--	--	--	--

	Određivanje koordinatora u fazi izrade projekta i koordinatora u fazi izvođenja radova, za obavljanje poslova iz čl. 59 i 61 ovog zakona, investitora ne oslobađa odgovornosti koju ima u vezi sa obavljanjem tih poslova. Investitor svoje obaveze i odgovornosti propisane ovim zakonom ne može da prenese na poslodavca.			
Članak 11. Obavješćivanje radnika 1. Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, radnike i/ili njihove predstavnike se obavješćuje o svim mjerama koje se poduzimaju u vezi sa zaštitom njihove sigurnosti i zdravlja na gradilištu. 2. Obavijesti moraju biti razumljive radnicima na koje se odnose.	Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu Član 31 Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa: - rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevenciji, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla; - načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupku evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera. Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim iz stava 1 ovog člana, kao i licima zaduženim za njihovo sprovođenje. Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogući pristup: - procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu. Predstavnik zaposlenih je lice određeno od strane zaposlenih da ih predstavlja u pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu.	Potpuno usklađeno		

Članak 12. Savjetovanje i sudjelovanje radnika Savjetovanje s radnicima i/ili njihovim predstavnicima i njihovo sudjelovanje, o pitanjima koja pokrivaju članci 6., 8. i 9. ove Direktive, odvija se u skladu s člankom 11. Direktive HR 89/391/EEZ, uz osiguranje, gdje god je to potrebno, primjerene suradnje između radnika i/ili njihovih predstavnika u poduzećima koja izvode radove na tom mjestu, uz poštovanje stupnja rizika i veličine gradilišta.	Saradnja i konsultovanje sa zaposlenim, predstavnikom zaposlenih i sindikatom Član 32 Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju i konsultuju se u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu u skladu sa ovim zakonom, a naročito u vezi sa: - svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu; - postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručno lice), određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu; - podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti, kao i ako je potrebno o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu; - angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova; - planiranjem i organizovanjem osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti. Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektoru u postupku vršenja inspekcijskog nadzora.	Potpuno usklađeno		
Članak 13. Izmjene priloga 1. Izmjene priloga I., II. i III. usvaja Vijeće u skladu s postupkom utvrđenim u članku 118.a Ugovora. 2. Strogo tehničke prilagodbe Priloga IV. kao rezultat: — usvajanja direktiva o tehničkom usklađivanju i normizaciji s obzirom na privremena ili pokretna gradilišta, i/ili	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

— tehničkog napretka, promjena međunarodnih propisa ili uvjeta ili znanja na području privremenih ili pokretnih gradilišta usvajaju se u skladu s postupkom propisanim člankom 17. Direktive 89/391/EEZ.				
Članak 14. Završne odredbe 1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 31. prosinca 1993. One o tome odmah obavještavaju Komisiju. 2. Kada države članice donose ove mjere, te mjere prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Načine tog upućivanja određuju države članice. 3. Države članice Komisiji dostavljaju tekstove odredaba nacionalnog prava koje su donijele ili koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. 4. Države članice svake četiri godine izvješćuju Komisiju o praktičnoj provedbi odredaba ove Direktive, navodeći stavove poslodavaca i radnika. Komisija o tome obavještuje Europski parlament, Vijeće, Gospodarski i socijalni odbor te Savjetodavni odbor za sigurnost, higijenu i zaštitu zdravlja na radu. 5. Komisija periodično podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Gospodarskom i socijalnom odboru	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenjivo		

izvješće o provedbi ove Direktive, uzimajući u obzir stavke 1., 2., 3. i 4.				
Čl. 13-15.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
<i>PRILOG I.</i> NETAKSATIVNI POPIS GRAĐEVINSKIH RADOVA NA NISKOGRADNJAMA I VISOKOGRADNJAMA NA KOJE SE ODNOSI ČLANAK 2. TOČKA (a) DIREKTIVE	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno Pravilnikom o mjerama zaštite na radu na privremenim i pokretnim gradilištima ("Sl. list CG", broj 20/19)	
<i>PRILOG II.</i> NETAKSATIVNI POPIS RADOVA KOJI UKLJUČUJU POSEBNE SIGURNOSNE I ZDRAVSTVENE RIZIKE ZA RADNIKE PREMA ČLANKU 3. STAVKU 2., DRUGOM PODSTAVKU DIREKTIVE	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno Prilogom 2 Pravilnika o mjerama zaštite na radu na privremenim i pokretnim gradilištima ("Sl. list CG", broj 20/19)	
<i>PRILOG III.</i> SADRŽAJ PRETHODNE OBAVIJESTI PREMA ČLANKU 3. STAVKU 3., PRVOM PODSTAVKU DIREKTIVE	Mjere zaštite i zdravlja na radu Član 20 stav 1 alineja 2 i 3 Mjere zaštite i zdravlja na radu planiraju se i obezbjeđuju u svim procesima rada kod poslodavca, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih, u postupku: 1) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namijenjenih za rad na otvorenom prostoru, u cilju bezbjednog odvijanja procesa rada; 2) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svim pripadajućim sredstvima za rad, u cilju bezbjednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških materija, eksplozivne atmosfere, azbesta, mikroklima i osvjettljenja na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem izmjena i dopuna Pravilnika o mjerama zaštite na radu na privremenim i pokretnim gradilištima	II kvartal 2026

	na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama; 3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja sredstava za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu zaštitu i zdravlje na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprečava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih; 4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih; 5) projektovanja, proizvodnje i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih mjera zaštite i zdravlja na radu; 6) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Mjere iz stava 1 ovog člana bliže se propisuju podzakonskim aktima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i drugim propisima. Podzakonske akte iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo.		("Sl. list CG", broj 20/19)	
PRILOG IV. MINIMALNI SIGURNOSNI I ZDRAVSTVENI UVJETI NA GRADILIŠTIMA Dio A. <i>Opći minimalni uvjeti za mjesta rada na gradilištu</i> Dio B. <i>Posebni minimalni zahtjevi za mjesta rada na gradilištu</i>	Mjere zaštite i zdravlja na radu Član 20 stav 1 alineja 2 i 3 Mjere zaštite i zdravlja na radu planiraju se i obezbjeđuju u svim procesima rada kod poslodavca, radi sprečavanja ili smanjivanja rizika po život i zdravlje zaposlenih, u postupku: 1) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namijenjenih za rad na otvorenom prostoru, u cilju bezbjednog odvijanja procesa rada; 2) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svim pripadajućim sredstvima za rad, u cilju bezbjednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških materija, eksplozivne atmosfere, azbesta, mikroklima i osvetljenja na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama; 3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja sredstava za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu zaštitu i zdravlje na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprečava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih; 4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih; 5) projektovanja, proizvodnje i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem izmjena i dopuna Pravilnika o mjerama zaštite na radu na privremenim i pokretnim gradilištima ("Sl. list CG", broj 20/19)	II kvartal 2026

	radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih mjera zaštite i zdravlja na radu; 6) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu. Mjere iz stava 1 ovog člana bliže se propisuju podzakonskim aktima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu i drugim propisima. Podzakonske akte iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo.			
Direktiva 91/383				
Član 1. Područje primjene Ova se Direktiva primjenjuje na: radne odnose uređene ugovorom o radu na određeno vrijeme, koji je zaključen izravno između poslodavca i radnika, kada je istek ugovora utvrđen objektivnim uvjetima kao što su: određeni datum, ispunjavanje određenog zadatka ili nastupanje određenog događaja; privremene radne odnose, između poduzeća za privremeno zapošljavanje koje je poslodavac, i radnika, kada je potonjem dodijeljen posao za i pod kontrolom poduzeća i/ili pogona koji koristi njegove usluge.	Primjena Član 4 Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima države prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu na neodređeno, odnosno određeno vrijeme, kao i na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu sa agencijom za privremeno ustupanje zaposlenih. Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na zaposlene u Vojsci Crne Gore i organizacionoj jedinici organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja obavlja poslove policije, kao ni na zaposlene u jedinicama civilne zaštite, u slučajevima kad obavljaju određene specifične aktivnosti kod kojih nije moguće primijeniti mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se tim zaposlenima moraju obezbijediti zaštita i zdravlje na radu u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa ciljevima ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Član 2. Cilj 1. Svrha ove Direktive je osigurati da radnici u radnom odnosu iz članka 1. uživaju, u pogledu sigurnosti i zdravlja na radu, jednaku razinu zaštite kao i ostali radnici u poduzeću i/ili pogonu koji koristi njihove usluge. 2. Postojanje radnog odnosa iz članka 1. ne opravdava različito postupanje u pogledu radnih uvjeta koji se odnose na zaštitu sigurnosti i zdravlja na radu, posebno u odnosu na	Primjena Član 4 Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod pravnih lica i preduzetnika u svim djelatnostima, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima države prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite i zdravlja na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Odredbe ovog zakona primjenjuju se na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu na neodređeno, odnosno određeno vrijeme, kao i na zaposlene koji imaju zaključen ugovor o radu sa agencijom za privremeno ustupanje zaposlenih. Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na zaposlene u Vojsci Crne	Potpuno usklađeno		

pristup opremi za osobnu zaštitu. 3. Direktiva 89/391/EEZ i pojedinačne direktive u smislu njezina članka 16. stavka 1. u potpunosti se primjenjuju na radnike koji su u radnom odnosu navedenom u članku 1., ne dovodeći u pitanje u većoj mjeri obvezujuće i/ili posebne odredbe ove Direktive.	Gore i organizacionoj jedinici organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja obavlja poslove policije, kao ni na zaposlene u jedinicama civilne zaštite, u slučajevima kad obavljaju određene specifične aktivnosti kod kojih nije moguće primijeniti mjere zaštite i zdravlja na radu u skladu sa ovim zakonom, pri čemu se tim zaposlenima moraju obezbijediti zaštita i zdravlje na radu u najvećoj mogućoj mjeri u skladu sa ciljevima ovog zakona.			
Član 3. Obavješćavanje radnika Ne dovodeći u pitanje članak 10. Direktive 89/391/EEZ, države članice poduzimaju potrebne korake kako bi osigurale da: radnika u radnom odnosu navedenom u članku 1. poduzeće i/ili pogon koji koristi njegove usluge obavijeste o rizicima s kojima će se suočiti, i to prije početka rada; takvo obavješćivanje: posebno obuhvaća sve posebne stručne kvalifikacije ili vještine ili poseban zdravstveni nadzor, sukladno nacionalnom zakonodavstvu, i jasno navodi povećanje posebnih rizika koji mogu biti povezani s obavljanjem posla, sukladno nacionalnom zakonodavstvu.	Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu Član 31 Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa: - rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevencijom, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla; - načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupkom evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera. Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima iz stava 1 ovog člana, kao i o licima zaduženim za njihovo sprovođenje. Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogući pristup: - procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu.	Potpuno usklađeno		

Član 4. Obuka radnika Ne dovodeći u pitanje članak 12. Direktive 89/391/EEZ, države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da, u slučajevima iz članka 3., svaki radnik dobiva dostatnu obuku primjerenu posebnim obilježjima radnog mjesta, uzimajući u obzir njegove kvalifikacije i iskustvo.	Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad i provjera osposobljenosti Član 28 Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje zaposlenog prije raspoređivanja na radno mjesto, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana. Osposobljavanje iz stava 1 ovog člana vrši se po programu osposobljavanja zaposlenih koji donosi poslodavac. Osposobljavanje zaposlenih prilagođava se novim i promjenljivim rizicima, a po potrebi i ponavlja u određenim vremenskim razmacima u skladu sa programom iz stava 2 ovog člana. Osposobljavanje se sprovodi u toku radnog vremena, a troškove osposobljavanja snosi poslodavac. Poslodavac je dužan da zaposlenog, u toku osposobljavanja, upozna sa svim vrstama opasnosti na poslovima na koje ga raspoređuje i o konkretnim mjerama zaštite i zdravlja na radu koje su potrebne radi otklanjanja opasnosti po život, odnosno oštećenje zdravlja. Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora ili po drugom pravnom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca dužan je da im da odgovarajuća uputstva o mogućim rizicima po život i zdravlje i da ih upozna sa mjerama zaštite i zdravlja na radu tokom obavljanja tih poslova. Osposobljavanje zaposlenih poslodavac obavlja teorijski i praktično. Provjeru teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih poslodavac obavlja na mjestu rada. Periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti zaposlenih određuje poslodavac programom iz stava 2 ovog člana. Način i postupak osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad propisuje Ministarstvo.	Potpuno usklađeno		
Član 5. Korištenje usluga i zdravstveni nadzor radnika 1. Države članice imaju mogućnost, sukladno nacionalnom zakonodavstvu, zabraniti radnicima u radnom odnosu iz članka 1. obavljanje određenog rada koji bi bio posebno opasan po njihovu sigurnost ili zdravlje,	Zdravstveni pregledi zaposlenih Član 27 Zdravstveni pregledi zaposlenih preduzimaju se radi utvrđivanja i otklanjanja uzroka obolijevanja i zdravstvenih oštećenja u vezi sa radom. Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom i u slučajevima ponovnog angažovanja zaposlenog koji je odsustvovao sa rada na tom radnom mjestu duže od godinu dana. Poslodavac na zahtjev zaposlenog obezbjeđuje zdravstveni pregled	Potpuno usklađeno		

a posebno obavljanje određenog rada za koji se, sukladno nacionalnom zakonodavstvu, zahtijeva poseban zdravstveni nadzor. 2. Ako države članice ne koriste mogućnost iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje članak 14. Direktive 89/391/EEZ, one poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je radnicima u radnom odnosu navedenom u članku 1., koji obavljaju posao za koji se zahtijeva poseban zdravstveni nadzor, sukladno nacionalnom zakonodavstvu, zajamčen odgovarajući poseban zdravstveni nadzor. 3. Države članice mogu predvidjeti nastavak provođenja odgovarajućeg posebnog zdravstvenog nadzora iz stavka 2. i nakon završetka radnog odnosa radnika na kojeg se to odnosi.	primjeren rizicima zaštite i zdravlja na radu, kao i za slučajeve koji nisu obuhvaćeni stavom 2 ovog člana, najmanje jednom u periodu od tri godine. Poslodavac je dužan da zaposlenog koji obavlja poslove sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uputi na vanredni zdravstveni pregled prije isteka propisanog roka, kad to ocijeni ovlaštena ustanova za zdravstvenu zaštitu zaposlenih, poslodavac ili sam zaposleni. Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom, poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u skladu sa aktom o sistematizaciji. Ako se zaposleni ne može rasporediti u smislu stava 5 ovog člana, poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava u skladu sa zakonom. Vrste, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz st. 2 i 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz saglasnost Ministarstva.			
Član 6. Službe za zaštitu i prevenciju Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su radnici, službe ili osobe, koje su u skladu s člankom 7. Direktive 89/391/EEZ zadužene za provođenje aktivnosti koje se odnose na zaštitu i sprečavanje profesionalnih rizika, obaviještene o dodjeljivanju zadaća radnicima u radnom odnosu iz članka 1., u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi ti radnici, službe ili osobe mogle na odgovarajući način provoditi aktivnosti zaštite i prevencije namijenjene svim radnicima poduzeća i/ili pogona.	Obavljanje stručnih poslova Član 46 Poslodavac je dužan da organizuje stručne poslove u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica, na način da odredi iz reda svojih zaposlenih stručno lice ili organizuje stručnu službu za poslove zaštite i zdravlja na radu (u daljem tekstu: stručna služba). Stručno lice je lice koje ima visoku stručnu spremu tehničkog i/ili tehničko-tehnološkog i drugog odgovarajućeg smjera, godinu dana radnog iskustva u struci i položen stručni ispit za poslove zaštite i zdravlja na radu u odgovarajućoj djelatnosti, koje poslodavac odredi u pisanoj formi. Poslodavac je dužan da angažuje pravno lice ili preduzetnika koji ima ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova, ako obavljanje tih poslova zbog nedovoljnog broja stručnih lica iz reda svojih zaposlenih, ne može da organizuje na način propisan stavom 1 ovog člana. U slučaju iz stava 3 ovog člana, poslodavac je dužan da pravnom licu, odnosno preduzetniku pruži podatke o rizicima za koje se zna ili na koje se	Potpuno usklađeno		

	sumnja da utiču na zaštitu i zdravlje na radu, kao i da im omogući pristup svim podacima od značaja za zaštitu i zdravlje na radu. Stručna služba, odnosno stručno lice ne može da obavlja stručne poslove za druge poslodavce. Poslodavac je odgovoran za zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja stručnih poslova.			
Član 7. Privremeni radni odnos: obavješćivanje Ne dovodeći u pitanje članak 3., države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da: prije upućivanja radnika u radnom odnosu iz članka 1. stavka 2., poduzeće i/ili pogon koji koristi usluge radnika dostavlja poduzeću za privremeno zapošljavanje informaciju o, inter alia, potrebnim stručnim kvalifikacijama, kao i o posebnim obilježjima radnog mjesta koje je potrebno popuniti; poduzeće za privremeno zapošljavanje obavješćuje o svim ovim činjenicama radnike na koje se to odnosi. Države članice mogu predvidjeti da se podaci o kojima poduzeće koje koristi usluge radnika obavješćuje poduzeće za privremeno zapošljavanje, sukladno točki 1. prvog podstavka, unesu u ugovoru o upućivanju.	Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu Član 31 Poslodavac je dužan da zaposlenog ili predstavnika zaposlenih informiše pisanim putem u vezi sa: - rizicima po zaštitu i zdravlje na radu, prevencijom, mjerama zaštite i zdravlja na radu i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta i/ili posla; - načinom organizovanja i pružanja prve pomoći, zaštite od požara, postupkom evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i neposrednih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera. Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima iz stava 1 ovog člana, kao i o licima zaduženim za njihovo sprovođenje. Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih informiše o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu i zdravlje na radu i na taj način mu omogući pristup: - procjeni rizika, prevenciji i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koristi; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - podacima nastalim iz mjera i radnji inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu. Saradnja i konsultovanje sa zaposlenima, predstavnikom zaposlenih i sindikatom po svim pitanjima iz oblasti zaštite i zdravlja na radu Član 32 Poslodavac, zaposleni, predstavnik zaposlenih i sindikat dužni su da sarađuju i konsultuju se u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koja se odnose na zaštitu i zdravlje na radu po svim pitanjima, u	Potpuno usklađeno		

	skladu sa zakonom, a naročito u vezi sa: - svakom mjerom koja može značajno uticati na zaštitu i zdravlje na radu; - postavljanjem stručnog lica za zaštitu i zdravlje na radu (u daljem tekstu: stručno lice), određivanjem lica za sprovođenje mjera prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih i aktivnostima u vezi sa zaštitom i zdravljem na radu; - podacima o procjeni rizika i mjerama zaštite i zdravlja na radu, uključujući i one rizike sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnim rizicima; - odlukama o mjerama zaštite i zdravlja na radu koje se moraju preduzeti i, ako je potrebno, o sredstvima i opremi lične zaštite na radu koja se koriste; - evidencijama i izvještajima o povredama na radu koje su za posljedicu imale odsustvo zaposlenog sa rada duže od tri radna dana; - izvještajima o povredama na radu svojih zaposlenih; - mjerama i radnjama inspekcijskih i drugih organa nadležnih za zaštitu i zdravlje na radu; - angažovanjem pravnog lica ili preduzetnika za obavljanje stručnih poslova; - planiranjem i organizovanjem osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti. Poslodavac je dužan da omogući predstavniku zaposlenih i sindikatu da svoje primjedbe u vezi zaštite i zdravlja na radu dostave nadležnom inspektor u postupku vršenja inspekcijskog nadzora.			
Član 8. Privremeni radni odnosi: odgovornost Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da: - je poduzeće i/ili pogon koji koristi usluge radnika tijekom trajanja rada odgovorno za uvjete pod kojima se obavlja posao, ne dovodeći u pitanje odgovornost poduzeća za privremeno zapošljavanje utvrđeno nacionalnim zakonodavstvom; - u svrhu primjene točke 1., uvjeti pod kojima se obavlja rad ograničeni su na one koji se odnose na sigurnost, higijenu i zdravlje na	Obezbjedivanje mjera zaštite i zdravlja na radu Član 21 Poslodavac je dužan da obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu sprečavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, obavještavanjem i osposobljavanjem zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad (u daljem tekstu: osposobljavanje zaposlenih), uz odgovarajuću organizaciju i potrebna sredstva. Poslodavac je dužan da obezbijedi posebnu zaštitu i zdravlje na radu zaposlenih žena za vrijeme trudnoće, lica mladih od 18 godina života, kao i lica sa invaliditetom, u skladu sa ovim i drugim zakonima. Poslodavac je dužan da uzimajući u obzir promjenu radne sredine i radne okoline sprovodi mjere zaštite i zdravlja na radu i bira takve radne i proizvodne metode koje će obezbijediti poboljšanje stanja ili viši nivo zaštite i zdravlja na radu. Poslodavac je dužan da se prilikom planiranja i uvođenja novih tehnologija konsultuje sa zaposlenima ili predstavnikom zaposlenih o pitanjima izbora sredstava za rad, uslova rada, radne sredine i njihovih posljedica za	Potpuno usklađeno		

radu.	zaštitu i zdravlje na radu. Poslodavac je dužan da prilikom raspoređivanja zaposlenog na radno mjesto sa posebnim uslovima rada, odnosno sa povećanim rizikom uzme u obzir njegove sposobnosti, koje mogu uticati na zaštitu i zdravlje zaposlenog.			
Čl. 9-11	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		